ਵੈੱਬਸਾਈਟ
ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਇੰਟਰਨੈੱਟ 'ਤੇ ਵੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪੜ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹੋ
www.punjabstar.com
PUNJAB STAR TV

ਅੰਦਰਲੀ ਖ਼ਬਰ
ਓਨਟਾਰੀਓ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਮੌਕੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ 05

ਅੰਦਰਲੀ ਖ਼ਬਰ
ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਬੇਨਤੀ 07

ਪੰਨਾ ਨੰ.:6 ਲੇਖ
'ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦੇਸ' – ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ

PUNJABSTAR.COM

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ

Phone: 905-673-7666 , Fax: 1-289-206-8611
08 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ 14 ਜਨਵਰੀ, 2026
Email :- editor@punjabstar.com, Vo. 20. Issue:1219

ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ: ਸੁਲਾਵੇਸੀ ਸੂਬੇ 'ਚ ਭਾਰੀ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਆਏ ਹੜ੍ਹ

16 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ, ਕਈ ਲਾਪਤਾ

ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ) : ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਸੁਲਾਵੇਸੀ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਮੋਹਲੇਧਾਰ ਮੀਂਹ ਕਾਰਨ ਆਏ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 16 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਆਫ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਅਬਦੁਲ ਮੁਹਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਸੂਨ ਬਾਰਿਸ਼ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਨਦੀਆਂ ਭਰ ਗਈਆਂ।

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਪਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇਡੀ ਵੈਂਸ ਦੇ ਘਰ ਹੋਇਆ ਹਮਲਾ, ਟੁੱਟੀਆਂ ਖਿੜਕੀਆਂ

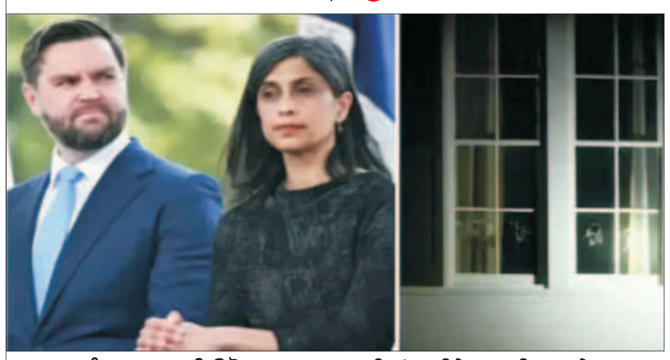

(ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ)

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਿਨਸਿਨਾਟੀ ਵਿੱਚ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜੇ.ਡੀ. ਵੈਂਸ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਰਾਤੋ-ਰਾਤ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਕਈ ਖਿੜਕੀਆਂ ਟੁੱਟ ਗਈਆਂ। ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਸਰਵਿਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਸ ਘਟਨਾ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਸੀਕ੍ਰੇਟ ਸਰਵਿਸ ਏਜੰਟ ਸੋਮਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਈਸਟ ਵਾਲਨਟ ਹਿਲਜ਼ ਦੇ ਘਰ ਪਹੁੰਚੇ।

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੈਟਰੋ ਦੀ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਧਮਕੀ, "ਜੇ ਹਿੰਮਤ ਹੈ ਤਾਂ ਮੈਨੂੰ ਫੜ ਕੇ ਦਿਖਾਉ"

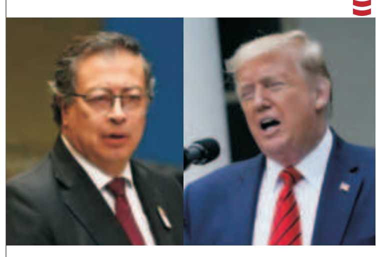

ਕੋਲੰਬੀਆ, (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ): ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਿਕੋਲਸ ਮਾਦੁਰੋ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਤਣਾਅ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗੁਸਤਾਵੋ ਪੈਟਰੋ ਨੇ ਹੁਣ ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿਤੀ ਹੈ।

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਡੈਲਸੀ ਰੋਡਰਿਗਜ਼ ਨੇ ਚੁੱਕੀ ਸਹੁੰ

ਕਾਰਾਕਾਸ, (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ) : ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੀ ਸਾਬਕਾ ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੈਲਸੀ ਰੋਡਰਿਗਜ਼ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਡੈਲਸੀ ਰੋਡਰਿਗਜ਼ ਨੂੰ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰਿਮ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ। ਡੈਲਸੀ ਰੋਡਰਿਗਜ਼ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਭਰਾ, ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜੋਰਜ ਰੋਡਰਿਗਜ਼ ਨੇ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਮਵਾਰ (ਸਥਾਨਕ ਸਮੇਂ) ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ ਗਈ।

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਟੈਰਿਫ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ 600 ਅਰਬ ਡਾਲਰ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਹੋਵੇਗਾ: ਟਰੰਪ

ਨਿਊਯਾਰਕ,(ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ): ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ 600 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਰਿਫ ਮਿਲਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਟੈਰਿਫਾਂ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤ" ਹੈ।

ਟਰੂਥ ਸੋਸ਼ਲ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੋਸਟ ਵਿੱਚ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਨੂੰ ਜਲਦੀ ਹੀ 600 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਰਿਫ ਮਿਲਣਗੇ, ਪਰ ਫੇਕ ਨਿਊਜ਼ ਮੀਡੀਆ

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਨਸ਼ਾ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਖ਼ਤਮ ਹੋਵੇਗਾ, ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਨਹੀਂ : CM ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ

ਜਲੰਧਰ, (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ): ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਜੰਗ ਨੂੰ ਹੋਰ ਤੇਜ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਅਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਕਨਵੀਨਰ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅੱਜ ਲਵਲੀ ਪ੍ਰੋਫੈਸ਼ਨਲ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਖੇ 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਮੁਹਿੰਮ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੜਾਅ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਦਿਆਰਥੀ, ਸਿੱਖਿਆ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੁਇੰਟਲਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਨਸ਼ਾ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚ ਫੜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਥੇ ਕੋਈ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਬੱਸ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ 'ਚ ਲੱਗੇ ਹੋਏ ਹਨ।

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਮੋਗਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ

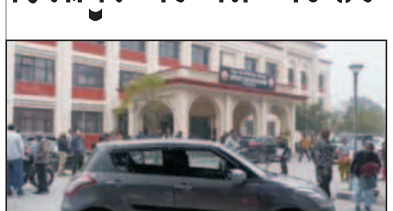

(ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ)

ਮੋਗਾ ਅਤੇ ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬੰਬ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲਣ ਦੀ ਖ਼ਬਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਚੌਕਸ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਬੰਬ ਦੀ ਖਬਰ ਕਾਰਨ ਕਚਿਹਰੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਗੇਟ ਬੰਦ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਟਾਫ

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 2 ਪੰਜਾਬੀ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰ 7 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦੀ ਕੋਕੀਨ ਸਣੇ ਕਾਬੂ

ਇੰਡੀਆਨਾ, (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ): ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇੰਡੀਆਨਾ ਸਟੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਨਿਰੱਖਣ ਦੌਰਾਨ ਰਿਚਮੰਡ, ਇੰਡੀਆਨਾ ਜਾ ਰਹੇ ਇਕ ਸੈਮੀ ਟਰੱਕ ਵਿਚ 7 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਮੁੱਲ ਦੀ ਕੋਕੀਨ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਚ 25 ਸਾਲਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ 30 ਸਾਲਾ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ I-70 ਅਤੇ 41 ਮੀਲ ਮਾਰਕਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਇਕ ਸੈਮੀ ਟਰੱਕ ਟ੍ਰੇਲਰ ਨੂੰ ਟ੍ਰੈਫਿਕ ਚੈੱਕਅੱਪ ਲਈ ਰੋਕਿਆ। ਰੂਟੀਨ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਸ ਟਰੱਕ ਦੇ ਸਲਿੱਪਰ ਬਰਥ ਵਿਚ 309 ਪੌਂਡ ਕੋਕੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ ਦੀ ਕੀਮਤ 7 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਹੋਣ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਹੈ। ਇਹ ਟਰੱਕ ਜੌਪਲਿਨ, ਮਿਜ਼ੂਰੀ ਤੋਂ ਰਿਚਮੰਡ ਸ਼ਹਿਰ ਵੱਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਇੰਡਿਆਨਾ ਸਟੇਟ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇੰਟਰਸਟੇਟ 70 'ਤੇ ਰੂਟੀਨ ਚੈਕਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਇਕ ਟ੍ਰੈਕਟਰ-ਟ੍ਰੇਲਰ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਰਾਈਵਰ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰ ਰਹੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਘਬਰਾਹਟ 'ਚ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ, ਜਿਸ ਮਗਰੋਂ ਕੇ-9 ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ। ਸੂਹੀਆ ਕੁੱਤਿਆਂ ਨੇ ਕੁਝ ਹੀ ਪਲਾਂ

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਈਰਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ 'ਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 35 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

1,200 ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ

ਦੁਬਈ, (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ): ਈਰਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਗੜਦੀ ਆਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਹੋਏ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 35 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇੱਕ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ।

ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਕਾਰਕੁਨ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹਫ਼ਤੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ 1,200 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਏਜੰਸੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮ੍ਰਿਤਕਾਂ ਵਿੱਚ 29 ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀ, ਚਾਰ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਈਰਾਨੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲਾਂ ਦੇ ਦੋ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਈਰਾਨ ਦੇ 31 ਪ੍ਰਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 27 ਵਿੱਚ 250 ਤੋਂ ਵੱਧ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ।

ਇਹ ਸਮੂਹ ਈਰਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੇ ਇੱਕ ਨੈੱਟਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਡੇਟਾ ਇਕੱਠਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪਿਛਲੀ ਅਸ਼ਾਂਤੀ ਦੌਰਾਨ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਈ ਸੀ। ਅਰਧ-ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਊਜ਼ ਏਜੰਸੀ ਫਾਰਸ ਨੇ ਸੋਮਵਾਰ ਦੇਰ ਰਾਤ

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬੀ ਗੋਰੇ ਨੇ ਖ਼ਤਮ ਕੀਤਾ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ

* ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੋਈ ਮੌਤ, ਬੇਟੀ-ਬੇਟਾ ਗੰਭੀਰ ਜ਼ਖਮੀ
* ਇੰਟਰਸਟੇਟ-95 'ਤੇ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੀ ਟੱਕਰ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ (ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਬਿਊਰੋ) : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਰਾਬੀ ਗੋਰੇ ਦੀ ਬਜਰ ਗ਼ਲਤੀ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਪਰਵਾਰ ਖੇਰੂੰ ਖੇਰੂੰ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਜੀ ਹਾਂ, ਦੋ ਗੱਡੀਆਂ ਦੀ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੀ ਟੱਕਰ ਦੌਰਾਨ 49 ਸਾਲ ਦੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ 45 ਸਾਲਾ ਪਤਨੀ ਆਸ਼ਾ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਜੋ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪੇ ਅਤੇ ਇਕ ਬੇਟੀ-ਬੇਟਾ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ। ਹਾਦਸਾ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਡੀ.ਸੀ. ਨੇੜੇ ਇੰਟਰਸਟੇਟ 95 'ਤੇ ਵਾਪਰਿਆ ਅਤੇ

* ਬਾਕੀ ਸਫ਼ਾ 2 'ਤੇ

ਪੇਜ ਇੱਕ ਦੀ ਬਾਕੀ

ਇੰਡੋਨੇਸ਼ੀਆ: ਸੁਲਾਵੇਸੀ...

ਸਿਆਉ ਤਾਗੁਲਾਂਡਾਂਗ ਬਿਯਾਰੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਵਹਾਅ, ਚਿੱਕੜ, ਚੱਟਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਲਬੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਹਾ ਕੇ ਲੈ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਈ ਪਿੰਡ ਡੁੱਬ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਬਚਾਅ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਸਿਆਉ ਟਾਪੂ ਦੇ ਚਾਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਛੋਟਾ ਟਾਪੂ ਸੁਲਾਵੇਸੀ ਟਾਪੂ ਦੇ ਉੱਤਰੀ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 130 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈ। ਮੁਹਾਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੁੱਟੀਆਂ ਸੜਕਾਂ ਅਤੇ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸੰਚਾਰ ਵਿਘਨ ਕਾਰਨ ਪਹੁੰਚ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਾੜੀਆਂ ਤੋਂ ਪਾਣੀ ਦੇ ਤੇਜ਼ ਵਹਾਅ ਕਾਰਨ ਸੱਤ ਘਰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਹਿ ਗਏ ਅਤੇ 140 ਤੋਂ ਵੱਧ ਨੁਕਸਾਨੇ ਗਏ ਹਨ। 680 ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਗਿਰਜਾਘਰਾਂ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਇਮਾਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸਥਾਪਤ ਅਸਥਾਈ ਰਾਹਤ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਪਨਾਹ ਲੈਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ ਦਾ ਪਾਣੀ ਘਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੇ 16 ਲਾਸ਼ਾਂ ਕੱਢੀਆਂ ਹਨ। ਉੱਤਰੀ ਸੁਲਾਵੇਸੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਦਫਤਰ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨੂਰਦੀਆਡੀਅਨ ਗੁਮੇਲੇਂਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਿੰਨ ਹੋਰ ਲਾਪਤਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਾਲ ਜਾਰੀ ਹੈ, ਪੂਰੇ ਖੇਤਰ ਡੁੱਬ ਗਏ ਹਨ। ਸਿਤਾਰੋ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੁਖੀ ਚਿੰਤੀਆ ਇੰਗ੍ਰਿਡ ਕਲੰਗਿਤ ਨੇ ਰਾਹਤ ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ, ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਅਤੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਸੋਮਵਾਰ ਤੋਂ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ...

ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੋਸ਼ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਟੈਲੀਵਿਜ਼ਨ ਸਟੇਸ਼ਨ ਫਾਕਸ19 ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਸੀ ਪਰ ਹੋਰ ਵੇਰਵੇ ਸਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਇਹ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨਾ ਤੁਰੰਤ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਘਟਨਾ ਸਮੇਂ ਵੈਂਸ ਘਰ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਫਲੋਰੀਡਾ ਵਿੱਚ ਵੈਸਟ ਪਾਮ ਬੀਚ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੇ ਗੋਲਫ ਕਲੱਬ ਵਿੱਚ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨਾਲ ਸਮਾਂ ਬਿਤਾਉਂਦੇ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਵੈਨਸ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ 'ਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਹਮਲਿਆਂ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਿਕੋਲਸ ਮਾਦੁਰੋ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਯੋਜਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੁਰੱਖਿਆ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਵੈਨਸ ਟਰੰਪ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਦੇਖਣ ਲਈ ਮਾਰ-ਏ-ਲਾਗੋ ਨਹੀਂ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਪ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨੇ ਇੱਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵੀਡੀਓ ਕਾਨਫਰੰਸ ਰਾਹੀਂ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਸਮਾਪਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਨਸਿਨਾਟੀ ਵਾਪਸ ਆ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ ਵਿੱਚ ਡੂੰਘਾਈ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ।

ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ...

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ, ''ਆਓ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਫੜੋ, ਮੈਂ ਉਡੀਕ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।'' ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਲਾਤੀਨੀ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁਧ ਅਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੇਜ਼ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੈਟਰੋ ਅਤੇ ਟਰੰਪ ਵਿਚਕਾਰ ਟਕਰਾਅ ਹੁਣ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿਚ ਬਦਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਟਰੋ ਨੇ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਿੱਖਾ ਬਿਆਨ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਮਾਦੂਰੋ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਸੀਲੀਆ ਫਲੋਰੇਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬਲਾਂ ਦੇ ਆਪ੍ਰੇਸ਼ਨ ਰਾਹੀਂ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਵਿਚ ਹਲਚਲ ਮਚਾ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਪੈਟਰੋ ਨੇ ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸਾਫ਼-ਸਾਫ਼ ਕਿਹਾ, ''ਆਓ, ਮੈਨੂੰ ਲੈ ਜਾਓ, ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਤੁਹਾਡਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹਾਂ।

ਮੈਨੂੰ ਧਮਕੀ ਨਾ ਦਿਓ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਉਡੀਕ ਕਰਾਂਗਾ।'' ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਟਰੰਪ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪੈਟਰੋ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ, ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲੇ ਜਾਂ ਕਤਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਸਿਰਫ਼ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਅੱਗੇ ਆਓ ਅਤੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਗੱਲ ਕਰੋ, ਝੂਠ 'ਤੇ ਨਹੀਂ।'' ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦਾ ਤਿੱਖਾ ਬਿਆਨ ਟਰੰਪ ਵਲੋਂ ਕੋਲੰਬੀਆ ਵਿਰੁਧ ਫ਼ੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਟਿੱਪਣੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਚੋਟੀ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੂੰ 'ਬਿਮਾਰ ਨੇਤਾ' ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਕੋਕੀਨ ਕੋਲੰਬੀਆ ਤੋਂ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਲੰਬੀਆ ਕੋਕੀਨ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਸਾਵਧਾਨ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਅੰਤਰਿਮ...

ਨੈਸ਼ਨਲ ਅਸੈਂਬਲੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬੋਲਦਿਆਂ, ਉਸਨੇ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮਾਦੁਰੋ-ਫਲੋਰੇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੀਰੋ ਕਿਹਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ''ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਫੌਜੀ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਹੋਏ ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸੋਗ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਦੋ ਨਾਇਕਾਂ ਦੇ ਅਗਵਾ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਸੋਗ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹਾਂ।'' ਡੈਲਸੀ ਰੋਡਰਿਗਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਭਾਰੀ ਮਨ ਨਾਲ ਇਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ।

ਆਪਣੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕ ਸਮਾਗਮ ਦੌਰਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਜ ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਿਆ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਦੁੱਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਮੈਂ ਹੁਣ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਨਿਕੋਲਸ ਮਾਦੁਰੋ ਮੋਰੋਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਵਜੋਂ ਸੇਵਾ ਕਰਾਂਗੀ।'' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਵੈਨੇਜ਼ੁਏਲਾ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਚੀਨੀ ਰਾਜਦੂਤ ਲਾਨ ਹੂ, ਰੂਸੀ ਰਾਜਦੂਤ ਸਰਗੇਈ ਮੇਲਿਕ-ਬਗਦਾਸਾਰੋਵ ਅਤੇ ਈਰਾਨੀ ਰਾਜਦੂਤ ਅਲੀ ਚੇਗਿਨੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਮਰਥਨ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਰੋਹ ਵਿੱਚ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨੇ ਮਾਦੁਰੋ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਲਈ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਆਲੋਚਨਾ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। 56 ਸਾਲਾ ਡੈਲਸੀ ਰੋਡਰਿਗਜ਼ ਪੇਸ਼ੇ ਤੋਂ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਕੀਲ ਹੈ ਅਤੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 283 ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਵੀ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਮੈਂਬਰ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਹਨ। ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਨੋਬਲ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਮਚਾਡੋ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਧੜੇ ਨੇ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਬਾਈਕਾਟ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਟੈਰਿਫ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ...

ਇਸ ਬਾਰੇ ਗੱਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਫ਼ਰਤ ਅਤੇ ਨਿਰਾਦਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਟੈਰਿਫ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਦਖ਼ਲ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਹੁਣ ਤੱਕ ਲਏ ਗਏ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ।'' ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਰਿਫਾਂ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਵ੍ਹਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਦੂਜੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਆਯਾਤ 'ਤੇ ਕਈ ਟੈਰਿਫਾਂ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੇਸ਼ ਅਮਰੀਕੀ ਉਤਪਾਦਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਟੈਰਿਫ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਨਸ਼ਾ ਲਹਿਰ...

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਨਸ਼ਾ ਲਹਿਰ ਨਾਲ ਖਤਮ ਹੋਵੇਗਾ ਨਾ ਸਖਤੀ ਦੇ ਨਾਲ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੱਥੇ ਤੋਂ ਇਸ ਨਸ਼ੇ ਰੂਪੀ ਕਲੰਕ ਧੋਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਪੰਜਾਬ ਅੱਗੇ ਹਰ ਮੁਸੀਬਤ ਝੱਲੀ ਸਭ ਜਾਂਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨਸ਼ਾ ਦੀ ਅਲਾਮਤ ਨੂੰ ਝੱਲੀ ਬਣਾ ਕੇ ਹੀ ਦਮ ਲੈਣਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਪਹਿਰੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਹਿਰੇ ਦਿਓ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਤੁਹਾਡਾ ਸਾਥ ਦੇਵੇਗੀ।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਇਕੱਠ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਪੱਧਰ ਦੀ ਮੁਹਿੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਦਾਅਵੇ ਹੀ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਪਰ ਜ਼ਮੀਨੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਬਦਲਾਅ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਅਤੇ ਮਾਨ ਨੇ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਬਿਕਰਮ ਸਿੰਘ ਮਜੀਠੀਆ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਮ ਲੈਣ ਤੋਂ ਵੀ ਡਰਦੇ ਸਨ, ਪਰ ਅੱਜ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਰਵਿੰਦ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਾਧਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੇ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਡੂੰਘੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਜਦਿਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਟਕਾ ਸਾਹਿਬ ਹੱਥ 'ਚ ਫੜ ਕੇ ਸਹੁੰ ਖਾਧੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੰਜਾਬ 'ਚੋਂ ਨਸ਼ੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣਗੇ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਆਪ' ਸਰਕਾਰ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਹੁਣ ਤੱਕ 28,000 ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 88 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਛੋਟੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਬਖਸ਼ਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵੀ ਫਰਜ਼ੀ ਕੇਸ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਦੀ ਨਜਾਇਜ਼ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਘਰਾਂ ਅਤੇ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਬੁਲਡੋਜ਼ਰ ਚਲਾਇਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਸੰਬੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕੇਜਰੀਵਾਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਸ ਨਾਮ ਨੂੰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣੇ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਡਰਦੇ ਸਨ, ਉਸ ਅਕਾਲੀ ਆਗੂ ਬਿਕਰਮ ਮਜੀਠੀਆ ਨੂੰ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿੱਚ ਡੱਕ ਕੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਅਤੇ ਮੋਗਾ...

ਅਤੇ ਵਕੀਲਾਂ ਸਮੇਤ ਹੋਰ ਅਮਲੇ ਨੂੰ ਕਚਿਹਰੀ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਕਚਿਹਰੀ ਬੰਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਉਧਰ ਮੋਗਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੰਬ ਨਾਲ ਉਡਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਸਥਾਨਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦਹਿਸ਼ਤ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰਵਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਤਲਾਸ਼ੀ ਲਈ ਡਾਗ ਸਕੂਐਡ ਸੱਦੀ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਲ੍ਹਾ ਪੁਲੀਸ ਮੁਖੀ ਅਜੇ ਗਾਂਧੀ ਤੇ ਹੋਰ ਸੀਨੀਅਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਮੌਕੇ ਉੱਤੇ ਪੁੱਜ ਗਏ ਹਨ। ਇਥੇ ਦੱਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਤੇ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਮਿਲ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਜਾਂਚ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਉਡੀਕ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 2 ਪੰਜਾਬੀ...

ਵਿਚ ਸੁੰਘ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟਰੱਕ ਵਿਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਖੇਪ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਟਰੱਕ 'ਚ ਸਵਾਰ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸੈਂਟਾ ਕਲਾਰਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਹੱਥਕੜੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਪਟਨਮ ਕਾਉਂਟੀ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਦੋਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁੱਢਲੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਤਸਕਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲੱਗੇ ਪਰ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਡਿਟੇਨਰ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪੁਲਿਸ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਬੇਕਸੂਰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ ਸਾਬਤ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ। ਉਧਰ ਇੰਡਿਆਨਾ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਮਾਈਕ ਬਰੌਨ ਨੇ ਸਟੇਟ ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਅਫ਼ਸਰਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਥਾਪੜਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੂਬੇ ਵਿਚ ਨਸ਼ਾ ਤਸਕਰਾਂ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਕੀਨ ਦੇ ਸਰੋਤ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੋਰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਦੱਸ ਦੇਈਏ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਇੰਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਸਟੇਟਸ ਪੱਖੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਕੱਚੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਡਰਾਈਵਿਗ ਦੇ ਕਿੱਤੇ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੇਲੇ ਅਮਰੀਕਾ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਤੱਕ ਗੇੜੇ ਲਾਉਣ ਵਾਲੇ ਡਰਾਈਵਰ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਰਗੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿਚ ਟਰੱਕ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲਏ ਗਏ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਸਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਡਿਪੋਰਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਈਰਾਨ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਵਿਰੋਧ...

ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦੌਰਾਨ ਲਗਭਗ 250 ਪੁਲਿਸ ਕਰਮਚਾਰੀ ਅਤੇ ਬਾਸੀਜ ਫੋਰਸ ਦੇ 45 ਮੈਂਬਰ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ-ਜਿਵੇਂ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਡਰ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਦਖਲ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਨੂੰ ਈਰਾਨ ਨੂੰ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤਹਿਰਾਨ ਸ਼ਾਂਤਮਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨਕਾਰੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਹਿੰਸਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ "ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਆਵੇਗਾ।" ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟਰੰਪ ਦਖਲ ਦੇਣਗੇ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕਿਵੇਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ 'ਤੇ ਈਰਾਨ ਵੱਲੋਂ ਤਿੱਖੀ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਆਈ ਹੈ। ਈਰਾਨੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਏਸ਼ੀਆ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਅਮਰੀਕੀ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਧਮਕੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਸ਼ਰਾਬੀ ਗੋਰੇ...

ਹਾਵਰਡ ਕਾਊਂਟੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸ਼ਰਾਬੀ ਗੋਰੇ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਮਾਰੂਤੀ ਰਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਚਾਰੇ ਜੀਅ 23 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਆਏ ਸਨ ਪਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਮੁੜ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚਲੇ ਘਰ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਣਗੇ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਨਵਾਂ ਵਰ੍ਹਾ ਆਪਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਪਿਆਂ ਨਾਲ ਮਨਾਉਣ ਮਗਰੋਂ ਦੁਬਈ ਦੇ ਰਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਰਵਾਨਾ ਹੋ ਗਏ।

ਦੁਬਈ ਵਿਖੇ ਫਲਾਈਟ ਮਿਸ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਰਥ ਕੈਰੋਲਾਈਨਾ ਪੁੱਜਣ ਲਈ ਸਿੱਧੀ ਫਲਾਈਟ ਨਾ ਮਿਲੀ ਅਤੇ ਬਦਲਵੇਂ ਰਸਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਪੁੱਜਣ ਦਾ ਫ਼ੈਸਲਾ ਲਿਆ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਅੱਖਾਂ ਤੋਂ ਬਿਲਕੁਲ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਅਤੇ ਬਜ਼ੁਰਗ ਮਾਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੁਰ-ਫ਼ਿਰ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਦੋਵੇਂ ਬਜ਼ੁਰਗ ਪੱਛਮੀ ਗੋਦਾਵਰੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੰਝੂ ਪੂੰਝਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ। ਉਧਰ ਹਾਵਰਡ ਕਾਊਂਟੀ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ ਹਾਦਸੇ ਦੌਰਾਨ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ 21 ਸਾਲਾ ਬੇਟੀ ਅਤੇ 16 ਸਾਲ ਦਾ ਬੇਟਾ ਜ਼ਖਮੀ ਹੋ ਗਏ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਤਨੀ ਆਸ਼ਾ ਸਾਫ਼ਟਵੇਅਰ ਇੰਜਨੀਅਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਭੈਣ ਵੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਹੀ ਰਹਿ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ 34 ਸਾਲ ਦੇ ਮਾਈਕਲ ਕੂਪੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਹੀਕੁਲਰ ਮੈਨਸਲੌਟਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਆਇਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਬਗੈਰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਤੋਂ ਹਾਵਰਡ ਕਾਊਂਟੀ ਡਿਟੈਨਸ਼ਨ ਸੈਂਟਰ ਵਿਚ ਡੱਕ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਵੈਂਕਟ ਆਸ਼ਾ ਅੱਪਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਨੌਰਥ ਕੈਰੋਲਾਈਨਾ ਦੇ ਮਾਰਵਿਨ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਆਸ਼ਾ ਗੱਡੀ ਚਲਾ ਰਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕਰਾਰ ਦੇ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਜਦਕਿ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕਿਸ਼ੋਰ ਦੀ ਮੌਤ ਹਸਪਤਾਲ ਪੁੱਜਣ ਮਗਰੋਂ ਹੋਈ। ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇੰਟਰਸਟੇਟ 95 ਦੇ ਰੂਟ 216 'ਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਦੋ ਘੰਟੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਮਾਂ ਬੰਦ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਬਰੇਟਾ ਵਿਚ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ 2 ਚਚੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਸਮੇਤ 3 ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਮਾਨਸਾ ਦੇ ਬਰੇਟਾ ਵਿਚ ਇਕ ਭਿਆਨਤ ਸੜਕ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਦਰਦਨਾਕ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਬਰੇਟਾ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਬਰੇਟਾ ਨੇੜੇ ਬਖਸ਼ੀਵਾਲਾ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਿਕਅੱਪ, ਇੱਕ ਬੋਲੈਰੋ ਅਤੇ ਇੱਕ ਬੁਲਟ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ ਨਾਲ ਹੋਏ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਦੋ ਨੌਜਵਾਨ ਚਚੇਰੇ ਭਰਾਵਾਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਈਕਲ ਸਵਾਰ ਸਮੇਤ ਤਿੰਨ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਪਿੰਡ ਬਖਸ਼ੀਵਾਲਾ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਦੋ ਚਚੇਰਾ ਭਰਾ ਬੂਟਾ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜਗਤਾਰ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਬੁਲਟ ਮੋਟਰਸਾਈਕਲ 'ਤੇ ਸਵਾਰ ਹੋ ਕੇ ਪਿੰਡ ਵੱਲ ਆ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਬੁਢਲਾਡਾ ਵਾਲੇ ਪਾਸਿਓਂ ਆ ਰਹੀ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਪਿਕਅੱਪ ਗੱਡੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਦੋਵਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਭਿਆਨਕ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਲਪੇਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਾਹਗੀਰ ਪਸ਼ੂ ਚਾਰਕ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਵੀ ਆ ਗਿਆ, ਜੋ ਮੂਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਟੋਹਾਣਾ (ਹਰਿਆਣਾ) ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਪਿੰਡ ਕਾਹਨਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ 3,500 ਡਾਲਰ ਪਿੱਛੇ ਭਾਰਤੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਕਤਲ

* ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੇ ਵੱਡੇ ਖੁਲਾਸੇ

* ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਹੀਂ, ਸਿਰਫ਼ ਰੂਮਮੇਟ ਸੀ : ਆਨੰਦ ਗੋਦੀਸ਼ਾਲਾ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ 3,500 ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਮੁਟਿਆਰ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਕੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁੱਜਾ ਕਾਤਲ ਅਸਲ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਰੂਮਮੇਟ ਸੀ। ਇਹ ਖੁਲਾਸਾ ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਆਨੰਦ ਗੋਦੀਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਕਜ਼ਨ ਸਰਸਵਤੀ ਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਕਾਤਲ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਦਾ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਾਲਾ ਪਤਾ ਫ਼ਿਲਹਾਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਲਿਸ ਉਸ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਨੰਦ ਗੋਦੀਸ਼ਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਨਿਕਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੇ ਇਕ ਮਕਾਨ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਿਆ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਵਾਹ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਨਿਕਿਤਾ ਤੋਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਉਧਾਰ ਲਏ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਰਕਮ ਵਾਪਸ ਮੰਗੀ ਤਾਂ ਝਗੜਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬੇਟੀ ਦੀ ਦੇਹ ਭਾਰਤ ਲਿਆਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਕਿਤਾ ਦੀ ਚਚੇਰੀ ਭੈਣ ਸਰਸਵਤੀ ਗੋਦੀਸ਼ਾਲਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਬਗੈਰ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਬੈਂਕ ਖਾਤੇ ਵਿਚੋਂ 3,500 ਡਾਲਰ ਦੀ ਰਕਮ ਕਢਵਾਈ। ਇਸ ਮਗਰੋਂ ਉਹ ਹੱਥ 'ਤੇ ਸੱਟ ਵੱਜਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਭਾਰਤ ਆ ਗਿਆ ਪਰ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਣਦਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਨਿਕਿਤਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ। ਸਰਸਵਤੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਨੇ ਨਿਕਿਤਾ ਦਾ ਆਰਥਿਕ ਸ਼ੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਸਦਾ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਦੀ ਜ਼ੁਬਾਨ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿਤੀ। ਆਨੰਦ ਗੋਦੀਸ਼ਾਲਾ ਅਤੇ ਸਰਸਵਤੀ ਨੇ ਅਮਰੀਕਾ ਸਥਿਤ ਭਾਰਤੀ ਅੰਬੈਸੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਵਾਰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਿਵਾਇਆ ਜਾਵੇ।

ਇਥੇ ਦਸਣਾ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਹੀ ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਲਾਪਤਾ ਹੋਣ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ 31 ਦਸੰਬਰ ਦੀ ਸ਼ਾਮ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ। ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਵਾਰਦਾਤ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰ ਰਹੀ ਹਾਵਰਡ ਕਾਊਂਟੀ ਪੁਲਿਸ ਮੁਤਾਬਕ 3 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਨਿਕਿਤਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਉਸ ਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿਚੋਂ ਬਰਾਮਦ ਹੋਈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮੁੜ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਭਾਰਤ ਫ਼ਰਾਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਜਾਂਚਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਅਮਰੀਕਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਫ਼ੈਡਰਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਕਿਤਾ ਗੋਦੀਸ਼ਾਲਾ ਇਕ ਹੈਲਥਕੇਅਰ ਪ੍ਰੋਫ਼ੈਸ਼ਨਲ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਫ਼ਰਵਰੀ ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਕੋਲੰਬੀਆ ਦੀ ਵੇਦਾ ਹੈਲਥ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ। ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਨਿਕਿਤਾ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਇਕ-ਦੂਜੇ ਸੰਪਰਕ ਵਿਚ ਕਿਵੇਂ ਆਏ, ਇਸ ਬਾਰੇ ਵੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਪੜਤਾਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ।

ਓਨਟਾਰੀਓ 'ਚ ਸੜਕ ਹਾਦਸਾ; ਲਾਲੜੂ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਦੀ ਮੌਤ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਓਂਟਾਰੀਓ ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਹਾਈਵੇਅ 401 'ਤੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲਾਲੜੂ ਨਿਵਾਸੀ 22 ਸਾਲਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਰਮਾਨ ਚੌਹਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ। ਇਹ ਹਾਦਸਾ 5 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਕ੍ਰਾਮੇਹ ਟਾਊਨਸ਼ਿਪ ਨੇੜੇ ਉਸ ਵੇਲੇ ਵਾਪਰਿਆ ਜਦੋਂ ਅਰਮਾਨ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਨਾਲ ਮਾਂਟਰੀਅਲ ਤੋਂ ਟੋਰਾਂਟੋ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਪੁਲੀਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਰਮਾਨ ਪੈਦਲ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਸਪਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿ ਅਰਮਾਨ ਹਾਦਸੇ ਵੇਲੇ ਪੈਦਲ ਕਿਵੇਂ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਪੁਲੀਸ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਓਂਟਾਰੀਓ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ਼ੀਅਲ ਪੁਲੀਸ ਮੁਤਾਬਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਫੋਨ 'ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਕਿ ਹਾਈਵੇਅ ਦੀ ਪੱਛਮੀ ਲੇਨ 'ਤੇ ਇਕ ਕਾਰ ਵਲੋਂ ਇੱਕ ਪੈਦਲ ਯਾਤਰੀ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲੀਸ ਜਦੋਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਤਾਂ ਮੀਡੀਅਨ ਨੇੜੇ ਇੱਕ ਕਾਰ ਖੜ੍ਹੀ ਮਿਲੀ। ਪੁਲੀਸ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਕੈਮਰਿਆਂ ਦੀ ਫੁਟੇਜ ਦੇਖ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰ ਨੇ ਅਰਮਾਨ ਨੂੰ ਟੱਕਰ ਮਾਰੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਮੌਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਾਹਨ ਦੀ ਟੱਕਰ ਕਾਰਨ ਹੋਈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੇ ਤੁਰੰਤ ਮਦਦ ਦੇ ਯਤਨ ਕੀਤੇ ਪਰ ਅਰਮਾਨ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਇਸ ਹਾਦਸੇ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਅਰਮਾਨ ਚੌਹਾਨ ਮੁਹਾਲੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੀ ਲਾਲੜੂ ਮੰਡੀ ਦਾ ਵਸਨੀਕ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਉਸ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਦੀ ਖਬਰ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਦੌੜ ਗਈ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤੇ ਪਾਰਦਰਸ਼ੀ ਜਾਂਚ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

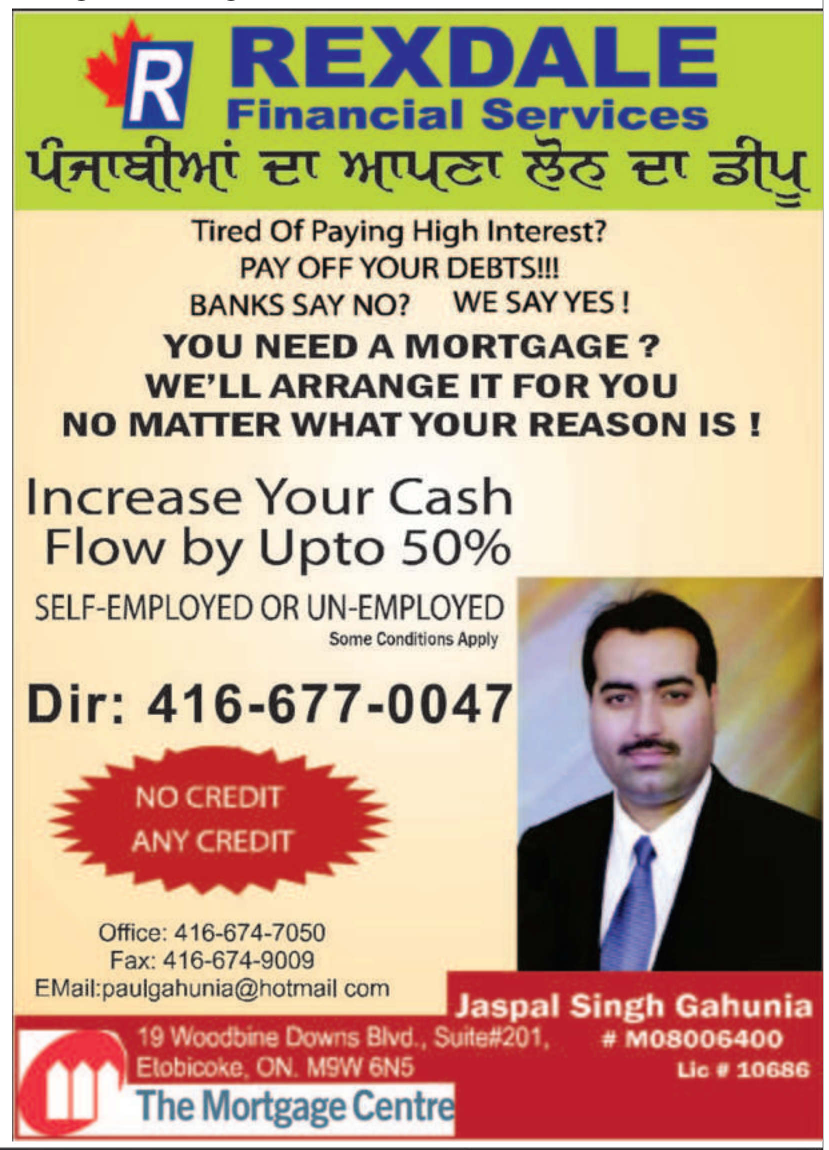

ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਵਿਰੁੱਧ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ

ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼!

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪੰਜਾਬੀ ਗਾਇਕ ਵਿਰੁੱਧ ਵੱਡੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨਾਮਵਰ ਗਾਇਕ ਰੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ ਵਿਰੁੱਧ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਉਸ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪੋਸਟ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਏਐਸਆਈ ਕਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਜਨਾਲਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਆਈਪੀਸੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 223 ਅਤੇ ਅਸਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਦੱਸ ਦਈਏ ਕਿ ਗਾਇਕ ਰੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਅਜਨਾਲਾ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਬੀਤੇ ਦਿਸੰਬਰ ਮਹੀਨੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇਸ਼ ਕਰਦੀ ਇਕ ਪੋਸਟ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਪੋਸਟ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ – "ਸੌਂਦਾ ਏ ਨਾਲ ਸਿਰਹਾਣੇ ਦੇ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸ ਤੇ ਦੂਜਾ ਕਾਲ ਕੁੜੇ"।' ਪੋਸਟ ਦੇ ਕੈਪਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਰੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਲਿਖਿਆ, "ਸਰਦਾਰੀਆਂ ਮਿਲਦੀਆਂ ਸਿਰ ਦੇ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਅਖਵਾਉਣਾ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ।"

ਏਐਸਆਈ ਕਵਲਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਵਾਇਰਲ ਰਹੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਬਾਰੇ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਏਐਸਆਈ ਨੇ ਫੇਸਬੁੱਕ ਅਕਾਊਂਟ ਚੈੱਕ ਕੀਤਾ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਰੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵੀਡੀਓ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਖੁੱਲ੍ਹੇਆਮ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਡਰ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੁਲਿਸ ਹੁਣ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰੰਮੀ ਰੰਧਾਵਾ ਕੋਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜੋ ਉਸਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਾਂ ਫਿਰ ਕੀ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ ਰੰਮੀ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ, ਇਮਾਰਤ ਹੋਈ ਢਹਿ ਢੇਰੀ, ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਲਬੇ ਹੇਠਾਂ ਦਬਣ ਦਾ ਖਦਸ਼ਾ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਵੱਡਾ ਹਾਦਸਾ ਵਾਪਰਿਆ ਹੈ ਜਿਥੇ ਇਕ ਇਮਾਰਤ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹਫੜਾ ਦਫੜੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣ ਗਿਆ। ਮਲਬੇ ਹੇਠਾਂ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦੱਬੇ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਟਾਹਲੀਵਾਲਾ ਚੌਕ ਸਥਿਤ ਕਿਤੀਆਵਾਲਾ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਚ ਚਾਰ ਮੰਜ਼ਿਲਾ ਇਮਾਰਤ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਮਕਾਨ ਦੀ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਲੈਂਟਰ ਅਚਾਨਕ ਡਿੱਗ ਗਿਆ। ਹਾਦਸੇ ਮੌਕੇ ਹੇਠਾਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਉਸ ਦੀ ਚਪੇਟ ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਮਚ ਗਈ। ਪੂਰੀ ਘਟਨਾ ਆਸ-ਪਾਸ ਲੱਗੇ ਸੀਸੀਟੀਵੀ ਵਿਚ ਕੈਦ ਹੋ ਗਈ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਚੌਥੀ ਮੰਜ਼ਿਲ 'ਤੇ ਲੈਂਟਰ ਪੈਣ ਦਾ ਕੰਮ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਤੀਜੀ ਮੰਜ਼ਿਲ ਤੇ ਗਰਾਊਂਡ ਫਲੋਰ 'ਤੇ ਮਿਸਤਰੀ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਅਚਾਨਕ ਤੇਜ਼ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਲੈਂਟਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੇਠਾਂ ਆ ਡਿੱਗਾ। ਮਲਬਾ ਡਿੱਗਦੇ ਹੀ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਗੁਬਾਰ ਫੈਲ ਗਿਆ ਤੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਦੇ ਲੋਕ ਦਹਿਸ਼ਤ ਵਿਚ ਆ ਗਏ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤੇ ਬਚਾਅ ਕਾਰਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਲਬਾ ਹਟਾ ਕੇ ਦਬੇ ਹੋਏ ਮਿਸਤਰੀ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ। ਲਗਭਗ ਡੇਢ ਘੰਟੇ ਦੀ ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਮਗਰੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਲਬੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਜਖਮੀਆਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਵੀ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਘਟਨਾ ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਤਾਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਲੋਕਾਂ ਖਿਲਾਫ ਸਖਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 'ਚ ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 4 ਜੀਆਂ ਦੀ ਮੌਤ

ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਇਕ ਦਿਲ ਦਹਿਲਾ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਘਟਨਾ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਜਾਣਕਾਰੀ ਮੁਤਾਬਕ ਇੱਕੋ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ 4 ਜੀਆਂ ਦੀਆਂ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਲਾਸ਼ਾਂ ਮਿਲੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਪਿਸਤੌਲ ਵੀ ਬਰਾਮਦ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਤਲ ਜਾਂ ਖ਼ੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੋਵੇਂ ਪਹਿਲੂਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਰਦਨਾਕ ਘਟਨਾ ਨਾਲ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿਚ ਸੋਗ ਦੀ ਲਹਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸਹਿਮ ਦਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਹਕੀਕਤ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ

ਢਾਕਾ: ਬੰਗਲਾਦੇਸ਼ ਦੇ ਨਰਸਿੰਘਦੀ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਇਕ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਦੇ ਮਾਲਕ 40 ਸਾਲ ਦੇ ਹਿੰਦੂ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਕੁੱਝ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜੈਸੋਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਵੀ ਇਕ ਹਿੰਦੂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ। ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ 11 ਵਜੇ ਪਲਾਸ਼ ਉਪ ਦੇ ਚਾਰਸਿੰਧੁਰ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਮੋਨੀ ਚੱਕਰਵਰਤੀ ਉਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦਿਤੀ ਗਈ। ਪਲਾਸ਼ ਥਾਣੇ ਦੇ ਮੁਖੀ (ਓਸੀ) ਸ਼ਾਹੇਦ ਅਲ ਮਾਮੂਨ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮੋਨੀ ਸ਼ਿਬਪੁਰ ਉਪ ਦੀ ਸਧਾਰਚਰ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਮਦਨ ਠਾਕੁਰ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਮੋਨੀ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚਾਰਸਿੰਧੁਰ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿਖੇ ਕਰਿਆਨੇ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਹਾਲ ਹੀ ਦੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਤੀਜੇ ਹਿੰਦੂ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਵਸਨੀਕਾਂ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮੋਨੀ ਸੋਮਵਾਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਅਪਣੀ ਦੁਕਾਨ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਘਰ ਪਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਅਣਪਛਾਤੇ ਹਮਲਾਵਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਇਕ ਤੇਜ਼, ਸਥਾਨਕ ਤੌਰ ਉਤੇ ਬਣੇ ਹਥਿਆਰ ਨਾਲ ਮਾਰਿਆ। ਰੀਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਉਹ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਹੀ ਡਿੱਗ ਪਿਆ। ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਤੁਰਤ ਪਲਾਸ਼ ਉਪ ਸਿਹਤ ਕੰਪਲੈਕਸ ਲਿਜਾਇਆ ਜਿੱਥੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਮ੍ਰਿਤਕ ਐਲਾਨ ਦਿਤਾ। ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਓ.ਸੀ. ਸ਼ਾਹਿਦ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਸੂਚਨਾ ਮਿਲਦੇ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਮੌਕੇ ਉਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿਤੀ ਹੈ। ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਪੋਸਟਮਾਰਟਮ ਲਈ ਨਰਸਿੰਦੀ ਸਦਰ ਹਸਪਤਾਲ ਦੇ ਮੁਰਦਾਘਰ ਭੇਜ ਦਿਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕਤਲ ਹਿੰਦੂ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਰੁਧ ਹਿੰਸਕ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੀ ਤਾਜ਼ਾ ਘਟਨਾ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਹੀ ਖੁਲਨਾ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਜੈਸੋਰ ਦੇ ਕੇਸ਼ਬਪੁਰ ਉਪਜ ਦੇ ਅਰੂਆ ਪਿੰਡ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ 38 ਸਾਲ ਦੇ ਰਾਣਾ ਪ੍ਰਤਾਪ ਬੈਰਾਗੀ ਨੂੰ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਸਿਰ ਵਿਚ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿਤੀ। ਉਹ ਇਕ ਹਿੰਦੀ ਅਖ਼ਬਾਰ ਦਾ ਸੰਪਾਦਕ ਵੀ ਸੀ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ ਕਰੀਬ 5:45 ਵਜੇ ਕਪਾਲੀਆ ਬਾਜ਼ਾਰ 'ਚ ਵਾਪਰੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 3 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ 50 ਸਾਲਾ ਖੋਕੋਂ ਚੰਦਰ ਦਾਸ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੱਟਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਗਈ ਸੀ। 24 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਰਾਜਬਾੜੀ ਕਸਬੇ ਦੇ ਪਾਂਗਸ਼ਾ ਉਪਕ੍ਰਮ 'ਚ ਇਕ ਹੋਰ ਹਿੰਦੂ ਵਿਅਕਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮੰਡਲ ਨੂੰ ਕਥਿਤ ਤੌਰ ਉਤੇ ਜਬਰੀ ਵਸੂਲੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 18 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਮੈਮਨਸਿੰਘ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਕਥਿਤ ਈਸ਼ਨਿੰਦਾ ਦੇ ਦੋਸ਼ 'ਚ ਭੀੜ ਨੇ ਦੀਪੂ ਚੰਦਰ ਦਾਸ (25) ਨੂੰ ਕੁੱਟ-ਕੁੱਟ ਕੇ ਕੁੱਟ ਕੇ ਕੁੱਟ ਕੇ ਉਸ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਸੀ। ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ 23 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਕਤਰ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਸੁਖ ਸ਼ੀਲ ਅਤੇ ਅਨਿਲ ਸ਼ੀਲ ਦੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਦਿਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਵਸਨੀਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਇਮਾਰਤ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆ ਗਏ।

328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ– ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ 328 ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ 'ਚ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਰਿਕਾਰਡ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਹੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਮਗਰੋਂ ਜਾਰੀ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਸਮੁੱਚੇ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਪੱਖ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਹੜੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਜਾਂਚ ਰਿਪੋਰਟ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਕੰਮਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਲਈ ਅੰਤਮ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਭੇਟਾ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਹੇਰ-ਫੇਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਤੇ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਾਲਸਾ ਖ਼ਾਤਿਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਹੀ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਵਿਧਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀਆਂ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਚਾਰਕ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਬਾਅਦ ਸਕੱਤਰ ਪੱਧਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਬਾਅਦ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਭੇਟਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਕੇ ਰਸੀਦ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਖੇ ਤਾਇਨਾਤ ਤਤਕਾਲੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਉੱਪਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਈ ਵੱਡੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਰਜ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਦੀ ਆਪਣੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਵੱਗਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਰਵਿਸ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਭਾਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਆਪਣਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਪ ਆਗੂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਪਾਸ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਕ ਡਾਇਰੀ ਹੈ, ਜੋ ਸੰਗਤਾਂ ਵਿਚ ਭੁਲੇਖਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਡਾਇਰੀ ਆਦਿ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਭਾਗ ਵਿਖੇ ਬਤੌਰ ਇੰਚਾਰਜ ਅਤੇ ਮੀਤ ਸਕੱਤਰ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਣ ਵਾਲੇ ਗੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਡਾਇਰੀ ਜਾਂ ਪਰਚੀ ਦੀ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਲਿਖਾਪੜ੍ਹੀ ਵਿਭਾਗੀ ਲੈਜਰਾਂ ਵਿਚ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਭੇਟਾ ਦੀ ਰਸੀਦ ਕੱਟੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ ਕਰੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਜਾਂਚ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਸੰਜੀਦਾ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਮੌਕੇ ਕੋਈ ਢਿੱਲ ਨਹੀਂ ਵਰਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲ: ਮੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਮੇਂ ਲਾਈਵ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗਜ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਹਿਸਾਬ ਕਿਤਾਬ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਗੇ ਤਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਈਵ ਪ੍ਰਸਾਰਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਟਵੀਟ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆ ਚੋਂ ਮੈਨੂੰ ਸੁਨੇਹੇ ਆ ਰਹੇ ਨੇ ਕਿ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਸੰਗਤ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲਕ ਦਾ ਹਿਸਾਬ-ਕਿਤਾਬ ਲੈ ਕੇ ਜਾਵਾਂਗੇ..ਸਾਰੇ ਚੈਨਲਾਂ ਤੇ ਲਾਈਵ ਟੈਲੀਕਾਸਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦੈ..ਮੈਂ ਵੀ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਸੰਗਤ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹੋਏ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਪ੍ਰਸਾਰਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਸੰਗਤਾਂ ਪਲ-ਪਲ ਅਤੇ ਪੈਸੇ-ਪੈਸੇ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਰਹਿਣ..ਮਿਲਦੇ ਹਾਂ ਜੀ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ..ਸਬੂਤਾਂ ਸਮੇਤ।" ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਮਾਨਸਿਕਤਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਨ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੇਠ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਕੱਤਰੇਤ 'ਚ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੀ ਸਰਬਉੱਚਤਾ, ਮਾਣ ਮਰਿਆਦਾ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਦੀ ਗੋਲਕ ਵਿਰੁੱਧ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕਰ ਕੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾਈ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਕੁਝ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੰਤ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਖ਼ਾਲਸਾ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਨਾਲ ਉਹ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਐਕਸ਼ਨ ਕਰਦੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੱਤਰ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉੱਚ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਬੈਠੇ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਤੀਰਾ ਰਾਜ ਹੈਂਕੜ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਪਤਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਫ਼ਸੀਲ ਦੇ ਸਨਮੁਖ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਸਕੱਤਰੇਤ ਵਿਖੇ ਸੱਦਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੱਟ ਮਾਰਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਕਦੇ ਵੀ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਵੀਡੀਓ ਦੀ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਜਾਂਚ ਕਰਵਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸਹੀ ਸਾਬਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਥਕ ਰਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਭਾਰਤ-ਅਮਰੀਕਾ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ 'ਤੇ ਟਰੰਪ ਦਾ ਵੱਡਾ ਬਿਆਨ, ਬੋਲੇ-'PM ਮੋਦੀ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ...'

ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਹਨ, ਪਰ PM ਮੋਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਖੁਸ ਨਹੀਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਾਰਨ ਟੈਰਿਫ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਏ ਅਤੇ ਬੋਲੇ ਕਿ ਕੀ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹਾਂ, ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ। ਮੇਰੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਨਾਲ ਚੰਗੇ ਸਬੰਧ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਮੇਰੇ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੇਲ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦ ਟੈਰਿਫ ਦੇਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁਣ ਉਹ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਖਰੀਦ ਕੇ ਕਮੀ ਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹਨ।"

ਟਰੰਪ ਨੇ ਭਾਰਤ 'ਤੇ 50 ਫੀਸਦੀ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ ਨਾਲ ਰੂਸੀ ਤੇਲ ਦੀ ਖਰੀਦ 'ਤੇ 25 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਾਧੂ ਟੈਰਿਫ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਆਇਆ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਰੂਸ ਤੋਂ ਤੇਲ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਦਬਾਅ ਵਧਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ ਭਾਰਤ 'ਤੇ ਟੈਰਿਫ ਹੋਰ ਵਧਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਏਅਰ ਫੋਰਸ ਵਨ 'ਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੋਦੀ ਬਹੁਤ ਚੰਗੇ ਇਨਸਾਨ ਹਨ। ਉਹ ਇੱਕ ਨੇਕ ਇਨਸਾਨ ਹਨ।" ਉਹ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਖੁਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਉਹ ਵਪਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਟੈਰਿਫ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਹੋਵੇਗਾ।" ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੇ ਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਇੰਪੋਰਟ ਟੈਰਿਫ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ 600 ਬਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕਮਾਈ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਆਰਥਿਕ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੋਵਾਂ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਟੈਰਿਫਾਂ ਕਾਰਨ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਰਥਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮੋਰਚੇ 'ਤੇ ਵੀ ਉਸ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਇਟਲੀ 'ਚ ਮਾਊਂਟ ਏਟਨਾ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਫਟਿਆ

ਯੂਰਪ ਦੇ ਇੱਕ ਪਹਾੜ ਮਾਊਂਟ ਏਟਨਾ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਨੋਖੀ ਘਟਨਾ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ, ਜਿੱਥੇ ਬਰਫ਼ੀਲੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਹੋਈ ਬਰਫ਼ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲੱਗ ਗਈ। ਇਟਲੀ ਦੇ ਸਿਸਲੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਮਾਊਂਟ ਏਟਨਾ ਇੱਕ ਸਰਗਰਮ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਲਾਲ-ਗਰਮ ਲਾਵੇ ਦਾ ਇੱਕ ਧਮਾਕਾ ਸੈਂਕੜੇ ਫੁੱਟ ਉੱਪਰ ਉੱਠਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਬਰਫ਼ੀਲੀਆਂ ਪਹਾੜੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਦਾ ਹੋਇਆ ਬਰਫ਼ ਦੀਆਂ ਚੱਟਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋ ਗਿਆ। ਇਟਲੀ ਦੇ ਸਿਸਲੀ ਟਾਪੂ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਮਾਊਂਟ ਏਟਨਾ, 2025 ਦੇ ਅਖੀਰ ਵਿੱਚ ਫਟਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਧੂੰਆਂ ਅਤੇ ਲਾਵਾ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹਾਲੀਆ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ ਦੇ ਫਟਣ ਨੂੰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦੁਰਲੱਭ ਕੁਦਰਤੀ ਨਜ਼ਾਰਾ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ X 'ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵਿੱਚ ਪਹਾੜ ਦੀ ਚੋਟੀ 'ਤੇ ਤਾਜ਼ੀ ਬਰਫ਼ 'ਤੇ ਚਮਕਦੇ ਲਾਵੇ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕ ਰਾਤ ਨੂੰ ਹੈੱਡਲਾਈਟਾਂ ਜਗਾ ਕੇ ਢਲਾਣਾਂ ਤੋਂ ਹੇਠਾਂ ਸਕੀਇੰਗ ਵੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਸਾਧਾਰਨ ਵਰਤਾਰੇ ਤੋਂ ਹਰ ਕੋਈ ਹੈਰਾਨ ਹੈ, ਇਹ ਸੋਚ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਲਾਲ, ਉਬਲਦਾ ਲਾਵਾ ਬਰਫੀਲੇ ਪਹਾੜ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਾੜ ਰਿਹਾ ਹੈ। 2026 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਦਿਨ ਇਸ ਦੇ ਫੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਟਲੀ ਦੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ਼ ਜੀਓਫਿਜ਼ਿਕਸ ਐਂਡ ਜਵਾਲਾਮੁਖੀ (INGV) ਨੇ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਮਾਊਂਟ ਏਟਨਾ ਦੇ ਪੂਰਬੀ ਪਾਸੇ ਸਥਿਤ ਵੈਲੇ ਡੇਲ ਬੋਵ ਦੇ ਅੰਦਰ ਦਰਾਰਾਂ ਤੋਂ ਲਾਵਾ ਨਿਕਲ ਰਿਹਾ ਸੀ।

ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਗਰਲਫ੍ਰੈਂਡ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਆਇਆ ਨੌਜਵਾਨ, ਮੁਲਜ਼ਮ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਤੋਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ

ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੰਟਰਪੋਲ ਰਾਹੀਂ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ ਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਕੋਲੰਬੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਨਿਕਿਤਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਭਾਰਤ ਭੱਜਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਨਿਕਿਤਾ 31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 3 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਲਾਸ਼ ਚਾਕੂ ਦੇ ਜ਼ਖਮਾਂ ਨਾਲ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਅਰਜੁਨ ਨੇ 2 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ ਅਤੇ 4 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੱਜ ਗਿਆ। ਉਸਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇੰਟਰਪੋਲ ਰਾਹੀਂ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। 26 ਸਾਲਾ ਅਰਜੁਨ ਸ਼ਰਮਾ 'ਤੇ ਕੋਲੰਬੀਆ, ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਨਿਕਿਤਾ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਭੱਜਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਅਮਰੀਕੀ ਸੰਘੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੁਲਿਸ ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਹਵਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁਲਿਸ ਅਜੇ ਵੀ ਕਤਲ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਤਲ ਦਾ ਕਾਰਨ ਝਗੜਾ, ਝਗੜਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਰਕ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਨਿਕਿਤਾ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ਾਮ, 31 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਲਾਪਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। 2 ਜਨਵਰੀ, 2026 ਨੂੰ, ਅਰਜੁਨ ਨੇ ਹਾਵਰਡ ਕਾਊਂਟੀ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ ਨਿਕਿਤਾ ਲਈ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਸਨੂੰ ਆਖਰੀ ਵਾਰ ਉਸਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਸੀ। 3 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ, ਨਿਕਿਤਾ ਦੀ ਲਾਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਸਿਟੀ ਦੇ ਟਵਿਨ ਰਿਵਰਸ ਰੋਡ 'ਤੇ ਸਥਿਤ ਉਸਦੇ ਅਪਾਰਟਮੈਂਟ ਤੋਂ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਕਈ ਚਾਕੂਆਂ ਦੇ ਜ਼ਖ਼ਮ ਸਨ। ਅਰਜੁਨ ਗੁੰਮਸ਼ੁਦਗੀ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਅਮਰੀਕਾ ਛੱਡ ਗਿਆ ਅਤੇ 4 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਿੱਧੀ ਉਡਾਣ ਰਾਹੀਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਮਰੀਕੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਉਸ ਲਈ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਵਾਰੰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇੰਟਰਪੋਲ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਭਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਇੰਟਰਪੋਲ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਤਾਮਿਲਨਾਡੂ ਵਿੱਚ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਨਿਕਿਤਾ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ
www.punjabstar.com

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਵਿਗੜੀ ਸਿਹਤ !

ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਕਰਵਾਇਆ ਦਾਖਲ

ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਸੰਸਦੀ ਦਲ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਚੈੱਕਅਪ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਛਾਤੀ ਦੇ ਮਾਹਰ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਖੰਘ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ।

ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਖੰਘ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ , ਜਿਸ ਲਈ ਚੈੱਕਅਪ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੇ ਚਲਦਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਸੰਬਰ 2025 'ਚ 79 ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਸਪਤਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਾਰਨ ਵਿਵਾਦ ਵਧਿਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮਾਰਕ ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਜਨਰਲ ਅਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰੀ ਫਰਵਰੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਗਰੀਨਲੈਂਡ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨਗੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਿਆਨ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਲਡ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਡੈਨਮਾਰਕ ਰਾਜ ਦੇ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਦਾ ਕੰਟਰੋਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦੀ ਟਿੱਪਣੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਨੂੰ 51ਵਾਂ ਰਾਜ ਬਣਾਉਣ ਬਾਰੇ ਵੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਕਾਰਨੀ ਨੇ ਪੈਰਿਸ ਵਿੱਚ ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਦੂਤਾਵਾਸ ਵਿੱਚ ਡੈਨਿਸ਼ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੇਟੇ ਫਰੈਡਰਿਕਸਨ ਨਾਲ ਮੁਲਾਕਾਤ ਦੌਰਾਨ ਕਿਹਾ, 'ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਅਤੇ ਡੈਨਮਾਰਕ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਡੈਨਮਾਰਕ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਲੋਂ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਗ੍ਰੀਨਲੈਂਡ ਟਾਪੂ ਦਾ 80 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਆਰਕਟਿਕ ਸਰਕਲ ਉੱਪਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਡੈਨਮਾਰਕ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਮੇਟੇ ਫਰੈਡਰਿਕਸਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਗਰੀਨਲੈਂਡ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਨਾਟੋ ਦਾ ਫੌਜੀ ਗੱਠਜੋੜ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਦੰਦਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡਾਕਟਰ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ : ਓਹਾਈਓ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਡੈਂਟਿਸਟ ਸਪੈਨਸਰ ਟੇਪੇ (37) ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਮੋਨੀਕ ਟੇਪੇ (39) ਦੀ ਗੋਲੀਆਂ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਤਿਆ ਕਰ ਦੇਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ। ਕੋਲੰਬਸ ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤੀ-ਪਤਨੀ ਦੀ ਹੱਤਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੇ ਘਰ ਵਿਚੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਵੀ ਮਿਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਕੋਈ ਹਥਿਆਰ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਲਕਿ ਦੋਹਰੇ ਕਤਲ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਹਤਿਆਰੇ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿਚ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸੰਭਾਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵੇਰਵਾ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਾਤਲ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਨ ਵਿਚ ਮਦਦ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਬਰੈਂਪਟਨ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਘਰ 'ਤੇ ਫਾਇਰਿੰਗ !

ਬਰੈਂਪਟਨ: ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਜਿਥੇ ਵਾਪਰੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਘਟਨਾ ਨੇ ਤਮਾਮ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਨੇ। ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਨਿਸ਼ਾਨੇ 'ਤੇ ਕਿਉਂ?, ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਜੋ ਸੁਨਿਹਰੀ ਭਵਿੱਖ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਲੈ ਕੈਨੇਡਾ ਆਏ। ਹੱਡ ਤੋੜ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਰੱਬ ਦੀ ਮਿਹਰ ਹੋਈ ਥੋੜਾ ਬਹੁਤ ਕੰਮ ਚੱਲਿਆ ਪਰ ਇਸੇ ਦੌਰਾਨ ਇੱਕ ਅਣਪਛਾਤੇ ਦੀ ਕਾਲ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਡਾਲਰ ਮੰਗੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਜੀ ਹਾਂ ਹੁਣ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਉਂਦਾ। ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਬਰੈਂਪਟਨ 'ਚ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦੈ ਕਿ ਅਚਾਨਕ ਦੇਰ ਰਾਤ ਘਰ 'ਤੇ ਅਣਪਛਾਤਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੋਲੀਆਂ ਦੀ ਬੁਛਾੜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਇਸ ਹੌਲਨਾਕ ਮੰਜ਼ਰ ਦੀ ਬਕਾਇਦਾ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਬਣਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ 'ਤੇ ਉਹੀ ਵੀਡੀਓ ਫਿਰ ਘਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਭਾਵ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਕਾਲ ਕਰਕੇ ਮੰਗੇ ਜਾਂਦੇ ਨੇ ਅੱਧਾ ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ।

ਇਸ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਰਿਵਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਡਰ ਜਾਂਦਾ ਸਹਿਜ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡਣ ਦਾ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਇੱਕ ਨਾਮੀ ਰੇਡੀਓ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਦੌਰਾਨ ਪੀੜਤ ਜਿਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਬਿਕਰਮ ਸ਼ਰਮਾ ਦਸਦਿਆਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ 3 ਜਨਵਰੀ ਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਤੇ ਬੱਚੇ ਸਮੇਤ ਘਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਰਾਤ ਵੇਲੇ ਸੌਂ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਦੇਰ ਰਾਤ ਕਰੀਬ ਡੇਢ ਕੁ ਵਜੇ ਘਰ ਦੇ ਬਾਹਰ ਗੋਲੀਆਂ ਚੱਲਣ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵੱਲੋਂ 7 ਤੋਂ 8 ਗੋਲੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀ ਨੇ ਜਦ ਕਿ ਕਾਰ 'ਚ ਬੈਠੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰੀ ਵੀਡੀਓ ਰਿਕਾਰਡ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਕਰਮ ਸ਼ਰਮਾ ਦੇ ਕਹਿਣ ਮੁਤਾਬਕ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਦੁਪਹਿਰੇ ਡੇਢ ਵਜੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਟਸਅੱਪ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਮਿਲਦੀ ਹੈ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਕਜ਼ਾਕਿਸਥਾਨ ਦੇ ਨੰਬਰ ਤੋਂ ਵਟਸਅੱਪ 'ਤੇ ਕਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹੈ ਕਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਅੱਧਾ ਮਿਲੀਅਨ ਭਾਵ 5 ਲੱਖ ਡਾਲਰ ਫਿਰੌਤੀ ਮੰਗੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਬਿਕਰਮ ਦੇ ਦੱਸਣ ਮੁਤਾਬਕ ਸ਼ੱਕੀਆਂ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਦਿਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ, ਤਾਂ "ਅਸੀਂ ਤੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਾਰ ਦੇਵਾਂਗੇ।"ਬਿਕਰਮ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਕੋਲ ਐਨੇ ਪੈਸੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਮਗਰੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸੈਂਡਲਵੁੱਡ ਪਾਰਕਵੇਅ ਅਤੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟਵਿਊ ਰੋਡ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਆਪਣੇ ਬਰੈਂਪਟਨ ਘਰ ਤੋਂ ਕੈਨੇਡਾ ਛੱਡ ਕੇ ਚਲਾ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ। ਬਿਕਰਮ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਕਿ ਉਹ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਕੈਨੇਡਾ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕੰਪਨੀ ਚਲਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਭ ਠੀਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵਾਪਰ ਜਾਵੇਗਾ ਉਸਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਘਟਨਾ ਮਗਰੋਂ ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ । ਪੀਲ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਐਕਸਟੋਰਸ਼ਨ ਇਨਵੈਸਟੀਗੇਸ਼ਨ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ੱਕੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋੜਨਾ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ੇ ਲਈ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਰੀ: ਅਮਰੀਕੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਦੀ ਚੇਤਾਵਨੀ

ਅਮਰੀਕੀ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਬੁੱਧਵਾਰ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਚੇਤਾਵਨੀ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰੀਕੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਦੇ 'ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ' ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਸ 'ਤੇ ਪੋਸਟ ਕਰਦਿਆਂ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਹੂਲਤ (Privilege) ਹੈ, ਨਾ ਕਿ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ। ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਗਤੀਵਿਧੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੋਵੇ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਤੋੜਨ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ (Deportation) ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਮਰੀਕੀ ਵੀਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵੀਜ਼ਾ ਜਾਰੀ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਜਾਂਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਵੀਜ਼ਾ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ F, M, ਅਤੇ J ਵੀਜ਼ਾ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਦੇ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਛਾਣ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਆਪਣੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਖਾਤਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਈਵੇਸੀ ਸੈਟਿੰਗਾਂ ਨੂੰ 'ਪਬਲਿਕ' ਰੱਖਣ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਵੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ।

ਕੈਨੇਡਾ: ਐੱਲ ਐੱਮ ਆਈ ਏ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਤੇ ਸੋਸ਼ਣ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ

ਕੈਲਗਰੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇੱਕ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਦੇ ਤਿੰਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕਾਮਿਆਂ ਨਾਲ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਸੋਸ਼ਣ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਐਲਾਦਿਆਂ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਤੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜਾ ਸੁਣਾਈ ਹੈ। ਮਰੀਨਾ ਡੋਸਾ ਅਤੇ ਤੰਦੂਰੀ ਗਰਿੱਲ ਨਾਂਅ ਹੇਠ ਇਹ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਭਾਰਤੀ ਮੂਲ ਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਵਲੋਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਥੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ ਕੁਝ ਭਾਰਤੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਐੱਲ ਐੱਮ ਆਈ ਏ ਦੇਣ ਬਦਲੇ ਹਜਾਰਾਂ ਡਾਲਰ ਲੈ ਲਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਰਾਏ ਕੰਮ ਬਦਲੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਉਜਰਤ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੋਸ਼ਣ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਕਰਾਇਆ ਗਿਆ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੈਸੇ ਮੋੜੇ ਗਏ ਬਲਕਿ ਜਬਰੀ ਵੱਧ ਘੰਟੇ ਕੰਮ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਬੇਇੱਜਤ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁੱਟ ਮਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਮਾਲਕਾਂ ਵਲੋਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤੰਗ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ, ਜਿਸਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਾੜਾ ਮੰਨਿਆ। ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਜੇ ਐੱਸ ਕਲੇਰ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਖਤੀ ਕਰਦਿਆਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਾਲ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ-ਤਿੰਨ ਮਹੀਨੇ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜਾ ਵੀ ਸੁਣਾਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ 'ਚ HIV ਦੇ ਕੇਸਾਂ 'ਚ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅੰਕੜੇ ਆਏ ਸਾਹਮਣੇ

ਪੰਜਾਬ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ !

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਐੱਚਆਈਵੀ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਇੱਕ ਡਰਾਉਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਹੈ। ਲਗਾਤਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿੱਚ ਐੱਚਆਈਵੀ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਰਹੱਦੀ ਖੇਤਰ 'ਚ ਐੱਚ.ਆਈ.ਵੀ. ਪੋਜ਼ੀਟਿਵ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਦਿਨੋਂ ਦਿਨ ਵੱਧਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਐੱਚਆਈਵੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ ਆਈ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਤੀਜ਼ਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਐੱਚਆਈਵੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਵਾਲਾ ਸੂਬਾ ਬਣਿਆ। ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੀ 2024-25 ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਕੀਤੇ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਐੱਚਆਈਵੀ ਟੈਸਟਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਦਰ ਦਾ ਵਾਧਾ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਰਾਜਾਂ 'ਚ ਮੌਜੂਦਾ ਦਰ 1.27 ਨਾਲ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਇਹ ਦਰ ਰਾਸਟਰੀ ਔਸਤ 0.41 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸੂਬੇ 'ਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨੂੰ ਠੱਲ ਪਾਉਣ ਲਈ 'ਯੁੱਧ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ' ਮੁਹਿੰਮ ਤਹਿਤ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸੌਦਾਗਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਹੀ ਹੁਣ ਇੱਕ ਕੇਂਦਰੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੁਵਿਧਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੂਬੇ 'ਚ ਐੱਚਆਈਵੀ ਪਾਜ਼ੇਟਿਵ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਦਰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ ਤੇ ਹੈ ਜੋਕਿ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਗੰਭੀਰ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰਣਯੋਗ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਛੇ ਸਾਲਾਂ 'ਚ 3247 ਕਰੀਬ ਨਵੇਂ ਐੱਚ. ਆਈ. ਵੀ ਪੋਜੀਟਿਵ ਮਰੀਜ਼ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪੋਜੀਟਿਵ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਰੱਖਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਈ

ਸਕੀਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈ ਦੀ ਜਿੱਥੇ ਸੁਵਿਧਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਉਥੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਲਿਆ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਕਿਵੇਂ ਫੈਲਦੀ ਹੈ ਬੀਮਾਰੀ ਜਾਣੋ:

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਐੱਚ. ਆਈ. ਵੀ ਇੱਕ ਵਾਇਰਸ ਹੈ । ਐੱਚ. ਆਈ. ਵੀ. ਤੋਂ ਇਨਫੈਕਟਿਡ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੀ ਬਾਕੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ 'ਚ ਇਸ ਵਾਇਰਸ ਨਾਲ ਪੀੜਤ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਬਿਮਾਰੀ ਜਾਨ ਲੇਵਾ ਵੀ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਦਾ ਨਿਰਧਨ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਲਾਜ ਨਾ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਇਹ ਵਾਇਰਸ ਯੋਨ ਸੰਪਰਕ, ਨਜਾਇਜ਼ ਦਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸੇਵਨ, ਸਾਂਝੀਆਂ ਸੂਈਆਂ ਦੇ ਇਸਤੇਮਾਲ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਤੋਂ ਉਲਟ ਚੜਾਏ ਗਏ ਖੂਨ ਆਦੀ ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਚ ਫੈਲਦਾ ਹੈ।

ਪਿਛਲੇ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੇ ਅੰਕੜੇ :

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਐਚਆਈਵੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਸਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤੀ ਜਾਨਾ ਬਚਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਭਾਵੇ ਜਾਗਰਤਾ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਬਿਮਾਰੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਸਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਉਮਰ ਦਵਾਈ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕੇਂਦਰਾਂ 'ਚ ਮੁਫਤ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਲ 2019, 20 ਵਿੱਚ ਬੀਮਾਰੀ ਨਾਲ ਗ੍ਰਸਤ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 581 ਸੀ ਸਾਲ 2020 ,21 ਦੇ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ 329 ਹੋ ਗਈ ਸਾਲ 2021, 22 ਦੇ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ 396 ਸਾਲ 2022, 23 ਦੇ ਵਿੱਚ 587 ਸਾਲ 2023,24 ਦੇ ਵਿੱਚ 742 ਸਾਲ 2024,25 ਦੇ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤ 689 ਦੇ ਕਰੀਬ ਪਹੁੰਚ ਗਈ।

ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਐੱਚ. ਆਈ. ਵੀ./ਏਡਸ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਡਾਕਟਰ ਵਿਜੇ ਗੋਤਵਾਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਬੀਮਾਰੀ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ 'ਚ 12 ਦੇ ਕਰੀਬ ਸੈਂਟਰ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਚ ਮੁਫਤ ਦਵਾਈ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਕਤ ਵਰਗ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜਿੱਥੇ ਮੁਫਤ ਚੈਕਅਪ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਥੇ ਹੀ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਸਕਰੀਨਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐੱਚ. ਆਈ. ਵੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਸਤ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੇ ਗਰਭ ਧਾਰਨ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੇ ਕੇ ਗਰਭ ਵਿੱਚ ਪਲ ਰਹੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਨ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਵਿਜੇ ਗੋਤਵਾਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਹਤ ਵਿਭਾਗ ਪੂਰੀ ਮੁਸਤੈਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਐੱਚ.ਆਈ.ਵੀ ਤੋਂ ਗ੍ਰਸਤ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਵਾਈ ਉਪਲਬਧ ਕਰਵਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਓਨਟਾਰੀਓ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਮੌਕੇ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਓਨਟਾਰੀਓ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਗੁਰਮਤਿ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਅਤੇ 31 ਦਸੰਬਰ ਰਾਤ ਨੂੰ ਜੈਕਾਰਿਆਂ ਦੀ ਗੂੰਜ ਵਿੱਚ 2025 ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਿਹਾ ਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 2026 ਨੂੰ ਜੀ ਆਇਆ ਕਿਹਾ । ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾਵਾਚਕ, ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਰਾਗੀ ਜੱਥਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਲੋਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਵਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਜਪੁਜੀ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਨੀ ਜੀ ਆਇਆ ਕਿਹਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਮੂਹ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਵਧਾਈਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਆ ਰਹੇ ਕਾਰਜਾਂ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕੇ OINP ਦੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਤਹਿਤ ਜੋ ਸਾਡੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ ਹੋਈ ਹੈ ਜੋ ਬੱਚੇ ਪ੍ਰੋਟੈਸਟ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਂ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਅਸੀਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਨੂੰ ਤਾੜਨਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਤੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀਆਂ ਕਮੇਟੀਆਂ ਬਾਰੇ ਗਲਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਚੇਤ ਰਹਿਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਨਵੇਂ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੇਅਰ ਪੈਟਰਿਕ ਬ੍ਰਾਊਨ ਤੇ ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ ਡਿਪਟੀ ਮੇਅਰ ਨੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜਥਿਆਂ, ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਭਾਈ ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਇੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਾਰਾਈ ਜੀ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੋਰੀ, ਖ਼ਜ਼ਾਨਚੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ, ਨਵਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਹਲ, ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਮੌਜੂਦ ਸਨ।

ਪੰਜਾਬ ਪੈਂਥਰਜ਼ ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ ਕਲੱਬ ਨੇ 15ਵਾਂ ਸਲਾਨਾ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ

ਸਟਾਰ ਨਿਊਜ਼ (ਅਬਨਾਸ਼ ਨਿੱਜਰ): ਪੰਜਾਬ ਪੈਂਥਰਜ਼ ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ ਕਲੱਬ ਫਲਿਡ ਹਾਕੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜਾਣਿਆ ਪਛਾਣਿਆ ਨਾਂ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਪੈਂਥਰਜ਼ ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ ਕਲੱਬ ਵਲੋਂ ਸਲਾਨਾ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਾਲ ਦਾ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਪਿਛਲੇ ਹਫਤੇ 27 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਪੈਂਥਰਜ਼ ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ ਕਲੱਬ ਵੱਲੋਂ 45 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾ 15ਵਾਂ ਸਾਲਾਨਾ ਸਫਲ ਹਾਕੀ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਬਰੈਪਟਨ ਫੇਅਰਗਰਾਉਂਡ ਵਿਖੇ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਛੇ ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਭਾਗ ਲਿਆ। ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਟੋਰਾਂਟੋ ਲਾਇਨਜ਼ ਨੇ ਪੀਪੀਸੀ ਗਲੋਸਟਰ ਨੂੰ ਹਰਾਇਆ। ਪੰਜਾਬ ਪੈਂਥਰਜ਼ ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ ਕਲੱਬ ਦੀਆਂ 2 ਟੀਮਾਂ ਨੇ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਲਈ ਕੁਆਲੀਫਾਈ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾਪੂਰਵਕ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਪਾਂਸਰਾਂ ਅਬਨਾਸ਼ ਨਿੱਜਰ, ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਧਾਮੀ, ਹਰਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਅਮਰ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਅੰਪਾਇਰ ਗਗਨਦੀਪ ਭੱਲਾ, ਬਲਜੀਤ ਰੰਧਾਵਾ ਦਾ ਤਹਿ ਦਿਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਆਖਰੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਨੂੰ ਸਫ਼ਲ ਬਨਾਉਣ ਵਿੱਚ ਟੈਕਨੀਕਲ ਟੇਬਲ ਲਈ ਤਰਨਦੀਪ ਸਿੰਘ, ਅਧਿਕਾਰਤ ਫੋਟੋਗ੍ਰਾਫਰ ਵਜੋਂ ਗਗਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਲੰਟੀਅਰ ਦਾ ਵੀ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

05 ਜਨਵਰੀ 2026 ਨੂੰ ਓਨਟਾਰੀਓ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ

ਕੈਨੇਡਾ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਓਨਟਾਰੀਓ ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ ਵਿਖੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਮਾਗਮ ਕਰਵਾਏ ਗਏ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਪੰਥ ਦੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਥਾਵਾਚਕ, ਢਾਡੀ ਅਤੇ ਰਾਗੀ ਜੱਥਿਆ ਵੱਲੋਂ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰੀ ਗਈ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਗ੍ਰੰਥੀ ਭਾਈ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਗ੍ਰੰਥੀ ਸਿੰਘਾਂ ਵਲੋਂ ਆਰੰਭ ਸ੍ਰੀ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਗਏ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਮਾਗਮਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸੇਵਾਦਾਰ ਭਾਈ ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮੂਹ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ ਲੜ ਲੱਗਣ ਨੂੰ ਅਤੇ ਖੰਡੇ ਬਾਟੇ ਦੀ ਪਾਹੁਲ ਲੈਣ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆ ਸਟੇਜ ਸਕੱਤਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸਕੱਤਰ ਭਾਈ ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਕੱਤਰ ਸਰਬਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਪੁਰਬ ਦੀਆਂ ਮੁਬਾਰਕਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਸਮੂਹ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਹਾਜ਼ਰ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਘਰ ਦੇ ਸਮੂਹ ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਦਰਸ਼ਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਓਂਕਾਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਜਗਦੀਸ਼ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਕੁਲਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨਵਾਸ਼ਹਿਰ, ਭਾਈ ਮਨਜੋਤ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਗੁਰਬਾਣੀ ਕੀਰਤਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੁਲਜਾਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਈ ਪਰਦੀਪ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਕਥਾ ਵਿਚਾਰਾਂ ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਾਰਾਈ ਜੀ ਦੇ ਢਾਡੀ ਜਥੇ ਵੱਲੋਂ ਢਾਡੀ ਵਾਰਾਂ ਸਰਵਣ ਕਰਵਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਇਸ ਮੌਕੇ ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਗੁਰਿੰਦਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਚੇਅਰਮੈਨ ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਪੰਡੋਰੀ ਖ਼ਜ਼ਾਨਚੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਾਠ ਨਵਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਗੁਰਦੇਵ ਨਾਹਲ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਸਾਰੇ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਮਜੂਦ ਸਨ

ਨੂਰ ਹੁਸੈਨ ਬਣੀ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਬ੍ਰੇਕ !

ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਮਹਿਲਾ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰੁਕ ਗਈ ਹੈ। ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਮੁਸਲਿਮ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਕਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ, ਜਿਸਦਾ ਨਾਮ ਹੁਣ ਨੂਰ ਹੁਸੈਨ ਹੈ। ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਉਸਨੂੰ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਆਖਰੀ ਸਮੇਂ 'ਤੇ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਉਸਦੀ ਵਾਪਸੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ। ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਨਿਕਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਜੋ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਤੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਕੇ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾ ਚੁੱਕੀ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਸਰਬਜੀਤ ਕੌਰ ਨੂੰ ਲੱਭ ਲਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੋਮਵਾਰ ਨੂੰ ਵਾਹਗਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਥੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਰਸਮਾਂ ਲਗਭਗ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਅਟਾਰੀ-ਵਾਹਗਾ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਭੇਜਣ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਸੀ। ਸੀਮਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਲ (BSF) ਅਤੇ ਇੰਟੀਗਰੇਟਡ ਚੈੱਕ ਪੋਸਟ (ICP) ਅਟਾਰੀ 'ਤੇ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਸਟਾਫ ਵੀ ਅਟਾਰੀ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਰਿਸੀਵ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵਾਪਸ ਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦਾ ਤਰਕ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਲਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਮਲਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ।

ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਅਚਾਨਕ ਵਿਗੜੀ ਸਿਹਤ ! ਹਸਪਤਾਲ 'ਚ ਕਰਵਾਇਆ ਦਾਖਲ

ਨਵੀ ਦਿੱਲੀ: ਕਾਂਗਰਸ ਸੰਸਦੀ ਦਲ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਵਿਗੜਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਟੀਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਫਿਲਹਾਲ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸਬੰਧੀ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਸੀਨੀਅਰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇਤਾ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮਤ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਇਲਾਜ ਲਈ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਹਸਪਤਾਲ ਚੈੱਕਅਪ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਥਿਰ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਇੱਕ ਛਾਤੀ ਦੇ ਮਾਹਰ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਖੰਘ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹ ਲੰਬੇ ਸਮੇ ਤੋਂ ਹੀ ਪੁਰਾਣੀ ਖੰਘ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹਨ , ਜਿਸ ਲਈ ਚੈੱਕਅਪ ਲਈ ਨਿਯਮਤ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਦੇ ਚਲਦਿਆ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਸਵੇਰੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰ ਗੰਗਾ ਰਾਮ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਕਰਵਾਇਆ ਗਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਦੋਂ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਹਸਪਤਾਲ ਜਾਣਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਉਹ ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਿਹਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨਾਲ ਜੂਝ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਉਮਰ ਦਸੰਬਰ 2025 'ਚ 79 ਸਾਲ ਦੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਸ ਵਾਰ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੂਤਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਸਪਤਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ

To Contact Us:

Editor:
Simrat Grewal
905-673-7666

Marketing Director:
Lakhwinder Singh Sandhu
647-400-7314

Senior Advisors:
Harkirat Singh
Abnash Nijjar
Davinder Sandhu
Onkar Grewal

Technical Director :
Bobby Bhamra

Accounts Advisor:
Sandeep Assi (CGA)
905-450-8999

Correspondant:
Raghbir Singh Kahlon (Ludhiana)
Amolak Mann (San jose)
Kulwinder Singh (New Jersey)
Ragvir Singh (Jalandhar)

Registered Office:
7035 Maxwell Rd.,
Suite#203, Mississauga, ON.
L5S 1R5
Ph: 905-673-7666
Fax: 289-206-8611

website:-
www.punjabstar.com
Email:-
editor@punjabstar.com

Annual Subscription
Canada:- $1:00
International:-$1:50

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਦੇ ਸੰਪਾਦਕ ਜਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ ਵਿੱਚ ਛਪਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਅਤੇ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ।

The Punjab Star management & people associated with it are not responsible for any claims made by the advertisers & do not endorse any product or services advertised in Punjab Star. We sell the space in the newspaper, and the claims are those of the advertisers. Please consult your lawyer before buying through the advertisements published in Punjab Star.

'ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦੇਸ' – ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ

ਡਾ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਝੰਡ ਰਚਿਤ ਸੱਜਰੀ ਪੁਸਤਕ 'ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦੇਸ: ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ' ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਮਾਣਦਿਆਂ ਤੇ ਸਮਝਦਿਆਂ ਮੈਨੂੰ ਇਉਂ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਹ ਰਚਨਾਕਾਰ ਦੇ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਨੀਤੀ ਦਾ ਸਫ਼ਰ ਹੈ। ਇਹ ਪਿਤਰੀ ਵਿਰਸੇ ਦੀਆਂ ਮੁੱਲਵਾਨ ਸਿਮਰਤੀਆਂ ਤੇ ਮੁੱਲ-ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਅਤੇ ਲਹਿੰਦੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਦੋਵਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਦੇ ਆਵਾਮ ਦੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਕਿਤੇ ਲਰਜ਼ਦੀ 'ਕੋਰ ਪੰਜਾਬੀਅਤ' ਦੇ ਖ਼ਾਸੇ ਵਾਲ਼ੀ ਸਾਂਝ ਦੀ ਸਲਾਮਤੀ ਦੀ ਖ਼ੈਰ-ਸੁੱਖ ਮੰਗਦਾ; ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੋਵਾਂ ਗਵਾਂਢੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਦੇ ਮਿਜ਼ਾਇਲੀ ਧੂੰਏਂ ਦੀ ਦੁਰਗੰਧ ਉੱਠਦੀ ਵੇਖਣ ਦੀ ਥਾਂ ਅਮਨ, ਨੇੜਤਾ ਅਤੇ ਸਦਭਾਵਨਾ ਦੀ ਕਾਇਮੀ ਲਈ 'ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦਾ ਪੁਲ਼' ਉਸਾਰਨ ਦੀ ਅਕਾਂਖਿਆ ਤੇ ਅਲਖ਼ ਜਗਾਉਂਦਾ ਯਾਤਰਾ-ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਹੈ। ਇਹ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 'ਨੀਲੀ ਬਾਰ' ਦੇ ਖਿੱਤੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ 'ਲਾਇਲਪੁਰ' (ਹੁਣ, ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ) ਨੇੜੇ ਪਿੰਡ 'ਚੱਕ ਨੰਬਰ 202 ਗੱਟੀ ਤਲਾਵਾਂ' (ਹੁਣ, ਗੱਟੀ ਸਕੂਲ ਵਾਲ਼ੀ) ਦੀ ਸਰ-ਜ਼ਮੀਂ 'ਤੇ ਖੁਣੀਆਂ ਆਪਣੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤੀਬਰ ਲੋਚਾ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਝੰਡ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਜੀਆਂ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਸਾਜਿੰਦਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਵੰਡ ਮੌਕੇ ਫਿਰਕੂ ਹਿੰਸਾ ਦੀ ਖ਼ੂਨੀ ਹਨੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਲਹਿਲਹਾਉਂਦੇ ਮੁਰੱਬੇ, ਠਾਠ-ਬਾਠ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੇ ਵੱਡੇ ਘਰ-ਬਾਰ ਛੱਡ ਕੇ ਬਲ਼ਦ ਜੋਤ ਕੇ ਦੋ ਗੱਡਿਆਂ (ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੀ ਤੋੜ ਪਹੁੰਚ ਸਕਿਆ) ਉੱਪਰ ਥੋੜ੍ਹਾ ਜਿਹਾ ਸਮਾਨ ਲੱਦ ਕੇ ਲੱਗਭੱਗ 'ਖ਼ਾਲੀ-ਹੱਥੀਂ' ਉੱਥੋਂ ਜਲਾਵਤਨੀ ਜਿਹੇ ਰੂਹ ਚੀਰਵੇਂ ਇਹਸਾਸ ਨਾਲ ਤੁਰੰਤ ਉੱਜੜਨਾ ਪਿਆ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਕਿਤਾਬ, ਪਰਾਈ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਸਰਸਬਜ਼ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਤੱਕਣ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਵਿਰਾਸਤ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦ ਸੱਭਿਆਚਾਰੀ ਸੈਲਾਨੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ ਦਾ ਕੀਮਤੀ ਸਰਮਾਇਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਤੇ ਜੱਦੀ-ਘਰ ਵੇਖਣ ਦੀ ਘਣੀ ਸਿੱਕ, ਵਿਗੋਚੇ ਦੀ ਇੱਕ ਪੀੜਾ, ਭੂ-ਹੇਰਵੇ ਦੀ ਕਸਕ ਅਤੇ ਅਪਣੱਤ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਚ ਗੜੁੱਚ ਗਹਿਰੀ ਹੁੱਬ ਠਾਠਾਂ ਮਾਰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਉੱਥੋਂ ਵਸਲਾਂ ਦੇ ਗੁਲਾਬਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਮਾਣਦੇ; ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਵਿਛੜਨ ਵਾਲ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮੁੜ-ਗ਼ਲਵੱਕੜੀਆਂ ਦੇ ਸਬੱਬ, ਸਿਲਸਿਲੇ ਦੀ ਮੁਸੱਲਸਲ ਬਰਕਰਾਰੀ ਹਿੱਤ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਾਲ਼ੇ ਸਾਜ਼ਗਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦੇ ਅਤੇ 1989 'ਚ ਢੱਠੀ 'ਬਰਲਿਨ ਦੀ ਦੀਵਾਰ' ਦੀ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਾਰਲੇ 'ਨਫ਼ਰਤ ਦੀ ਦੀਵਾਰ' ਡੇਗਣ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਵਾਪਸ ਪਰਤਦੇ ਹਨ। ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਝੰਡ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇਸ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੇਰੀ ਦਾ ਦੂਸਰਾ ਮੰਤਵ ਵੰਡ ਦੌਰਾਨ ਓਧਰ ਰਹਿ ਗਏ ਸਿੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਸੋਮੇਂ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਦੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਹੇ ਰਾਂਗਲੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਸਮਾਧ ਅਤੇ ਆਖ਼ਰੀ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਸ਼ਕ ਮਹਾਰਾਜਾ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵੱਡੀ ਰਾਜਕੁਮਾਰੀ ਬੰਬਾ ਦੀ ਕਬਰ 'ਤੇ ਅਕੀਦਤ ਦੇ ਫੁੱਲ ਭੇਟ ਕਰਨਾ ਵੀ ਹੈ। ਸੋ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡਾ. ਝੰਡ ਨੇ ਆਪਣੀ ਇਸ ਅਰਥਪੂਰਨ ਸ਼ਬਨਮੀ ਲਿਖ਼ਤ ਰਾਹੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਦੱਮਦਾਰ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਗਾਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ, ਵਾਰਤਕ ਅਤੇ ਪੱਤਰਕਾਰੀ ਦੇ ਸੁਮੇਲ ਇਸ ਲੇਖਕ ਦਾ ਰਚਨਾਤਮਿਕ ਸਫ਼ਰ ਕੋਈ ਢਾਈ ਦਹਾਕਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੀਕ ਫ਼ੈਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਬਹੁ-ਪੱਖੀ ਰੰਗ ਤਮਾਸ਼ਿਆਂ ਤੇ ਅਨੁਭਵਾਂ ਨੂੰ ਲਫ਼ਜ਼ਾਂ 'ਚ ਢਾਲ਼ਦਿਆਂ ਉਸਨੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨੌਂ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦੀ ਝੋਲ਼ੀ ਪਾਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਪਲੇਠੇ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਕਦੋਂ'(2015) ਅਤੇ ਦੋ ਚਰਚਿਤ ਪੁਸਤਕਾਂ – ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਪੱਤੇ ਤੇ ਪਰਛਾਵੇਂ : ਚੌਹਾਨ ਤੋਂ ਬਰੈਂਪਟਨ' ਅਤੇ ਵਾਰਤਕ ਪੁਸਤਕ 'ਸਰੋਕਾਰ ਤੇ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤਾਂ' ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਰੁੱਖਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਤਿੰਨ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕ-ਰੁੱਖ' (2000), 'ਸਾਡੇ ਰੁੱਖ' (2010) ਅਤੇ 'ਉੱਤਰੀ ਅਮਰੀਕਨ ਰੁੱਖ' (2015) ਸਮੇਤ 'ਡਿਊਈ ਦਸ਼ਮਲਵ ਪ੍ਰਣਾਲੀ' ਬਾਰੇ ਵਿਕੋਲਿਤਰੀ ਤਕਨੀਕੀ ਕਿਤਾਬ 'ਡਿਊਈ ਡੈਸੀਮਲ ਕਲਾਸੀਫ਼ੀਕੇਸ਼ਨ: ਅਮਲੀ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ' (2011) ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ 'ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ' ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਅਰਸਾ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਤੇ ਡਿਪਟੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀਅਨ ਰਹੇ ਡਾ. ਝੰਡ ਪੁਸਤਕਾਂ ਅਤੇ ਰਿਸਾਲੇ ਖ਼ਰੀਦਣ ਤੇ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਂਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਂਦਿਆਂ ਖ਼ੁਦ ਪੁਸਤਕ ਸਿਰਜਕ ਹੋਣ ਦੇ ਅਮਲ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ। ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਤੇ ਇਨਫ਼ਰਮੇਸ਼ਨ ਸਾਇੰਸ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਦੋ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਪੁਸਤਕਾਂ 'ਏ ਗਾਈਡ ਟੂ ਰੈਫ਼ਰੈਂਸ ਬੁੱਕਸ ਇਨ ਪੰਜਾਬੀ'(2011) ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੀਐੱਚ. ਡੀ. ਥੀਸਿਸ ਦੇ ਆਧਾਰਿਤ 'ਕੋਲਨ ਕਲਾਸੀਫ਼ੀਕੇਸ਼ਨ, ਓਰਿਜਨ, ਡਿਵੈੱਲਪਮੈਂਟ ਐਂਡ ਪ੍ਰਾਸਪੈਕਟਸ (2023) ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਛਪੀਆਂ ਹਨ। ਟੋਰਾਂਟੋ ਤੋਂ ਛਪਦੇ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਖ਼ਬਾਰ 'ਸਿੱਖ ਸਪੋਕਸਮੈਨ' ਦੇ ਸੰਪਾਦਕੀ-ਮੰਡਲ 'ਚ ਸੰਮਲਿਤ ਰਹੇ ਡਾ. ਝੰਡ ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਕੈਨੇਡਾ ਦੀਆਂ ਸਾਹਿਤਕ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਸਰਗ਼ਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਅਖ਼ਬਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟਿੰਗ ਰਾਹੀਂ ਸੱਨਦਬੱਧ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਸਰਗ਼ਰਮੀ ਨਾਲ ਜੁਟੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਡਾ. ਝੰਡ ਦੇ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਦੀ ਆਮ ਸਫ਼ਰਨਾਮਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਇਸ ਤੱਥ ਵਿੱਚ ਨਿਹਤ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਪੈੜਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਨਣ ਤੇ ਰੇਖਾਂਕ੍ਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਲਹਿੰਦੇ ਤੇ ਚੜ੍ਹਦੇ ਦੋਹਾਂ ਪੰਜਾਬਾਂ ਵਿਚਾਲ਼ੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਸਾਂਝਾਂ ਦੇ ਸੂਤਰ ਨੂੰ ਰੁਸ਼ਨਾਉਦੀ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦਰਮਿਆਨ ਅਮਨ, ਚੈਨ, ਕੂਟਨੀਤਕ ਅਤੇ ਦੁਵੱਲੇ ਵਪਾਰ ਸਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪੁਨਰ- ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਖ਼ਤ ਵਿੱਚ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇ ਕੇ ਪ੍ਰਸਪਰ ਤਾਲਮੇਲ ਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਆਦਾਨ-ਪ੍ਰਦਾਨ ਵਧਾਏ ਜਾਣ, ਵੀਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਖ਼ਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਰਮ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵਾਹਗਾ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਮੀਂ ਹੁੰਦੀ 'ਰੀਟਰੀਟ ਸੈਰੀਮਨੀ' ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਰੇਂਜਰਜ਼ ਅਤੇ ਬੀ.ਐੱਸ.ਐੱਫ਼. ਦੇ ਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਨਫ਼ਰਤੀ ਸੈਨਤ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਵੀ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਸਦੀ ਇਸ ਮੰਤਵੀ ਸੁਰ ਕਾਰਨ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਮੁੱਢ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ ਬੰਦਨਵਾਰ ਭੂਮਿਕਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਡਾ. ਵਰਿਆਮ ਸਿੰਘ ਸੰਧੂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ 'ਪਥਰਾਏ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਪਿਘਲਾਉਣ ਵਾਲੀ ਅਤੇ ਮਨਾਂ ਤੋਂ ਮਨਾਂ ਤੱਕ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਤਰਲ ਬਿਰਤਾਂਤ' ਵਾਲੀ ਅਜਿਹੀ ਲਿਖ਼ਤ ਮੰਨਿਆਂ ਹੈ ਜੋ ਨਾਵਾਂ, ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦਿੰਦੇ ਪ੍ਰੰਪਰਿਕ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ। 'ਮੁੱਖਬੰਦ' ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਅਮਨ ਦਾ ਹੋਕਾ ਦਿੰਦਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਮੰਨਦਿਆਂ ਲੇਖਕ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਨੂੰ ਸਰਲ, ਨਿਆਰੀ, ਆਪ-ਮੁਹਾਰੇ ਵਹਾਓ ਵਾਲੀ 'ਵੇਗਮਈ' ਕਹਿ ਕੇ ਸਲਾਹਿਆ ਹੈ।

ਡਾ. ਝੰਡ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੇਰੀ ਦੇ ਫੁਰਨੇ ਦਾ ਅਚੇਤ ਬੀਜ ਬਿੰਦੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਵੈ-ਜੀਵਨੀ 'ਪੱਤੇ ਤੇ ਪਰਛਾਵੇਂ: ਚੌਹਾਨ ਤੋਂ ਬਰੈਂਪਟਨ' ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਇਖ਼ਲਾਸ ਨਾਲ 'ਲਾਇਲਪੁਰ' (ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ) ਵਿੱਚ 'ਨੀਲੀ ਬਾਰ' ਆਬਾਦ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਮੁਰੱਬਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਖ਼ਤ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਫਿਰ ਰਾਜ ਭਾਗ ਭੋਗਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਢਾਂਚਾ 1947 ਦੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾਲ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਹੋਣ ਅਤੇ 'ਰੈਡਕਿਫ਼' ਦੀ ਵਾਹੀ ਹੋਈ 'ਲੀਕ' ਦੇ ਨਾਲ ਸਾਹ ਦੀ ਲੀਕ ਜਿਹੀ ਧਰਤੀ ਦੇ ਯਕਦੱਮ ਬਿਗਾਨੀ ਹੋਣ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਇਹਸਾਸ ਦੀ ਜਰਖ਼ੇਜ਼ ਧਰਾਤਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਸਫੁਟਿਤ 'ਭੂ-ਹੇਰਵੇ' ਨੂੰ ਛੰਡਣ ਅਤੇ ਇਕੇਰਾਂ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕ ਜ਼ਮੀਂ ਦੀ ਦੀਦ ਕਰਕੇ ਰੂਹਾਂ ਤ੍ਰਿਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਤੋਂ ਸਿਰਜਤ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਅਮਲ ਤੇ ਸ਼ਬਦ ਸੰਵੇਦਨਾਂ ਦੀ ਇਬਾਰਤੀ ਮੋਹਰ ਲਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ। ਇਹ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਲੇਖਕ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਚਾਰ ਜੀਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ, ਉਸਦੀ ਪੱਤਰਕਾਰ ਭੈਣ ਅਤੇ ਭੋਂ-ਵਿਗਿਆਨੀ ਜੀਜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਵੱਲੋਂ ਫ਼ਰਵਰੀ 2023 ਵਿੱਚ 14 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਕੀਤੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਮਾਰਮਿਕ ਵਿਵਰਣ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ (ਉਦੋਂ ਲਾਇਲਪੁਰ) ਨੇੜੇ ਪੈਂਦੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ 'ਚੱਕ ਨੰਬਰ 202 ਗੱਟੀ ਤਲਾਵਾਂ' (ਹੁਣ, ਗੱਟੀ ਸਕੂਲ ਵਾਲੀ) ਪੁੱਜ ਕੇ ਆਪਣੇ ਉਸ ਵੱਡੇ ਜੱਦੀ ਘਰ ਨੂੰ ਨੀਝਾਂ ਲਾ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਪੰਜ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਸਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਜ਼ਿਲੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਤਲਾਵਾਂ (ਅੱਜਕੱਲ੍ਹ ਤਾਰਾਗੜ੍ਹ) ਤੋਂ ਉੱਠ ਕੇ ਇਹ ਪਿੰਡ 'ਗੱਟੀ ਤਲਾਵਾਂ' ਵਸਾਇਆ ਸੀ, ਪਰੰਤੂ 1947 ਦੀ ਭਾਰਤ ਵੰਡ ਮੌਕੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਇਵਜ਼ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਪਟੜਿਉਂ ਲਹਿ ਜਾਣ ਦੀ 'ਬਰਬਾਦੀ' ਤੇ 'ਉਜਾੜੇ' ਦਾ ਭਾਵ ਲੈ ਕੇ ਉਹ ਮੁੜ ਪੁਰਾਣੇ ਪਿੰਡ ਤਲਾਵਾਂ ਗਏ ਦੀਆਂ ਭਾਵਪੂਰਤ ਯਾਦਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਦੇ ਅੰਗਸੰਗ ਹਨ।

ਝੰਡ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਜ਼ਹੂਰ ਹੁਸੈਨ ਤੇ ਮੁਨੱਵਰ ਹੁਸੈਨ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਘਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੂਸਰੇ ਬੰਨੇ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਮਸਜਿਦ ਵੇਖਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਥਾਂਓਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਾਦਾ ਨੰਬਰਦਾਰ ਠਾਕਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੱਲਿਉਂ ਮੁੱਲ ਖ਼ਰੀਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚ ਮਸਜਿਦ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਕੱਚੀ ਇਮਾਰਤ ਵੀ ਤਾਮੀਰ ਕਰਵਾਈ ਸੀ। ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਤੀਸਰੇ ਦਿਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਆਇ ਅਨੁਸਾਰ ਝੰਡ ਪਰਿਵਾਰ ਹੁਣ 'ਮਾਡਰਨ ਵਿਲੇਜ ਸਕੀਮ' ਤਹਿਤ ਆਏ ਆਧੁਨਿਕ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਾਲ ਲੈਸ ਆਪਣੇ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਘੁੰਮਦਾ, ਇਸ ਦੇ ਵਸਨੀਕਾਂ ਅਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਕੂਲ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸੁਆਗਤੀ ਸਮਾਗ਼ਮ ਵਿੱਚ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲਾਂ ਦੇ ਹਾਰਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧ ਮਾਣਦਾ, ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਤੇ ਸੈਕੰਡਰੀ ਦੋਹਾਂ ਸਕੂਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵੱਲੋਂ ਪੰਜਾਹ-ਪੰਜਾਹ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਦਾਨ ਕਰਦਾ ਤੇ ਮੁਹੱਬਤਾਂ ਦੇ ਬੋਲ ਸਾਂਝੇ ਕਰਦਾ, ਉਥੋਂ ਵਿਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਉਂ ਮਨੁੱਖੀ ਮਨਾਂ ਨੂੰ ਦ੍ਰਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਜਿਹੇ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗਾਂ, ਅਪਣੱਤ ਦੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੋ 'ਚ ਪੁਲਕਿਤ ਮਿਲਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਯਾਦਾਂ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਸਿੱਖ ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਤੇ ਸਿੱਖ ਰਾਜ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰੇ ਅਤੇ ਅਹਿਮ ਪੁਰਾਤੱਤਵੀ ਸਮਾਰਕਾਂ ਦੇ ਜਲਵੇ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਫੇਰੀ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਇਸ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸਿਰਜਦਿਆਂ ਤੇ ਵਿਉਂਤਦਿਆਂ ਡਾ. ਝੰਡ ਨੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਅਧਿਆਏ ਬਣਾ ਕੇ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਦੀਆਂ ਸਫ਼ਰ ਸਰਗਰਮੀਆਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਪਰੋ ਕੇ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਬਿਆਨਿਆ ਹੈ। 'ਚੇਤਨਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲੁਧਿਆਣਾ' ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ 163 ਪੰਨਿਆਂ ਦੀ ਵਾਲੀ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ 32 ਸਫ਼ੇ ਹੋਰ ਵੀ ਰੰਗਦਾਰ ਤਸਵੀਰਾਂ ਦੇ ਅੰਕਿਤ ਹਨ। ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦੀ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਾਰਿਸਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਚੰਦ ਰਾਂਗਲੇ ਯਾਦਗਾਰੀ ਛਿਣਾਂ ਨੂੰ ਭਲੀ-ਭਾਂਤ ਮੁਨੱਵਰ ਕਰਦੀਆਂ ਇਹ ਤਸਵੀਰਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਘਟਨਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਸ਼ਬਦ ਵੀ ਬਾਖ਼ੂਬੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਤਸਵੀਰ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਕਹਿ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਮਸਲਨ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਤਸਵੀਰ ਝੰਡ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਵਾਹਗਾ ਬਾਰਡਰ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਟੀ.ਵੀ. ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਅਹਿਮਦ ਰਜ਼ਾ ਨਾਲ ਹੈ ਜਿਸ 'ਰੱਬ-ਰੂਪ' ਬੰਦੇ ਨੇ 'ਰਾਹਦਾਰੀ' ਭੇਜ ਕੇ ਪੁਰਖ਼ਿਆਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਵੇਖਣ ਲਈ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹਸਰਤ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਇੱਕ ਸੁਹਿਰਦ ਗਾਈਡ ਵਾਂਗ ਯਾਤਰਾ ਦੇ ਹਰ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਹਮਸਫ਼ਰ ਬਣ ਕੇ ਵਿਚਰਿਆ।

ਲੇਖਕ ਨੇ ਆਪਣੇ ਯਾਤਰਾ ਬ੍ਰਿਤਾਂਤ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੂਬੇ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਤੇ ਅਮੀਰ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤਕ ਵਿਰਾਸਤ ਦਾ ਧੁਰਾ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਬਾਬਾ ਬੁੱਲ੍ਹੇ ਸ਼ਾਹ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹਿਰ ਕਸੂਰ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ ਦੈਵੀ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਦੇ ਵਰੋਸਾਏ ਸ਼ਹਿਰ ਕਰਤਾਰਪੁਰ, ਜਨਮ-ਅਸਥਾਨ ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ, ਫ਼ਰੁਕਾਬਾਦ, ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ, ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ (ਪੁਰਾਣਾ ਲਾਇਲਪੁਰ), ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦੇ ਮਾਡਰਨ ਸ਼ਹਿਰ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਚੱਕ ਨੰਬਰ 202 ਗੱਟੀ ਤਲਾਵਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਬਸਤੀ ਦਾਨਿਸ਼ਮੰਦਾਂ ਤੇ ਭੜਿਆਰ ਜਿਹੇ ਛੋਟੇ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਨੇੜਿਉਂ ਹੋ ਕੇ ਵੇਖਿਆ। ਲੇਖਕ ਨੇ ਇਸ ਫੇਰੀ ਦੌਰਾਨ ਉੱਥੋਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਸਾਹਿਬ, ਲਾਹੌਰ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਡੇਹਰਾ ਸਾਹਿਬ, ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਸਥਿਤ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ, ਤੰਬੂ ਸਾਹਿਬ, ਸੱਚਾ ਸੌਦਾ ਸਾਹਿਬ, ਅਤੇ ਹਸਨ ਅਬਦਾਲ ਵਿਖੇ ਸਥਿਤ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ, ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ-ਦੀਦਾਰ ਦਾ ਸਮੁੱਚਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਅੰਤਰਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਦੀ ਝਾਤ ਪੁਆਈ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਸਮੇਂ ਚਸ਼ਮੇਂ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਪਾਸੇ ਪੱਥਰ 'ਤੇ ਪਾਏ ਪੰਜੇ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨੂੰ ਨੇੜਿਉਂ ਵੇਖ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪੰਜਾ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਉਸ ਦਾ 'ਮਿੱਥ-ਭੰਜਕ ਸਾਥੀ' ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਨੈਰੇਟਿਵ ਉਸਾਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ 'ਸਾਖੀ' ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਪਰੰਤੂ ਇਹ ਇਤਿਹਾਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਸੱਚ ਤੀਕ ਕਈ ਵੇਰਾਂ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦਾ, ਉੱਥੇ ਸਾਖੀ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ। ਸਾਖੀ ਦਾ ਆਪਣਾ ਇੱਕ ਚਿੰਨ੍ਹ-ਸ਼ਾਸਤਰ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੱਚ ਤੇ ਸੁਨੇਹਾ ਪਿਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਖੀ ਨੂੰ 'ਡੀਕੋਡਿੰਗ' ਕਰਕੇ ਹੀ ਗਿਆਨ (ਓਪਿਸਟਇਮਏ) ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੁਰਾਣੀ ਲਾਹੌਰ ਜੇਲ੍ਹ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਰਾਜਗੁਰੂ ਤੇ ਸੁਖਦੇਵ ਨੂੰ 23 ਮਾਰਚ 1931 ਨੂੰ ਫ਼ਾਂਸੀ ਦੇ ਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਵਾਲੀ ਥਾਂ ਨੂੰ ਢਾਹ ਕੇ ਉੱਥੇ ਹੁਣ ਇੱਕ ਚੌਂਕ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਸੁੰਦਰ ਪਲਾਜ਼ਾ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਚੌਂਕ ਦਾ ਨਾਂ 'ਸ਼ਾਦਮਨ ਚੌਕ' (ਖ਼ੁਸ਼ੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਚੌਂਕ) ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਲਈ ਉੱਠੇ ਵਿਰੋਧ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਦਾ ਨਾਂ 'ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚੌਂਕ' ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਪਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਹੌਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ 'ਰਿਟ' ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਈ ਸਾਲ ਪਿੱਛੋਂ ਇਸ ਚੌਂਕ ਦਾ ਨਾਂ ਮੁੜ 'ਸ਼ਾਦਮਨ ਚੌਂਕ' ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਫੇਰ 2018 ਵਿੱਚ ਆਏ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫ਼ੈਸਲੇ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਨਾਂ 'ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਚੌਂਕ' ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਸਰਕਾਰ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੇਠ ਟਾਲਮਟੋਲ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਨਾਅ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ 'ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਫ਼ਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ' ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ। ਲੇਖਕ ਇਸ ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਲ੍ਹਾ, ਸ਼ਾਲੀਮਾਰ ਬਾਗ਼ ਅਤੇ ਅਨਾਰਕਲੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖਦਿਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਿਛੋਕੜ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਨੁਹਾਰ ਨੂੰ ਉਲੇਖਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। 50 ਏਕੜਾਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ੈਲੇ ਸ਼ਾਹੀ ਕਿਲ੍ਹੇ ਦੇ 'ਦੀਵਾਨ-ਏ-ਆਮ' ਵਿੱਚ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਬਰਛਿਆਂ ਵਾਲੇ ਦੋ ਚੋਬਦਾਰਾਂ ਹੱਥੋਂ ਮੁਗ਼ਲਈ ਅੰਦਾਜ਼ ਦੀ ਸਲਾਮੀ ਵੀ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਰੇ 'ਅਨਾਰਕਲੀ ਵਿੱਚ ਜਾ ਕੇ ਖ਼ਰੀਦਦਾਰੀ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁਗ਼ਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ ਵੱਲੋਂ 1642 ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ 'ਸ਼ਾਲੀਮਾਰ ਬਾਗ਼' ਜਿਸਦਾ ਨਾਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਦੇ 'ਸ਼ਾਹਲਾ ਬਾਗ਼' ਰੱਖਿਆ ਸੀ, ਵੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨਾਲ ਘੁੰਮ ਫਿਰ ਕੇ ਵੇਖਦੇ ਹਨ। ਅਮੀਰ ਸ਼ੇਖ 'ਫ਼ੈਸਲ' ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ 1905 ਵਿੱਚ ਬਣੇ ਸ਼ਹਿਰ ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ (ਪੁਰਾਣਾ ਨਾਂ ਲਾਇਲਪੁਰ) ਜਾ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਦਾ ਮਸ਼ਹੂਰ 'ਘੰਟਾਘਰ' ਨੀਝ ਨਾਲ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੀ 'ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ ਐਗਰੀਕਲਚਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ' ਦੇ ਭੂਮੀ-ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਭਾਗ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਲਾਇਬ੍ਰੇਰੀ ਦਾ ਵੀ ਚੱਕਰ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਜਾ ਕੇ ਉੱਥੋਂ ਦੀ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਮਸਜਿਦ ਵੇਖਦੇ ਹਨ ਜਿਸਦਾ ਨਾਮਕਰਨ 'ਫ਼ੈਸਲ ਮਸਜਿਦ' ਫ਼ੈਸਲਾਬਾਦ ਵਾਲੇ ਅਮੀਰ ਸ਼ੇਖ 'ਫ਼ੈਸਲ' ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਦੇ ਬਾਰਵੇਂ ਅਧਿਆਇ ਅਨੁਸਾਰ ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਜ਼ਿਲੇ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਤਕਸ਼ਿਲਾ ਦੀ ਯਾਤਰਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੈ। ਤਕਸ਼ਿਲਾ ਸ਼ਹਿਰ ਜੋ ਗੰਧਾਰ ਰਾਜ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੋਣ ਸਮੇਂ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕੇਂਦਰ ਰਿਹਾ, ਵਿੱਚ 250 ਪੌੜੀਆਂ ਚੜ੍ਹ ਕੇ ਲੇਖਕ ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਾਥੀ 700 ਬੀ.ਸੀ. 'ਚ ਨਿਰਮਤ ਵਿਸ਼ਵ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਖੰਡਰਾਤ ਵੇਖਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤਕਸ਼ਿਲਾ ਮਿਊਜ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਸਿਰਕੱਪ' ਦੀਆਂ ਨੀਹਾਂ ਵੀ ਤੱਕਦੇ ਹਨ।

ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਮੁਤਾਬਿਕ ਡਾ. ਝੰਡ ਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਅਜ਼ੀਮ ਉਰਦੂ ਸ਼ਾਇਰ ਫ਼ੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫ਼ੈਜ਼ ਦੀ ਯਾਦ 'ਚ ਲਾਹੌਰ ਵਿੱਚ ਲੱਗਦੇ 'ਫ਼ੈਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਫ਼ੈਜ਼ ਮੇਲੇ' ਅਤੇ 'ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਦਿਵਸ' ਸਮਾਗ਼ਮਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਈ ਸਾਹਿਤਕ ਮਹਿਫ਼ਲਾਂ, ਦਾਅਵਤਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਨਿੱਜੀ ਮਿਲਣੀਆਂ ਦੇ ਮੌਕੇ ਮਿਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਮਾਇਆਨਾਜ਼ ਪੰਜਾਬੀ ਅਦੀਬਾਂ ਬਾਬਾ ਨਜਮੀ, ਏਹਸਾਨ ਬਾਜਵਾ, 'ਪੰਜਾਬੀ ਲਹਿਰ' ਟੀ.ਵੀ. ਦੇ ਸੰਚਾਲਕ ਨਾਸਿਰ ਢਿੱਲੋਂ, ਸਮਾਜ-ਸੇਵਿਕਾ ਦੀਪ ਸਈਦਾ, ਸਮਾਜ-ਸੇਵਕ ਤਾਰਿਕ ਜਟਾਲਾ, ਸ਼ਾਇਰ ਤੇ ਚਿੰਤਕ ਪ੍ਰੋ. ਆਸ਼ਿਕ ਰਹੀਲ, 'ਖੋਜਗੜ੍ਹ' ਵਾਲੇ ਇਕਬਾਲ ਕੈਸਰ ਅਤੇ ਅਬਦੁਲ ਮਜੀਦ ਰਾਣਾ ਵਰਗੀਆਂ ਮਹਾਨ ਹਸਤੀਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਿਆ। ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਿਸ਼ 'ਹਲੀਮ', ਕਸੂਰ ਦੇ ਫ਼ਲੂਦੇ ਵਾਲੇ ਕੁਲਫ਼ੇ, ਬਦਾਮਾਂ ਵਾਲੀ ਖੀਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਾਹੁਣਚਾਰੀ ਵਿੱਚ ਤਰ੍ਹਾਂ-ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਆਦਲੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਮਾਣਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਲੇਖਕ ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦੀ ਅਮੀਰ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਦਿਲੋਂ ਵਡਿਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਾਵੀ ਦੇ ਪਾਰਲੇ ਬੰਨੇ ਵਗਦੇ ਝਨਾਂ ਤੇ ਸੁਹਾਂ ਵਰਗੇ ਦਰਿਆਵਾਂ, ਨਹਿਰਾਂ, ਰਜਬਾਹਿਆਂ, ਮੋਘਿਆਂ ਦੇ ਦਰਸ਼ਨ ਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ; ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਤਪ ਰਹੇ 'ਚੁੰਭੇ' ਉੱਪਰ ਕੜਾਹੇ 'ਚ ਉਬਾਲੇ ਮਾਰਦੀ 'ਪੱਤ' ਵਿੱਚੋਂ ਗੁੜ ਦੀ ਮਿੱਠੀ-ਮਿੱਠੀ ਖ਼ੁਸ਼ਬੋ ਵੀ ਅਨੁਭਵ ਹੁੰਦੀ ਹੈ; ਖੇਤਾਂ 'ਚ ਬਣੇ ਡੇਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਬਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਖ਼ਤਾਂ ਦੀ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਦੇ ਨਜ਼ਾਰੇ ਵੀ ਲੱਭਦੇ ਹਨ; ਹਰੀਆਂ ਕਚੂਰ ਕਣਕਾਂ ਤੇ ਛਟਾਲੇ 'ਚੋਂ ਵੀ ਹਰਿਆਵਲ ਦੀਆਂ ਲੂਹੀਆਂ ਉੱਠਦੀਆਂ ਦਿਸਦੀਆਂ ਹਨ; ਕਸੂਰੀ ਜੁੱਤਿਆਂ ਤੇ ਖੁੱਸਿਆਂ ਦਾ ਟਸ਼ਨ ਮੜਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਦੋ ਘੋੜਾ ਬੋਸਕੀ' ਦੀ ਅਸਲੀ-ਨਕਲੀ ਪਛਾਣ ਦੇ 'ਨੁਸਖ਼ੇ' ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ। ਡਾ. ਝੰਡ ਦੇ ਇਸ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ ਇਹ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਮੇਰੇ ਮਨ 'ਚ ਉੱਠਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਬਾਰੇ ਬਥੇਰੇ ਸਫ਼ਰਨਾਮੇ ਲਿਖੇ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਉੱਧਰੋਂ ਕਿਸੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਲਿਖਿਆ। ਲਹਿੰਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵੱਡੇ ਲੇਖਕਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਫ਼ਖ਼ਰ ਜ਼ਮਾਂ, ਅਫ਼ਜ਼ਲ ਅਹਿਸਨ ਰੰਧਾਵਾ, ਸਿਬੁਤਲ ਹਸਨ ਜ਼ੈਗਮ, ਆਦਿ ਕਈ ਵੱਡੇ ਲੇਖਕ ਏਧਰ ਪੰਜਾਬ ਆਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਪਰੰਤੂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਲੱਭਦਾ।

ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਲੇਖਕਾਂ ਨੇ ਜੇਕਰ ਸਫ਼ਰਨਾਮਾ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਤੋਂ ਟਾਲ਼ਾ ਵੱਟਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਇਸ ਦੀ ਵਜ੍ਹਾ ਕਿਤੇ ਸੱਤਾ 'ਤੇ ਫ਼ੌਜ ਦੇ ਗਲਬੇ ਕਾਰਨ ਬੌਧਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਘਾਟ ਤਾਂ ਨਹੀਂ? ਕੀ ਇਹ ਧਰਮ ਨਿਰਪੇਖਵਾਦ ਲਈ ਉੱਥੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਾਨ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ? ਸੁਆਲ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਵੰਡ ਮੌਕੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ 15 ਲੱਖ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲੋਕ ਵੱਢੇ-ਟੁੱਕੇ ਗਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਸ਼ਰਮਨਾਕ ਕਾਂਡ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਹੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਖ਼ੂਨ ਦੇ ਪਿਆਸੇ ਹੋ ਗਏ, ਕੀ ਇਹ 'ਕਬੀਲਾਈ ਚੇਤਨ' ਦੀ 'ਮਨੋ-ਗ੍ਰੰਥੀ' ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ? ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਕਦੇ ਕੋਈ ਮੁਆਫ਼ੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਮੰਗੀ? ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਲਈ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਸਿਰਜਦੀ ਡਾ. ਝੰਡ ਦੀ ਇਸ ਮੁੱਲਵਾਨ ਲਿਖ਼ਤ ਦਾ ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਸੁਆਗ਼ਤ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਡਾ. ਹਰਕੰਵਲ ਸਿੰਘ ਕੋਰਪਾਲ
ਫ਼ੋਨ: +1 647-854-3005

CANADIAN TRUCK TRAINING CENTRE
ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਸੇਵਾਵਾਂ ਲਈ
ਹਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮਾਨ
* ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਰਿਟਨ ਟੈਸਟ ਦਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ,
* ਕੰਮ ਲੱਭ ਕੇ ਦੇਣ ਦੀ ਵੀ ਗਰੰਟੀ
Approved private career college,
Training Classes for Air Brakes,
Dangerous Goods & Log Book
7270 Torbram Road, Unit 2 & 3
Mississauga (Torbram & Drew)
905-673-7200
416-294-1662

UNIVERSAL MORTGAGES
CALL MUNISH TEGI
Mortgage Agent Level 1
LIC# M14000011
BROKERAGE LIC# 10039
416-317-3487
Need to refinance or payout an existing mortgage?
WE'VE SOLUTION FOR ALL YOUR MORTGAGE NEEDS

ਬੁੱਧ ਬਾਣ

ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਦਾ ਅੰਤਰ ਸੰਬੰਧ !

ਬੁੱਧ ਸਿੰਘ ਨੀਲੋਂ
94643 70823

ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਵਧਣ ਘਟਣ ਲੱਗਣ ਤਾਂ ਬੰਦੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸ਼ੂਗਰ ਤੇ ਬੀਪੀ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ ਵਰਗੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਡਾਕਟਰ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਵਧੇ ਤੇ ਘਟੇ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਖ਼ਤਰਨਾਕ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਗੁਣ ਮੱਧ ਵਰਗ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਜਿਹੜੇ ਨਿੱਤ ਦਿਹਾੜੇ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਜੱਦੋਜਹਿਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਢਿੱਡ ਭਰਨ ਲਈ ਚੱਤੋ ਪਹਿਰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਜੰਗ ਲੜਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਦੋਵੇਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਬਚ ਕੇ ਲੰਘਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਫ਼ਿਕਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਧੱਕੇ ਚੜ੍ਹ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਤੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਦਾ ਭੋਗ ਪੈ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ਰਮ ਮੰਨਣ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਲੋਈ ਲਹਿ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਦੋਂ ਕੋਈ ਧਰਮ, ਕਰਮ, ਸ਼ਰਮ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ। ਇਹੋ ਕੁੱਝ ਹੁਣ ਸਭ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭੇਖ ਵਾਰੀ, ਬਹਿਰੂਪੀਏ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਖੰਡ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ।

ਗੱਲ ਭ੍ਰਮ ਤੇ ਸ਼ਰਮ ਦੀ ਕਰਨੀ ਸੀ, ਇਹ ਤਾਂ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲੱਛਣ ਹਰ ਥਾਂ ਦੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰਸੇ ਤੇ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਯਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਇਹ ਕਾਫ਼ੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਗੱਲ ਤਾਂ ਸਮਝ ਹੀ ਗਏ ਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ਼ ਕੇ ਤੁਸੀਂ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਕਿ ਗੱਲ ਕੀਹਨਾਂ ਦੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਰਮ ਧਰਮ ਅਲੋਪ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਵਪਾਰ ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਧਰਮ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਰੋਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕਮਾਉਣਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਇਹ ਭਾਣਾ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਪੋਹ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੋਹ ਦੀਆਂ ਸ਼ਹਾਦਤਾਂ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਕੁੱਝ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਧਰਤੀ ਤੋਂ ਅਲੋਪ ਹੋ ਜਾਣਾ ਪੱਕਾ ਹੈ। ਹਿਟਲਰ ਨੇ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਕੌਮ ਤਬਾਹ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ ਸੀ। ਪਰ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੇ ਪੁਰਖਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਬਚਾਉਣ ਖ਼ਾਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੜ ਵੱਟ ਕੇ ਗ੍ਰਿਸਤੀ ਜੀਵਨ ਜੀਵਿਆ। ਅੱਜ ਯਹੂਦੀਆਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਤੂਤੀ ਬੋਲਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਭਵਿਖ ਦੀ ਕੋਈ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਇਤਿਹਾਸ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਿਆ ਨਹੀਂ। ਸਗੋਂ ਜਦੋਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਬਦਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਤਾਂ ਇਹ ਚਿੱਟੀ ਸਿਉਂਕ ਨੂੰ ਦਿਲ ਖੋਲ੍ਹ ਕੇ ਦਾਨ ਦੇਂਦੇ ਰਹੇ। ਚਿੱਟੀ ਸਿਉਂਕ ਨੇ ਸਾਡੀਆਂ ਪੁਰਾਤਨ ਪਰੰਪਰਾਵਾਂ ਤੇ ਇਮਾਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸੰਗਮਰਮਰ ਤੇ ਸੋਨੇ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਚਿੱਟੇ ਪੱਥਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੁੱਝ ਨਹੀਂ ਬਚਿਆ। ਜਿਹੜਾ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਜੋਗੇ ਰਹਿ ਸਕੀਏ।

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਗਏ ਹਾਂ। 328 ਸਰੂਪਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹਾਲਤ "ਚੋਰ ਮਾਂ ਸੰਦੂਕ ਵਿੱਚ ਮੂੰਹ" ਵਾਲੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਗੁਰੂ ਦਾ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸੱਚ ਦੱਸੇ ? ਕੀ ਸਾਰੇ ਹੀ ਬਹਿਰੂਪੀਏ ਹਨ? ਹੁਣ ਤਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਮਾਂ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਨ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ।" ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ 328 ਸਰੂਪਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਘਪਲਿਆਂ ਦੀ ਪੋਲ ਖੁੱਲ੍ਹ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਲੋਕ ਸਭ ਕੁੱਝ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਮੁਕਰ ਗਏ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਿਰ ਉਪਰ ਬਹਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਸ਼ਰਮ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੋਕ ਤਾਂ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਭੁੱਖੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਸੇਹ ਖੁਆਹ ਖੁਆ ਕੇ ਆਪਣਾ ਉੱਲੂ ਸਿੱਧਾ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਸਿਆਣੇ ਕਹਿੰਦੇ ਕਿ ਜੀਹਦੀ ਲਹਿ ਗਈ ਲੋਈ ਉਹਦਾ ਕੀ ਕਰੇਗਾ ਕੋਈ।

ਉਂਝ ਬੀਜ ਨਾਸ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਫ਼ਸਲ ਨੂੰ ਦੇ ਕਾਂਗਿਆਰੀ ਲੱਗ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਫ਼ਸਲ ਦਾ ਕੱਖ ਨਹੀ ਬਚਦਾ। ਪਰ ਧਰਤੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਾਰੀ ਫ਼ਸਲ ਖ਼ਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਂਦੀ। ਉਹ ਕੁਝ ਬੀਜ ਆਪਣੀ ਕੁੱਖ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲ ਲੈਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਜਿਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭ੍ਰਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਜ਼ਰੂਰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਭ੍ਰਮ ਹਕੀਕਤ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਿਆਰੀ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਆਪਦੀ ਸੋਚ ਦਾ ਨਿਕਲ਼ ਗਿਆ ਜਨਾਜ਼ਾ ਖੁਦ ਦੇਖਣਾ ਪੈਣਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂਆਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਦੇ ਵਿਚੋਂ ਨਹੀਂ, ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਆ ਜਿਹੜੇ ਸਾਡੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਹੁਣ ਬਹਿਰੂਪੀਏ ਵੀ ਰਲ਼ ਗਏ ਹਨ। ਤੁਸੀਂ ਚੁੱਪ ਚਾਪ ਤਮਾਸ਼ਾ ਦੇਖਦੇ ਰਹੋ। ਕਿਉਂਕਿ ਕੋਈ ਕਰਾਮਾਤ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ। ਨਾ ਹੀ ਝੂਠ ਨੂੰ ਲੁਕਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਹੁਣ ਤਾਂ ਸਭ ਕੁੱਝ ਪ੍ਰਤੱਖ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਚੋਰ ਚੋਰੀ ਕਰਕੇ, ਭੋਰਾ ਵੀ ਨਾ ਡਰੇ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨਗਰੀ ਵਿੱਚ ਹਰ ਕੋਈ ਚੋਰ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਤੇ ਕੋਈ ਛੋਟਾ। ਇਹਨਾਂ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਭ੍ਰਮ ਕੀ ਹੈ, ਸ਼ਰਮ ਕੀ ਹੈ, ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਕਲਯੁੱਗ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਸੰਗ ਸ਼ਰਮ ਮਹਿਸੂਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਕੀ ਵਿਚਾਰ ਹਨ? ਇਹਨਾਂ ਮਸੰਦਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸੰਗ ਸ਼ਰਮ ਹੈ? ਜਾਂ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਭ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਹੋ ?

ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ...

ਇੱਕ ਆਮ ਵਿਅਕਤੀ ਵੱਡੀ ਕਾਰ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ,
ਉਸਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
ਸ਼ਾਇਦ ਥੋੜੀ ਜਿਹੀ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਪਾਪ ਨਹੀਂ।
ਥੋੜੀ ਜਿਹਾ ਬਚਕਾਨਾਪਣ —
ਤਾਂ ਕੀ ਹੋਇਆ?
ਪਰ ਜਿਹੜਾ ਸਵਰਗ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ...
ਉਹ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੋਭੀ ਹੈ।
ਸਦੀਵੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਇੱਛਾ... ਇਹ ਤਾਂ ਘੋਰ ਲੋਭ ਹੈ।
ਕਾਰ ਤਾਂ ਇੱਕ ਖਿਡੌਣਾ ਹੈ।
ਵੱਡਾ ਘਰ ਵੀ ਇੱਕ ਖਿਡੌਣਾ ਹੈ।
ਪਰ ਇਹ ਅਖੌਤੀ "ਅਧਿਆਤਮਕ ਵਿਅਕਤੀ" ਸਦੀਵਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ —
ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ,
ਅਮਰ ਹੋਣ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।
ਉਸਦੀ ਇੱਛਾ ਇੰਨੀ ਵਿਸ਼ਾਲ ਹੈ,
ਉਸਦਾ ਹੰਕਾਰ ਇੰਨਾ ਵੱਡਾ ਹੈ
ਕਿ ਉਹ ਛੋਟੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ।
ਉਹ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਮੁੱਠੀ ਵਿੱਚ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ —
ਨਿਰਹੰਕਾਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜੇ ਕਾਰ, ਵੱਡਾ ਘਰ
ਜਾਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਚਾਹੁੰਦਾ ਵੀ ਹੈ
ਤਾਂ ਇਹ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਲੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਹਨ
ਬੇਸਮਝ ਮੰਗਾਂ ਹਨ
ਕਿਉਂਕਿ ਪਤਾ ਹੈ ਇਹ ਇੱਕ ਦਿਨ ਖੁੱਸ ਹੀ ਜਾਣਗੀਆਂ
ਪਰ ਉਹ ਕੁਝ ਪਾਉਣ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਣਾ
ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਰਹੇ
ਉਹ ਅਰਾਮ, ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੇ ਅਨੰਦ ਜੋ ਸਦੀਵੀ ਰਹੇ ਦੀ ਕਾਮਨਾ
ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਲੋਭ ਹੈ
ਸਭ ਤੋਂ ਖਤਰਨਾਕ ਹੈ।

— ਓਸ਼ੋ

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸੀਤ ਲਹਿਰ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਛੇੜਿਆ ਕਾਂਬਾ

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਾਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੀਤ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਔਰੇਂਜ ਅਲਰਟ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੋਹਾਲੀ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਰੂਪਨਗਰ ਅਤੇ ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਵੀ ਠੰਢੇ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸੰਭਵ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 24 ਘੰਟਿਆਂ ਦੌਰਾਨ, ਸੂਬੇ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿਚ ਦੋ ਡਿਗਰੀ ਦੀ ਗਿਰਾਵਟ ਆਈ ਹੈ। ਰਾਤ ਦੇ ਤਾਪਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਹੈ, ਜੋ ਲਗਾਤਾਰ ਗਿਰਾਵਟ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਾਪਮਾਨ 4.2 ਡਿਗਰੀ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੌਸਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉੱਤਰੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਦੇ ਇਲਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉੱਚ-ਉਚਾਈ ਵਾਲਾ ਪੱਛਮੀ ਗੜਬੜ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਤੇਜ਼ ਪੱਛਮੀ ਹਵਾਵਾਂ (ਜੈੱਟ ਸਟ੍ਰੀਮ) ਅਤੇ ਸੀਤ ਲਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿੱਚ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਜ਼ੀਰੋ, ਹਲਵਾਰਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ੀਰੋ, ਬੱਲੋਵਾਲ ਸੌਂਖਰੀ ਵਿੱਚ 10 ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿੱਚ 150 ਮੀਟਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅੱਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਕਪੂਰਥਲਾ, ਜਲੰਧਰ, ਲੁਧਿਆਣਾ, ਫ਼ਤਿਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਪਟਿਆਲਾ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਪੈਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਠਾਨਕੋਟ, ਗੁਰਦਾਸਪੁਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ, ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਫਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਫ਼ਰੀਦਕੋਟ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਮੋਗਾ, ਬਠਿੰਡਾ, ਬਰਨਾਲਾ, ਮਾਨਸਾ, ਸੰਗਰੂਰ, ਰੂਪਨਗਰ, ਐਸ.ਏ.ਐਸ.ਨਗਰ (ਮੋਹਾਲੀ), ਮਲੇਰਕੋਟਲਾ ਵਿੱਚ ਸੰਘਣੀ ਧੁੰਦ ਪਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਨਵਾਂਸ਼ਹਿਰ, ਰੂਪਨਗਰ, ਪਟਿਆਲਾ, ਐਸਏਐਸ ਨਗਰ (ਮੁਹਾਲੀ) ਅਤੇ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਨਾਲ ਲੱਗਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਫ਼ਾਜ਼ਿਲਕਾ, ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਬਠਿੰਡਾ, ਮਾਨਸਾ ਵਿੱਚ ਕੋਲਡ ਡੇਅ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਬੇਨਤੀ

ਕਿਹਾ : ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਨਾ ਬਣਨ ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਸਪੀਕਰ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ, ਉਹ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ । ਕੁਲਤਾਰ ਸੰਧਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਦਵੀ ਬੇਹੱਦ ਉੱਚੀ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਹੈ। ਪਰ ਐੱਸ. ਜੀ. ਪੀ. ਸੀ. 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਪਰਿਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਮਹਾਨ ਪਦਵੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਮੁਫ਼ਾਦਾਂ ਲਈ ਵਰਤਣ ਕਾਰਨ ਇਸ ਦੀ ਮਾਣ-ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚੀ ਹੈ ।

ਸਤਿਕਾਰਯੋਗ ਗੜਗੱਜ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਆਪਣੇ ਗੁਨਾਹ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਬਣਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਮੁੱਚੇ ਪੰਥ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਣ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਸਰੂਪਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਸਗੋਂ ਪੰਥਕ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਐਕਸ਼ਨ ਲਿਆ ਜਾਵੇ। ਜਥੇਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਲਈ ਇਸ ਮੌਕੇ ਜਥੇਦਾਰ ਫੂਲਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਨਿਡਰ ਅਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ਪਸੰਦ ਭੂਮਿਕਾ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਨਾ ਸਮੇਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।'' ਸਪੀਕਰ ਕੁਲਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸੰਧਵਾਂ ਦੀ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਵੱਲੋਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੂੰ 15 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਕੱਤਰੇਤ 'ਚ ਤਲਬ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਈ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਆਇਆ ਹਰ ਹੁਕਮ ਸਿਰ ਮੱਥੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਨੰਗੇ ਪੈਰ ਚੱਲ ਕੇ ਉਥੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣਗੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ ਵਧੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ ਨੂੰ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 13 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਛੁੱਟੀਆਂ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ 14 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਸਕੂਲ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਨੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਹਰਜੋਤ ਬੈਂਸ ਨੇ ਟਵੀਟ ਕਰਦਿਆਂ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮਾਨਯੋਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਲਗਾਤਾਰ ਵੱਧ ਰਹੀ ਠੰਢ ਅਤੇ ਧੁੰਦ ਨੂੰ ਦੇਖਦਿਆਂ, ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਰਕਾਰੀ, ਏਡਿਡ, ਮਾਨਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ 13 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਛੁੱਟੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਸੂਬੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਸਕੂਲ 14 ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਆਮ ਦਿਨਾਂ ਵਾਂਗ ਖੁੱਲ੍ਹਣਗੇ।

ਨੇਪਾਲ 'ਚ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਜਹਾਜ਼ ਰਨਵੇ ਤੋਂ ਫਿਸਲਿਆ

ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਸੂਝਬੂਝ ਨਾਲ ਵਾਲ-ਵਾਲ ਬਚੇ ਯਾਤਰੀ

ਨੇਪਾਲ ਦੇ ਭਦਰਪੁਰ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਸ਼ੁੱਕਰਵਾਰ ਰਾਤ ਬੁੱਧ ਏਅਰ ਦਾ ਇਕ ਜਹਾਜ਼ ਲੈਂਡਿੰਗ ਦੌਰਾਨ ਰਨਵੇ ਤੋਂ ਫਿਸਲ ਕੇ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਹਾਜ਼ ਵਿਚ 55 ਲੋਕ ਸਵਾਰ ਸਨ ਤੇ 4 ਕਰੂ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ। ਕਰੂ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਲਿਆ ਗਿਆ।

ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਮੁਤਾਬਕ ਜਹਾਜ਼ ਕਾਠਮੰਡੂ ਤੋਂ ਭਦਰਪੁਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਭਦਰਪੁਰ ਵਿਚ ਰਾਤ ਲਗਭਗ 9 ਵਜੇ ਲੈਂਡਿੰਗ ਸਮੇਂ ਜਹਾਜ਼ ਰਨਵੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਿਕਲ ਗਿਆ। ਜਹਾਜ਼ ਰਨਵੇ ਤੋਂ ਲਗਭਗ 200 ਮੀਟਰ ਅੱਗੇ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਨਦੀ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਰੁਕਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਜਹਾਜ਼ ਨੁਕਸਾਨਿਆ ਵੀ ਗਿਆ।

ਰਿਪੋਰਟ ਮੁਤਾਬਕ ਬੁੱਧ ਏਅਰ ਦੀ ਫਲਾਈਟ ਨੰਬਰ 901 ਨੇ ਕਾਠਮੰਡੂ ਤੋਂ ਰਾਤ 8.23 ਵਜੇ ਉਡਾਣ ਭਰੀ ਸੀ। ਜਹਾਜ਼ ਦੀ ਕਮਾਨ ਕੈਪਟਨ ਸ਼ੈਲੇਸ਼ ਲਿੰਬੂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿਚ ਸੀ। ਰਾਤ ਲਗਭਗ 9.08 ਵਜੇ ਜਦੋਂ ਜਹਾਜ਼ ਝਾਪਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਭਦਰਪੁਰ ਏਅਰਪੋਰਟ 'ਤੇ ਲੈਂਡ ਹੋਇਆ ਉਦੋਂ ਉਹ ਰਨਵੇ 'ਤੇ ਫਿਸਲ ਗਿਆ। ਘਟਨਾ ਦੇ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਯਾਤਰੀਆਂ ਵਿਚ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਮਚ ਗਈ ਪਰ ਪਾਇਲਟ ਦੀ ਸੂਝਬੂਝ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਸੰਕਟ ਟਲ ਗਿਆ। ਤ੍ਰਿਭੁਵਣ ਕੌਮਾਂਤਰੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਬੁਲਾਰੇ ਰਿੰਜੀ ਸ਼ੇਰਪਾ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਹਾਜ਼ ਫਿਸਲ ਕੇ ਚਿੱਕੜ ਤੇ ਘਾਹ ਵਾਲੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਚਲਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਝਾਪਾ ਦੇ ਮੁੱਖ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼ਿਵਰਾਮ ਗੇਲਾਲ ਨੇ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਦਸੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜ਼ਖਮੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਸਾਰੇ ਯਾਤਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬੇਅਦਬੀ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਸਬੰਧੀ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ 'ਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੰਗਤ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਕਰੇ : ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ

ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ : ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਤੇ ਤਖ਼ਤ ਸ੍ਰੀ ਕੇਸਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਗਿਆਨੀ ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਤੇ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਬੀਤੇ ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸਮਾਣਾ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਤੱਕ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨਗਰ ਕੀਰਤਨ ਵਿੱਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਮੂਲੀਅਤ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਜਥੇਦਾਰ ਗੜਗੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਹਰ ਧਰਮ ਦੇ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਦੇ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ ਦਸਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਜਾਗਤ ਜੋਤਿ ਗੁਰੂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ ਇਸ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਖਿੱਤੇ ਅੰਦਰ ਸ਼ਰਾਰਤੀ ਅਨਸਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਲਗਾਤਾਰ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਠੱਲ੍ਹਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਾਕਾਮ ਸਾਬਤ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਕਸਰ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਮਾਨਸਿਕ ਹਾਲਤ ਠੀਕ ਨਾ ਹੋਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਜਿਹੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੁਝ ਚਿਰ ਪਿੱਛੋਂ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਫਿਰ ਪੁਲਿਸ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਹਮਣੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆਉਂਦੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਲੁਕਵੀਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਜ਼ਸ਼ ਸਬੰਧੀ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਅਦਬੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਜਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਗਹਿਰੇ ਮੰਥਨ ਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਸਬੰਧੀ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖ਼ਤ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬੀਤੇ ਸਮੇਂ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਅਗਲੀ ਵਿਚਾਰ ਚਰਚਾ ਜਲਦ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਤਾਂ ਜੋ ਬੇਅਦਬੀਆਂ ਠੱਲ੍ਹਣ ਲਈ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਨੂੰ ਇਕਜੁੱਟ ਕਰਕੇ ਠੋਸ ਨੀਤੀ ਨਾਲ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀਆਂ 117 'ਚੋਂ 80 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਉਤਾਰਾਂਗੇ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰੇ : ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ : ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਤੇ ਲੋਕ ਸਭਾ ਮੈਂਬਰ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ 2027 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕ ਬਿਆਨ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਹਿਲਜੁਲ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਵਾਰ 117 ਸੀਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 80 ਸੀਟਾਂ 'ਤੇ ਨਵੇਂ ਚਿਹਰਿਆਂ ਨੂੰ ਟਿਕਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਕਿ 2022 ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜਨ ਵਾਲੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਟਿਕਟ ਕੱਟੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਿਹਰੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਸਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੈਲਫ ਡਿਕਲੇਅਰਡ ਬੰਦਾ ਸੀਐੱਮ ਨਹੀਂ ਬਣੇਗਾ, ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਲੈ ਲਓ। ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਿਹਰੇ ਸਬੰਧੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸਿਰਫ਼ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਕੌਮੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੱਲਿਕਾਰਜੁਨ ਖੜਗੇ ਕੋਲ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਿਹਰੇ ਸਬੰਧੀ ਐਲਾਨ ਕਰਨਗੇ।

ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਦੇ ਭਰਾ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਠੀਕ ਕਹਿ ਰਹੇ ਹਨ, ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ 'ਤੇ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੀਐੱਮ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਗਲਤ ਹੈ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸਮਿਤੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਆਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿੱਚ ਸੀਐੱਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਰਾਹੀਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੀ ਜਿੱਤ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਚੰਨੀ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪਰਿਸ਼ਦ ਅਤੇ ਬਲਾਕ ਸਮਿਤੀ ਵਿੱਚ ਕਲੀਨ ਸਵੀਪ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਧਰ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਨੂੰ ਖੁਦ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਮੁਕਤਸਰ ਵਿੱਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦਾ ਸੂਪੜਾ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2027 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਚਿਹਰੇ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਅੰਦਰ ਖਿੱਚੋਤਾਣ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਅਤੇ ਰਾਜਾ ਵੜਿੰਗ ਦੇ ਧੜੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਆਗੂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੋਵੇਂ ਧੜਿਆਂ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਾਬਕਾ ਕ੍ਰਿਕਟਰ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਨਵਜੋਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ ਨੂੰ ਸੀਐੱਮ ਚਿਹਰਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਪਾਰਟੀ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਜਦਕਿ ਨਵਜੋਤ ਕੌਰ ਸਿੱਧੂ ਦੇ ਇਸ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 2022 ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੁਲ ਗਾਂਧੀ ਵੱਲੋਂ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਿਹਰੇ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਦਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਸਿਰਫ਼ 18 ਸੀਟਾਂ ਹੀ ਜਿੱਤ ਸਕੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਭਦੌੜ ਅਤੇ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਸੀਟਾਂ ਤੋਂ ਚੋਣ ਹਾਰ ਗਏ ਸਨ।

ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ 606 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ: ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਮਾਨ ਨੇ ਅੱਜ ਸਿੱਖਿਆ ਵਿਭਾਗ ਵਿੱਚ 606 ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਟੈਗੋਰ ਥੀਏਟਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਸਮਾਰੋਹ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤੀ ਪੱਤਰ ਸੌਂਪੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਮਾਨ ਨੇ ਨਵ-ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਨ ਕੀਤਾ।

ਦੱਸ ਦਈਏ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਨੇ ਨਵੇਂ ਸਾਲ 'ਤੇ ਨੌਕਰੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। 606 ਨਵੀਆਂ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ 385 ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਿਅਕ ਅਧਿਆਪਕ ਅਤੇ 8 ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਅਤੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਧਾਈ ਦਿੱਤੀ। ਸੀਐਮ ਮਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਆਪਣੀ ਹਥੇਲੀ ਦੀਆਂ ਰੇਖਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਾ ਕਰੋ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵੀ ਕਿਸਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।" ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਸੌਂਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਬੋਲ, ਸੁਣ ਜਾਂ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਮੈਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਹਾਂ ਜੋ ਇੰਨੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਨ। ਐਨਜੀਓ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਰਤੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਡਰ ਬਣਾਉਣਾ ਪਿਆ। ਨਾਲ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਅਮੀਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਕੋਲ ਪੈਸਾ, ਮਹਿੰਗੀਆਂ ਕਾਰਾਂ, ਜਾਂ ਲਾਕਰ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਹੋਣ, ਸਗੋਂ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦੇ ਬੱਚੇ ਵਧੇਰੇ ਪੜ੍ਹੇ-ਲਿਖੇ ਹਨ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਆਦਮੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਪੈਸੇ ਕਢਵਾਉਣ ਜਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਵਿਜੇ ਮਾਲਿਆ ਇਸਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਭੱਜ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਈਡੀ ਆ ਕੇ ਲਾਕਰ ਦੀਆਂ ਚਾਬੀਆਂ ਲੈ ਲਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਪੈਸਾ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਮਕਾਨ ਖਾਲੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਨੀਂਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੁਕਾਅ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ ਖੇਡਾਂ ਖੇਡਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਕੇ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ; ਜੋ ਲੋਕ ਕਵੀ ਬਣਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਦੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਵਧਣ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਨਾਲ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਯਕੀਨੀ ਹੋਵੇਗੀ।

ਪੁੰਗਰੇ ਅਨਾਜ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਮਨੁੱਖੀ ਭੋਜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਅਤਿ-ਪੌਸ਼ਟਿਕ, ਜੀਵੰਤ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਰੂਪ ਹੈ। ਇਹ ਬੀਜਾਂ, ਦਾਲਾਂ ਜਾਂ ਅਨਾਜਾਂ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪੁੰਗਰਣ (germination) ਰਾਹੀਂ ਤਿਆਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ ਸਰੀਰ ਲਈ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਉਪਲੱਬਧ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਆਧੁਨਿਕ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਸਾਲੇਦਾਰ ਅਤੇ ਫਾਸਟ ਫੂਡ ਖਾਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਅੰਦਰ ਜੀਵਨ-ਸ਼ੈਲੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਬਿਮਾਰੀਆਂ, ਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਪਾਚਨ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਵੱਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਇੱਕ ਘੱਟ ਲਾਗਤ, ਟਿਕਾਊ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਤੌਰ ’ਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਖ਼ੁਰਾਕੀ ਹੱਲ ਵਜੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ।

ਮਨੁੱਖੀ ਪੋਸ਼ਣ ਹੁਣ ਸਿਰਫ਼ ਕੈਲੋਰੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਗਿਆ, ਸਗੋਂ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ, ਜੈਵਿਕ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਰੋਗ-ਰੋਕਥਾਮਕ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ’ਤੇ ਕੇਂਦ੍ਰਿਤ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਸੈਸਡ ਅਤੇ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਆਧੁਨਿਕ ਖ਼ੁਰਾਕਾਂ ਅਕਸਰ ਸਰੀਰ ਦੀ ਵਿਟਾਮਿਨਾਂ, ਖਣਿਜਾਂ ਅਤੇ ਰੇਸ਼ਿਆਂ (ਫਾਇਬਰ) ਦੀ ਲੋੜਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਜੋ ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਮਨੁੱਖੀ ਸਭਿਆਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਅਜੋਕੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਕਾਰਣ ਪੁਗਰਿਤ ਅਨਾਜ ਖਿੱਚ ਦਾ ਕੇਂਦਰ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਕੀ ਹੈ?

ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਉਹ ਛੋਟੇ ਪੌਦੇ ਹਨ ਜੋ ਬੀਜਾਂ, ਦਾਲਾਂ ਜਾਂ ਅਨਾਜਾਂ ਨੂੰ ਪਾਣੀ, ਹਵਾ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਤਾਪਮਾਨ ਮਿਲਣ ’ਤੇ ਉੱਗਦੇ ਹਨ। ਆਮ ਤੌਰ ’ਤੇ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਹਨ:

ਦਾਲਾਂ ਦਾ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ: ਮੂੰਗ, ਮਸਰ, ਛੋਲੇ, ਮਾਂਹ ਦਾਲ ਬੀਜਾਂ ਦਾ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ: ਮੇਥੀ, ਸਰੋਂ, ਐਲਫਐਲਫਾ ਅਨਾਜ ਦਾ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ: ਕਣਕ, ਜੌਂ, ਭੂਰੇ ਚਾਵਲ ਪੁੰਗਰਣ ਦੌਰਾਨ ਐਂਜ਼ਾਈਮ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਪਾਚਣਯੋਗਤਾ ਨੂੰ ਵੱਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ

ਆਮ ਵਿਧੀ

ਬੀਜ ਚੁਣ ਕੇ ਸਾਫ਼ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਧੋਣਾ।
8-12 ਘੰਟੇ ਪਾਣੀ ਵਿੱਚ ਭਿਉਂਣਾ।
ਪਾਣੀ ਕੱਢ ਕੇ ਨਮੀ ਵਾਲੇ ਕਪੜੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ।
24-72 ਘੰਟਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਤਿਆਰ।
ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਹਲਕਾ ਧੋਣਾ।
ਤਿਆਰ ਹੋਣ ’ਤੇ ਠੰਡੀ ਥਾਂ ਜਾਂ ਫ੍ਰਿਜ਼ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣਾ।

ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਸਫ਼ਾਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਮੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਜੀਵਾਣੂਆਂ ਦੀ ਵਾਧੂ ਵਧੋਤਰੀ ਲਈ ਅਨੁਕੂਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ, ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਕਮਜ਼ੋਰ ਰੋਗ-ਰੋਧਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਲਈ ਹਲਕਾ ਪਕਾਇਆ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਵਧੇਰੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਦੀ ਪੋਸ਼ਕ ਸੰਰਚਨਾ

ਮੈਕਰੋ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ

ਪ੍ਰੋਟੀਨ

ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਐਮੀਨੋ ਐਸਿਡਾਂ ਵਿੱਚ ਟੁੱਟ ਕੇ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਪਚਣਯੋਗ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਲਾਇਸੀਨ, ਲਿਊਸੀਨ ਅਤੇ ਵੈਲਿਨ ਵਰਗੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਐਮੀਨੋ ਐਸਿਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ।

ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟ

ਜਟਿਲ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਹਜ਼ਮ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਸ਼ੱਕਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਘੱਟ ਗਲਾਇਸੇਮਿਕ ਇੰਡੈਕਸ ਬਣਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਮਿਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।

ਚਰਬੀ ਅਤੇ ਤੇਲ

ਇਸ ਵਿੱਚ ਚਰਬੀ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਪਰ ਲਾਭਕਾਰੀ ਅਸੰਤ੍ਰਿਪਤ ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕੁਝ ਬੀਜਾਂ ਦੇ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਵਿੱਚ ਓਮੇਗਾ-3 ਅਤੇ ਓਮੇਗਾ-6 ਫੈਟੀ ਐਸਿਡ ਵੀ ਮਿਲਦੇ ਹਨ।

ਮਾਇਕਰੋ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤ

ਵਿਟਾਮਿਨ

ਪੁੰਗਰਣ ਨਾਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਟਾਮਿਨ ਬੀ-ਕੰਪਲੈਕਸ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਕੇ ਅਤੇ ਬੀਟਾ-ਕੈਰੋਟੀਨ ਵੀ ਭਰਪੂਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਖਣਿਜ

ਲੋਹਾ, ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ, ਜ਼ਿੰਕ, ਸੇਲੇਨੀਅਮ ਅਤੇ ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਹੱਡੀਆਂ, ਖ਼ੂਨ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹਨ।

ਫਾਇਬਰ

ਇਹ ਆਂਦਰਾਂ ਦੀ ਸਿਹ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਦਾ ਹੈ, ਕਬਜ਼ ਤੋਂ ਬਚਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸ਼ੂਗਰ ਤੇ ਕੋਲੇਸਟਰੋਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪਾਣੀ ਦੀ ਮਾਤਰਾ

70-90% ਤੱਕ ਪਾਣੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਹਾਈਡਰੇਟ ਰੱਖਦਾ ਅਤੇ ਭੁੱਖ ਨੂੰ ਸੰਤੁਲਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸੇਵਨ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਅਤੇ ਢੰਗ

ਜੁਆਨਾਂ ਲਈ: 50-100 ਗ੍ਰਾਮ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ
ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ: 20-40 ਗ੍ਰਾਮ
ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਲੋੜ ਹੇਠ: 150 ਗ੍ਰਾਮ (ਮਾਹਿਰ ਸਲਾਹ ਨਾਲ) ਇਸਨੂੰ ਸਲਾਦ, ਸੂਪ, ਹਲਕੀ ਭਾਫ਼ ਨਾਲ ਪਕਾ ਕੇ ਜਾਂ ਦਹੀਂ ਨਾਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਭ

ਪਾਚਨ ਤੰਤਰ ਦੀ ਸਿਹਤ

ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਐਂਜ਼ਾਈਮਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਭੋਜਨ ਪਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਬਜ਼ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਮੈਟਾਬੋਲਿਕ ਰੋਗ

ਇਹ ਡਾਇਬਟੀਜ਼ ਨਿਯੰਤਰਣ, ਵਜ਼ਨ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਅਤੇ ਇੰਸੁਲਿਨ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲਤਾ ਸੁਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਕ ਹੈ।

ਦਿਲ ਦੀ ਸਿਹਤ

ਪੋਟਾਸ਼ੀਅਮ ਅਤੇ ਮੈਗਨੀਸ਼ੀਅਮ ਖ਼ੂਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਸੰਤੁਲਿਤ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਜੋਖ਼ਮ ਘੱਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਸਿਹਤ

ਲੋਹੇ ਅਤੇ ਫੋਲੇਟ ਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨਾਲ ਅਨੀਮੀਆ ਤੋਂ ਬਚਾਅ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਰੋਗ-ਰੋਧਕ ਸ਼ਕਤੀ

ਐਂਟੀਆਕਸੀਡੈਂਟ ਅਤੇ ਵਿਟਾਮਿਨ ਸਰੀਰ ਦੀ ਰੋਗ-ਰੋਧਕ ਸਮਰੱਥਾ ਵੱਧਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਹੱਡੀਆਂ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ

ਕੈਲਸ਼ੀਅਮ, ਵਿਟਾਮਿਨ ਕੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਟੀਨ ਹੱਡੀਆਂ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿੱਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹਨ। ਕੈਂਸਰ ਰੋਕਥਾਮ

ਕੁਝ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਕੈਂਸਰ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਫਾਈਟੋਕੈਮੀਕਲ ਕੋਸ਼ਿਕਾ-ਨੁਕਸਾਨ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਲਾਭ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ

ਲਾਭ
ਉੱਚ ਪੋਸ਼ਕ ਸੰਘਣਾਪਣ।
ਘੱਟ ਲਾਗਤ ਅਤੇ ਆਸਾਨ ਉਪਲਬਧਤਾ।
ਕੁਦਰਤੀ ਅਤੇ ਟਿਕਾਊ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਖੁਰਾਕ।

ਸੀਮਾਵਾਂ

ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਨਾਲ ਇੰਫੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ।

ਕੱਚਾ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਗੈਸ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਥਾਇਰਾਇਡ ਰੋਗੀਆਂ ਲਈ ਮਾਤਰਾ ਸੀਮਿਤ।

ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਜਨ-ਸਿਹਤ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਤੋਂ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਇੱਕ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਪਰ ਅਣਡਿੱਠਾ ਖੁਰਾਕੀ ਸਰੋਤ ਹੈ। ਸਹੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਿਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਸਿਰਫ਼ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ, ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਰੋਗ-ਰੋਕਥਾਮਕ ਸਿਹਤ ਸੰਭਾਲ ਸਾਧਨ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਖੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਪੁੰਗਰਿਆ ਅਨਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਵਿਗਿਆਨਕ ਸੋਚ ਅਤੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਵੱਲ ਇੱਕ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਦਮ ਹੈ।

ਡਾ.ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ
ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਆਪਕ
ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
ਪੰਜਾਬ।

ਸਰਦੀਆਂ 'ਚ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਠੰਢੇ ਰਹਿਣਾ

ਨਾਰਮਲ ਜਾਂ ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ?

ਕੜਾਕੇ ਦੀ ਠੰਢ ਵਿੱਚ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਦਾ ਠੰਢਾ ਹੋਣਾ ਇੱਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ, ਪਰ ਕੀ ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਕਈ ਵਾਰ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਸਮਝ ਕੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸਰੀਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਚੱਲ ਰਹੀ ਕਿਸੇ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੀ ਹਾਂ, ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਠੰਢੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਗਰਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਇਹ ਗੰਭੀਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਦੋਂ ਠੰਢੇ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਸਰਦੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਪ੍ਰਤੀਕਰਮ (Natural Reaction)

ਜਦੋਂ ਬਾਹਰ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਡਿੱਗਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਸਰੀਰ ਆਪਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗਾਂ ਜਿਵੇਂ- ਦਿਮਾਗ, ਫੇਫੜੇ ਅਤੇ ਗੁਰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਖ਼ੂਨ ਦੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਸੁੰਗੜ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਨੂੰ 'ਵਾਸੋਕੰਸਟ੍ਰਿਕਸ਼ਨ' (Vasoconstriction) ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰੀਰ ਦਾ ਬਲੱਡ ਫਲੋਅ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੰਗਾਂ ਵੱਲ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੱਥਾਂ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਤੱਕ ਖ਼ੂਨ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚ ਪਾਉਂਦੀ। ਇਹੀ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਠੰਢੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪੀਲੇ ਜਾਂ ਨੀਲੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁੰਨਤਾ ਜਾਂ ਝੁਣਝੁਣੀ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਕਦੋਂ ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਲ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ ਜਾਂ ਤੁਹਾਡਾ ਬਲੱਡ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਖਰਾਬ ਹੈ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਆਮ ਨਾਲੋਂ ਕਿਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਢੇ ਮਹਿਸੂਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਕਈ ਸਿਹਤ ਸਥਿਤੀਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:

ਦਿਲ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ: ਹਾਈ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਲੋ ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ, ਹਾਰਟ ਫੇਲੀਅਰ ਅਤੇ ਪੇਰੀਫੇਰਲ ਆਰਟਰੀ ਡਿਜ਼ੀਜ਼।

ਹੋਰ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ: ਥਾਇਰਾਇਡ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਸ਼ੂਗਰ (Diabetes), ਅਨੀਮੀਆ ਅਤੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਣਾਅ ਜਾਂ ਚਿੰਤਾ (Anxiety)।

ਦਵਾਈਆਂ ਦਾ ਅਸਰ: ਕੁਝ ਦਵਾਈਆਂ, ਜਿਵੇਂ 'ਬੀਟਾ ਬਲੌਕਰਜ਼', ਵੀ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਠੰਢਾ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ।

ਰੇਨੌਡ ਡਿਜ਼ੀਜ਼ (Raynaud's Disease): ਇਹ ਇੱਕ ਖਾਸ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਂਗਲਾਂ, ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਉਂਗਲਾਂ ਅਤੇ ਕੰਨ ਠੰਢ ਪ੍ਰਤੀ ਬਹੁਤ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਤਾਪਮਾਨ ਬਦਲਣ ਕਾਰਨ ਖ਼ੂਨ ਦੀਆਂ ਛੋਟੀਆਂ ਨਾੜੀਆਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹਿੱਸਾ ਸਫੈਦ ਜਾਂ ਨੀਲਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬਚਾਅ ਅਤੇ ਸਾਵਧਾਨੀ ਦੇ ਉਪਾਅ

ਸਹੀ ਪਹਿਰਾਵਾ: ਹਮੇਸ਼ਾ ਦਸਤਾਨੇ ਅਤੇ ਮੋਟੀਆਂ ਜੁਰਾਬਾਂ ਪਹਿਨੋ। ਠੰਢੇ ਹੱਥਾਂ-ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਧਾ ਹੀਟਰ 'ਤੇ ਨਾ ਰੱਖੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਚਮੜੀ ਸੜ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਨਿਯਮਤ ਕਸਰਤ: ਸਰੀਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਰਗਰਮ ਰਹਿਣ ਨਾਲ ਬਲੱਡ ਸਰਕੂਲੇਸ਼ਨ ਵਧੀਆ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਸਿਹਤਮੰਦ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ: ਚੰਗੀ ਖੁਰਾਕ ਲਓ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਛੱਡ ਦਿਓ।

ਤਣਾਅ ਪ੍ਰਬੰਧਨ: ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਡਾਕਟਰ ਨੂੰ ਕਦੋਂ ਮਿਲਣਾ ਹੈ?

ਜੇਕਰ ਗਰਮ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਤੁਹਾਡੇ ਹੱਥ-ਪੈਰ ਠੰਢੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ, ਚਮੜੀ ਦਾ ਰੰਗ ਪੀਲਾ ਜਾਂ ਨੀਲਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਦਰਦ, ਸੁੰਨਤਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮ (Ulcers) ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਵਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਦੁਸ਼ਮਣ ਹਨ ਇਹ 4 ਚੀਜ਼ਾਂ

ਅੱਜ-ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਭੱਜ-ਦੌੜ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਅਤੇ ਖ਼ਰਾਬ ਖਾਣ-ਪੀਣ ਕਾਰਨ ਵਾਲ ਝੜਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਇੱਕ ਆਮ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਕਸਰ ਮਹਿੰਗੇ ਸ਼ੈਂਪੂ, ਤੇਲ ਤੇ ਹੇਅਰ ਟ੍ਰੀਟਮੈਂਟਸ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਪਰ ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ (ਖ਼ੁਰਾਕ) 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਦੇਣਾ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲ ਝੜਨ ਦੀ ਅਸਲ ਵਜ੍ਹਾ ਤੁਹਾਡੀ ਖ਼ੁਰਾਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਛਿਪੀ ਹੋਵੇ। ਅਸੀਂ ਜੋ ਵੀ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ, ਉਸ ਦਾ ਸਿੱਧਾ ਅਸਰ ਸਾਡੇ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਡਿੱਗਦੇ ਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ, ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਸੋਈ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਕੁਝ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਬਾਹਰ ਦਾ ਰਸਤਾ ਦਿਖਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਓ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਬਾਰੇ ਜੋ ਵਾਲਾਂ ਲਈ ਦੁਸ਼ਮਣ ਸਾਬਤ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ :

1. **ਖੰਡ (ਚੀਨੀ) :** ਖੰਡ ਸਿਰਫ਼ ਵਜ਼ਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਵਧਾਉਂਦੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਝੜਨ ਦਾ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਵੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੁਸੀਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਿੱਠਾ ਖਾਂਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਇੰਸੁਲਿਨ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵੱਧ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਇੰਸੁਲਿਨ ਲੈਵਲ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ 'ਐਂਡ੍ਰੋਜਨ' ਹਾਰਮੋਨ ਨੂੰ ਐਕਟਿਵ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਾਰਮੋਨ ਵਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ (ਢੋਲਲਿਚਲਏਸ) ਨੂੰ ਸੁੰਗੜ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਲ ਪਤਲੇ ਹੋ ਕੇ ਝੜਨ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਖੰਡ ਸਿਰ ਦੀ ਚਮੜੀ (ਸ਼ਚਓਲਪ) ਵਿੱਚ ਸੋਜ ਪੈਦਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਵਾਲਾਂ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।
2. **ਹਾਈ-ਗਲਾਈਸੈਮਿਕ ਫੂਡਜ਼ :** ਮੈਦੇ ਤੋਂ ਬਣੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਪੀਜ਼ਾ, ਪਾਸਤਾ, ਸਫੈਦ ਬ੍ਰੈੱਡ ਅਤੇ ਰਿਫਾਈਂਡ ਕਾਰਬਸ ਸਰੀਰ 'ਚ ਸ਼ੂਗਰ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਸਰੀਰ 'ਚ ਹਾਰਮੋਨਲ ਅਸੰਤੁਲਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ ਆਪਣੀ ਡਾਈਟ 'ਚ ਰਿਫਾਈਂਡ ਕਾਰਬੋਹਾਈਡ੍ਰੇਟ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲ ਝੜਨ ਅਤੇ ਗੰਜੇਪਨ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਸਾਬਤ ਅਨਾਜ (Whole Grain) ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਬਿਹਤਰ ਵਿਕਲਪ ਹੈ।
3. **ਡਾਈਟ ਸੋਡਾ ਅਤੇ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਸਵੀਟਨਰ :** ਕਈ ਲੋਕ ਵਜ਼ਨ ਘਟਾਉਣ ਦੇ ਚੱਕਰ 'ਚ ਆਮ ਖੰਡ ਦੀ ਬਜਾਏ 'ਡਾਈਟ ਸੋਡਾ' ਜਾਂ 'ਸ਼ੂਗਰ-ਫ੍ਰੀ' ਵਿਕਲਪ ਚੁਣਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਰਟੀਫੀਸ਼ੀਅਲ ਸਵੀਟਨਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਫੋਲਿਕਲਸ ਅਤੇ ਸਕੈਲਪ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਸੋਡਾ ਜਾਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੋਲਡ ਡ੍ਰਿੰਕ ਪੀਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਵਾਲਾਂ ਦੀ ਚਮਕ ਖੋਹ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।
4. **ਸ਼ਰਾਬ ਅਤੇ ਕੈਫੀਨ :** ਸ਼ਰਾਬ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਡੀਹਾਈਡ੍ਰੇਟ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਾਲ ਸੁੱਕੇ ਅਤੇ ਬੇਜਾਨ ਹੋ ਕੇ ਟੁੱਟਣ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ਰਾਬ ਸਰੀਰ 'ਚ ਜ਼ਿੰਕ ਦੇ ਪੱਧਰ ਨੂੰ ਘਟਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਜ਼ਿੰਕ ਵਾਲਾਂ ਦੇ ਵਧਣ ਲਈ ਇਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਖਣਿਜ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ 'ਚ ਚਾਹ ਜਾਂ ਕੌਫੀ ਪੀਣਾ ਵੀ ਸਰੀਰ 'ਚ ਪੋਸ਼ਕ ਤੱਤਾਂ ਦੇ ਜਜ਼ਬ ਹੋਣ (Absorption) 'ਚ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ।

ਰਾਸ਼ੀਫਲ

ਮੇਖ : ਆਪਣੇ ਖਾਣ ਪੀਣ ਦਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖੋ ਖਾਸ ਤੋਰ ਮਾਈਗ੍ਰੇਨ ਦੇ ਮਰੀਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੇ ਖਾਣਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਅਰਥ ਵਿਚ ਭਾਵਨਾਤਮਕ ਤਣਾਅ ਵਿਚੋਂ ਗੁਜ਼ਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਲੋੜ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਖਰਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚਲਾਕੀ ਭਰੀ ਆਰਥਿਕ ਯੋਜਨਾਵਾਂ ਤੋਂ ਬਚੋ। ਬਜ਼ੁਰਗ ਰਿਸ਼ਤੇਦਾਰ ਆਪਣੀ ਅਵਾਜ਼ਬ ਮੰਗਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਈਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਅੱਜ ਸ਼ਾਮ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਅਤੇ ਖ਼ੂਬਸੂਰਤ ਤੋਹਫੇ ਅਤੇ ਫੁਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਾਂਝੀਦਾਰੀ ਦੀਆਂ ਪਰਿਯੋਜਨਾਵਾਂ ਸਾਕਾਰਾਤਮਕ ਪਰਿਣਾਮ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੇਣਗੀਆਂ ਕੋਈ ਤੁਹਾਡੀ ਭੇਜਿਆ ਲਾਭ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦੇਣ ਦੇ ਲਈ ਤੁਸੀ ਖੁਦ ਹੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡੀ ਰਾਏ ਪੁੱਛੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸੰਕੁਚਿਤ ਮਹਿਸੂਸ ਨਾ ਕਰੋ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਤੁਹਾਡੀ ਕਾਫੀ ਤਾਰੀਫ ਹੋਵੇਗੀ। ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਵਾਹਿਕ ਜੀਵਨ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ਭ: ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਗੈਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅੜਚਣ ਅੜਾਉਣ ਤੋਂ ਬਚੋ ਆਪਣੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਕੰਮ ਰੱਖਣਾ ਬੇਹਤਰ ਹੋਵੇਗਾ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਦਖ਼ਲ ਦੇਵੋ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਨਿਰਭਰਤਾ ਵੱਧ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਲਈ ਪੈਸਾ ਬਚਾਉਣ ਦਾ ਖਿਆਲ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿਚਾਰ ਅੱਜ ਪੂਰਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਕਾਫੀ ਬਚਤ ਪਾਉਣ ਵਿਚ ਸੰਭਵ ਹੋਵੋਂਗੇ। ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਇਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਤਾਲ ਨੂਮ ਰਿਵਾਜ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀਆਂ ਕਦਰਾਂ ਕੀਮਤਾਂ, ਦਿਲ ਵਿਚ ਪਿਆਰ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਚਲਣ ਦੀ ਕਲਾ ਸਿੱਖੋ ਇਹ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਅਰਥਪੂਰਨ ਬਣਾਏਗਾ। ਆਪਣੇ ਪਿਆਰ ਦੀਆਂ ਬੇਲੋੜੀਆਂ ਮੰਗਾਂ ਵੱਲ ਨਾ ਝੁਕੋ। ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਦਾਖਿਲ ਕਰੋ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਵੀਂ ਤਕਨਾਲੋਜੀ ਅਤੇ ਹੁਨਰ ਸਿੱਖਣ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰੇਗਾ। ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦਾ ਤੇਜੀ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਤੁਹਾਡੀ ਸ਼ਮਤਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਖਾਸ ਪਹਿਚਾਣ ਦੇਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸੱਚਮੁਚ ਉਹ ਵਧੀਆ ਹੈ।

ਮਿਥੁਨ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੇ ਚਲਦੇ ਹਲਪਤਾਲ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਨਾਂ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਹੈ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਆਰਥਿਕ ਹਾਨੀ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਅੱਜ ਸੋਚ ਸਮਝ ਕੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੋ। ਦੋਸਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮਜ਼ੇਦਾਰ ਸਮਾਂ ਲੰਗੇਗਾ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਿਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅੰਤ ਤੱਕ ਤੁਸੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਲਿਬਰੇਜ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਂਗੇ। ਅੱਜ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੀ ਉਹ ਹੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕਰਨਗੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋਂ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੇ ਚਲਦੇ ਤੁਸੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਂਗੇ ਕਿ ਸਵਰਗ ਧਰਤੀ ਤੇ ਹੀ ਹੈ।

ਕਰਕ: ਤੁਹਾਡਾ ਤਲਖ ਵਿਵਹਾਰ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੇ ਸਾਥ ਤੁਹਾਡੇ ਸਬੰਧਾਂ ਵਿਚ ਤਨਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕੋਈ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਦੇ ਪਰਿਣਾਮਾਂ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਲੋ। ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣਾ ਮੂਡ ਬਦਲਣ ਲਈ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਜਾਵੋ। ਤੁਸੀ ਵਿੱਤੀ ਤੋਰ ਤੇ ਮਜਬੂਤ ਰਹੋਂਗੇ ਗ੍ਰਹਿਆਂ ਅਤੇ ਨਕਸ਼ਤਰਾ ਦੇ ਲਾਭ ਵਾਲੇ ਸਥਾਨ ਕਾਰਨ ਤੁਸੀ ਅੱਜ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੌਕਿਆ ਤੇ ਪਹੁੰਚੋਗੇ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ ਅੱਜ ਆਪਣੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦੀ ਵਜਾਹ ਨਾਲ ਚਿੜ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੇਗਾ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਟੋਫੀਆਂ ਅਤੇ ਕੈਂਡੀਫਲੋਸ ਵਗੈਰਾ ਦੇਵੋ। ਬੋਸ ਦਾ ਚੰਗਾ ਮੂਡ ਪੂਰੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੀ ਬੀਜ਼ੀ ਜੀਵਨ ਸ਼ੈਲੀ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਲਈ ਸਮਾਂ ਕੱਢਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਅੱਜ ਅਜਿਹਾ ਦਿਨ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਸਮਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਜਾਣੋਗੇ ਕਿ ਵਿਆਹ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਅਸਲ ਪਰੰਪਰਾ ਕੀ ਹੈ।

ਸਿੰਘ: ਤਨਾਵ ਦਾ ਬਿਮਾਰ ਤੇ ਖਰਾਬ ਅਸਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕੀ ਧੰਨ ਵਿਚ ਹਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਇਸ ਲਈ ਲੈਣ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਜਿੰਨਾਂ ਸਤਕ ਰਹੋਂਗੇ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਉਨਾਂ ਹੀ ਚੰਗਾ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਉਨਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਰਹੇਗਾ ਤੁਹਾਡਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਅੱਜ ਬਹੁਤ ਗੁੱਸੇ ਵਿਚ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਵਜਾਹ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਹਾਲਾਤ ਹਨ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੋ। ਕੰਮਕਾਰ ਵਿਚ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਵਧੀਆ ਚੀਜ ਜਾਂ ਖਬਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਾਸ਼ੀ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਧਿਆਤਮਕ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਜਿਹਾ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀ ਕਈਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੂਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੀ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਤੋਂ ਤੁਸੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਸੱਚਮੁਚ ਉਹ ਵਧੀਆ ਹੈ।

ਕੰਨਿਆ: ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਿਹਤ ਨਾਲ ਜੁੜੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀਆਂ ਦੇ ਚਲਦੇ ਹਲਪਤਾਲ ਜਾਣਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਕਾਫੀ ਪੈਸੇ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਤੋਂ ਫਿਸਲਣ ਨਾ ਦਿਉ। ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਆਰਾਮ ਦੇ ਪਲ ਬਿਤਾਉ। ਉਤੇਜਕ ਦਿਨ ਹੈ ਕਿਉਂ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਆਰੇ ਦਾ ਫੋਨ ਆਵੇਗਾ। ਕੰਮ ਕਾਰ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਹਾਡੇ ਸਹਿਕਰਮੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਛੋਟੇ ਘਰੇਲੂ ਕੰਮ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਰੁਝ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਲੋਕ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਜੁਲਣਾ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੋਂਗੇ ਅਤੇ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਂਗੇ। ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਅੱਜ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ।

ਤੁਲਾ: ਬਾਹਰ ਦਾ ਅਤੇ ਖੁੱਲਾ ਖਾਣਾ ਖਾਉਣ ਸਮੇਂ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਬਚਾਅ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਹਾਲਾ ਕਿ ਬਿਨਾ ਵਜਾਹ ਤਣਾਅ ਨਾ ਲਵੋ ਕਿਉਂ ਕਿ ਇਹ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮਾਨਸਿਕ ਕਸ਼ਟ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਿਸੇ ਵਿਪਰਿਤ ਲਿੰਗ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਜਾਂ ਨੋਕਰੀ ਵਿਚ ਆਰਥਿਕ ਲਾਭ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਘਰ ਦੇ ਮਾਹੋਲ ਦੀ ਵਜਾਹ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਉਦਾਸ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅੱਜ ਆਪਣਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਆਪਣੇ ਮਨੋਭਾਵਾਂ ਨੂੰ ਤਹਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁੱਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖ ਸਕੇਗਾ ਜਿਸ ਦੀ ਵਜਾਹ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅੱਜ ਕੰਮ ਤੇ ਉਨਾਂ ਦੇ ਮਾੜੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਗੇ। ਦਿਨ ਵਧੀਆ ਹੈ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਵੀ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਪਾਉਂਗੇ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਅੱਜ ਚੰਗਾ ਖਾਣਾ ਜਾਂ ਡਰਿੰਕ ਕਰੋਂਗੇ ਤਾਂ ਸਿਹਤ ਤੇ ਮਾੜਾ ਅਸਰ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬ੍ਰਿਸ਼ਚਕ: ਅਣਚਾਹੇ ਵਿਚਾਰ ਦਿਮਾਗ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸਰੀਰਕ ਤਦੰਰੁਸਤੀ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਣ ਦਿਉ ਕਿਉਂ ਕਿ ਖਾਲੀ ਦਿਮਾਗ ਸ਼ੈਤਾਨ ਦਾ ਘਰ ਹੈ। ਉਧਾਰ ਮੰਗਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰੋ। ਜਿੰਨਾ ਤੁਸੀ ਸੋਚਿਆ ਹੈ ਤੁਹਾਡਾ ਵੀਰ ਉਸ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਦਦਗਾਰ ਸਾਬਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਤੁਹਾਡਾ ਪਿਆਰ ਨਵੀਂ ਉਚਾਈ ਤੇ ਚੜੇਗਾ ਤੁਹਾਡਾ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਪਿਆਰ ਦੀ ਮੁਸਕਾਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਖਤਮ ਵਿਚ ਸੁਪਨਿਆਂ ਵਿਚ ਹੋਵੇਗਾ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਵਧੀਆ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੈ । ਅੱਜ ਘਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਵਜਾਹ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡਾ ਕੀਮਤੀ ਸਮਾਂ ਖਰਾਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀ ਅੱਜ ਜਾਣੋਗੇ ਕਿ ਵਿਆਹ ਦਾ ਬੰਧਨ ਵਾਕਾਈ ਸਵਰਗ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਧਨੂੰ: ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਉਮੀਦਾਂ ਹਨ ਜਿਸਦੇ ਚੱਲਦੇ ਤੁਸੀ ਖਿੱਝ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਅੱਜ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਕੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਕਰੋਂਗੇ ਤਾਂ ਆਰਥਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਪੱਕਾ ਹੈ। ਘਰ ਵਿਚ ਤਾਲਮੇਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰੋ। ਸੈਕਸ ਅਪੀਲ ਲੋੜੀਦਾ ਨਤੀਜਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਕੰਮ ਕਾਰ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨਾਲ ਅੱਜ ਦਾ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡਾ ਹੈ। ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੂਜਿਆਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਤੇ ਅਰਪਣ ਕਰੋ ਪਰੰਤੂ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਚੋ ਜਿਨਾਂ ਨਾਲ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਲੈਣ ਦੇਣ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਕੁਝ ਬੇਹਤਰੀਨ ਪਲ ਗੁਜ਼ਾਰ ਸਕੋਂਗੇ।

ਮਕਰ: ਅੱਜ ਤੁਹਾਡੀ ਸਿਹਤ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਠੀਕ ਰਹਿਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਉਮੀਦ ਹੈ ਤੁਹਾਡੀ ਚੰਗੀ ਸਿਹਤ ਦੇ ਚਲਦੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਤਾ ਪਿਤਾ ਦੀ ਸਿਹਤ ਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਅੱਜ ਕਾਫੀ ਪੈਸਾ ਖਰਚ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਆਰਥਿਕ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਵਿਗਾੜ ਆਵੇਗਾ ਪਰੰਤੂ ਨਾਲ ਹੀ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਵੀ ਆਵੇਗੀ। ਕਿਸੇ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਭੇਦ ਦਾ ਖੁਲੱਣਾ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤੋਹਫਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਤੁਹਾਡਾ ਰੂਹ ਦਾ ਦੋਸਤ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦਾ ਰਹੇਗਾ। ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਸੀਨੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ ਅੰਦਾਜ਼ ਨਾ ਕਰੋ। ਤੁਹਾਡੇ ਬਾਰੇ ਲੋਕ ਕੀ ਸੋਚਦੇ ਹਨ ਅੱਜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ ਬਲਕਿ ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਖਾਲੀ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਕਿਸੀ ਨਾਲ ਮਿਲਣਾ ਜੁਲਣਾ ਵੀ ਪਸੰਦ ਨਹੀਂ ਕਰੋਂਗੇ ਅਤੇ ਇਕਾਂਤ ਵਿਚ ਆਨੰਦ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋਂਗੇ। ਇਕ ਵਧੀਆ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜੀਵਨ ਵਾਕਾਈ ਅਧਭੁਤ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਕੁੰਭ: ਤੁਹਾਡਾ ਸਪਸ਼ਟ ਅਤੇ ਨਿਡਰ ਨਜ਼ਰੀਆ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਸਤ ਦੇ ਵਿਅਰਥ ਠੇਸ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਕਈਂ ਲੈਣਦਾਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਆ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਤੋਂ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਮੰਗ ਸਕਦੇ ਹਨ ਉਨਾਂ ਦੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰਕੇ ਤੁਸੀ ਆਰਥਿਕ ਤੰਗੀ ਵਿਚ ਆ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਤੋਂ ਬਚੋ। ਬੱਚੇ ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਿਆਰ ਹਥਿਆਰ ਦਾ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰ ਕੇ ਉਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉ ਅਣਚਾਹੇ ਤਣਾਵ ਤੋਂ ਬਚੋ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਪਿਆਰ ਹੀ ਪਿਆਰ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਗਲਤ ਸੰਚਾਰ ਅਤੇ ਇਕ ਸੰਦੇਸ਼ ਤੁਹਾਡੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਬਣਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਦਫਤਰ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਕਰਨਾ ਚਾਅ ਰਹੇ ਹੋ ਅੱਜ ਕਿਸਮਤ ਵਾਲਾ ਦਿਨ ਹੈ। ਪੈਸੇ, ਪਿਆਰ, ਪਰਿਵਾਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਹੋ ਕੇ ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਨੰਦ ਦੀ ਤਲਾਸ਼ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਆਧਿਆਤਮਕ ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਤੁਹਾਡੀ ਭੱਜਦੋੜ ਭਰੀ ਦਿਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਤੁਹਾਡਾ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਖੁਦ ਨੂੰ ਅਖਾਸ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਹੋਣਾ ਸੰਭਵ ਹੈ।

ਮੀਨ: ਦਿਨ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਤੁਸੀ ਯੋਗ ਅਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਤੁਹਾਡੇ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਰਹੇਗਾ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਚ ਤਾਕਤ ਦੀ ਦਰ ਇਕਮਿਕ ਰਹੇਗੀ। ਵਾਧੂ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਰਿਅਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਜੀਵਨਸਾਥੀ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਵਜਾਹ ਬਣ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਨਾਲ ਵੰਡਣ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਪਣੀ ਕਾਬਲੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਵਧਾਉਣ ਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਹਿਜਤਾ ਅਤੇ ਗਿਆਨ ਹੋਵੇਗਾ। ਅੱਜ ਤੁਸੀ ਆਪਣੇ ਵਿਅਸਤ ਸ਼ੈਡਯੂਲ ਵਿਚੋਂ ਸਮਾਂ ਕੱਢ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨਾਲ ਬਾਹਰ ਜਾ ਹਾਲਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਤੁਹਾਡੇ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਥੋੜੀ ਬਹੁਤ ਕਹਿਸੁਣੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਤੁਹਾਡੇ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੀ ਖਰਾਬ ਸਿਹਤ ਦੀ ਵਜਾਹ ਤੁਹਾਡੇ ਕੰਮ ਕਾਰ ਨੂੰ ਥੋੜਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੇਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਮਹਾਨ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ- ਸਟੀਫਨ ਹਾਕਿੰਗ

ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀ ਅਜਿਹੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਯੋਗਤਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਬਾਹਰਲੀ ਸਰੀਰਕ ਅਸਮਰੱਥਾ ਨੂੰ ਉਲੰਘਦੀ ਹੋਈ ਸਮੂਹ ਵਿਸ਼ਵ ਨੂੰ ਹੈਰਾਨ ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ ਧਾਰਮਿਕ ਚਮਤਕਾਰ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੇ ਸਗੋਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜਿਸਦੀ ਵਿਦਵਤਾ ਨੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਦਿਖਾਈਆਂ। ਇਸ ਮਹੀਨ ਬੁੱਧੀ ਦੇ ਮਾਲਿਕ ਦਾ ਨਾਮ ਸੀ ਸਟੀਫਨ ਹਾਕਿਨਜ। ਇਹ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਉਹ ਮਹਾਨ ਖੋਜੀ ਹਨ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾਲੇ ਛੇਕ (Black Holes), ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਕਵਾਂਟਮ ਗਰੈਵਿਟੀ ਬਾਰੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੋਚ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਜਗਤ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਅਤੇ ਭਾਰੀ ਬਿਮਾਰੀ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕੀਤਾ ਸੰਘਰਸ਼, ਮਨੁੱਖੀ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਇਕ ਜਿਉਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ।

ਸਟੀਫਨ ਹਾਕਿੰਗ 8 ਜਨਵਰੀ 1942 ਨੂੰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਵਿੱਚ ਜਨਮੇ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਵਿਦਵਤਾਪੂਰਨ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮਾਹੌਲ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਜਿਸ ਨੇ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਤੋਂ ਹੀ ਵਿਗਿਆਨ ਅਤੇ ਤਰਕਸ਼ੀਲ ਸੋਚ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ। ਹਾਕਿਨਜ ਨੇ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਸਿੱਖਿਆ ਸੇਂਟ ਐਲਬਨਜ ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਕਸਫੋਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਤੋਂ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਬੈਚਲਰ ਡਿਗਰੀ ਹਾਸਿਲ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਗੰਭੀਰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਨਾਲੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸੋਚ ਵਿਚਾਰ ਅਤੇ ਚਰਚਾ ਵਿਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦੇ ਸਨ । ਫੇਰ ਉਹ ਕੈਂਬਰਿਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਉੱਥੇ ਕੌਸਮੋਲੋਜੀ ਵਿਚ ਪੀ ਐਚ ਡੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ। ਲੱਗਭੱਗ 21 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਏ. ਐਲ. ਐਸ.(Amyotrophic Lateral Sclerosis – ਮੋਟਰ ਨਿਊਰਾਨ ਡਿਸੀਜ) ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਹੋ ਗਈ। ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਨੇ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਲਾਚਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਉਹ ਬੇਹੱਦ ਸਰਗਰਮ ਅਤੇ ਰਚਨਾਤਮਕ ਬਣੇ ਰਹੇ । ਉਹ 1960 ਅਤੇ 1970 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਵਿਚ ਉਹ ਕੈਂਬਰਿਜ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚ ਲੂਕਾਸੀਅਨ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਆਫ ਮੈਥੇਮੈਟਿਕਸ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਕਦੇ ਨਿਊਟਨ ਵੀ ਇਸ ਅਸਾਮੀ ਤੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਬਿਮਾਰੀ ਕਾਰਨ ਬੋਲਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਪਿਊਟਰ ਸਪੀਚ ਸਿੰਥੇਸਾਈਜਰ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ਲੈਕਚਰ ਅਤੇ ਸੰਚਾਰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ। ਉਹ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ, ਟੀ ਵੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਅਤੇ ਲੈਕਚਰਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਦੇ ਰਹੇ।

ਹਾਕਿਨਜ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਖੋਜ ਕਾਲੇ ਛੇਕਾਂ ਬਾਰੇ ਅਤੇ ਹਾਕਿਨਜ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨਜ ਬਾਰੇ ਸੀ। ਕਾਲੇ ਛੇਕਾਂ ਬਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਪੂਰੀ ਤਰਾਂ ਕਾਲੇ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ,ਸਗੋਂ ਕੁਆਂਟਮ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਉਹ ਥੋੜ੍ਹੀ ਤਾਪ ਵਾਲੀ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਨਿਕਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ,ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੱਜ ਹਾਕਿਨਜ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨਜ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਾਲੇ ਛੇਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ, ਪਰ ਹਾਕਿਨਜ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਈਵੈਂਟ ਹੋਰਾਈਜਨ ਦੇ ਨੇੜੇ ਕਵਾਂਟਮ ਉਥਲ–ਪੁਥਲ ਕਾਰਨ ਕਣਾਂ ਦੀ ਜੋੜੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਇਕ ਹਿੱਸਾ ਕਾਲੇ ਛੇਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਕਿਨਜ ਰੇਡੀਏਸ਼ਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਇਆ ਕਿ ਕਾਲੇ ਛੇਕ ਤਾਪਮਾਨ ਅਤੇ ਐਂਟਰੋਪੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਕਾਲੇ ਛੇਕਾਂ ਲਈ ਥਰਮੋ ਡਾਇਨਾਮਿਕਸ ਦੇ ਨਵੇਂ ਨਿਯਮ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਇਹ ਸੋਚ ਗਰੈਵਿਟੀ, ਕਵਾਂਟਮ ਮੈਕੇਨਿਕਸ ਅਤੇ ਊਰਜਾ ਤਾਪ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦਰਮਿਆਨ ਇੱਕ ਡੂੰਘੀ ਕੜੀ ਵਜੋਂ ਉੱਭਰੀ ਇੱਕ ਥਿਊਰੀ ਆਫ ਐਵਰੀਥਿੰਗ ਦੀ ਭਾਲ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ। ਹਾਕਿਨਜ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਸਿਰਫ ਕਾਲੇ ਛੇਕਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਾ ਰਹੀ ਸਗੋਂ ਇਸਤੋਂ ਬਲੈਕ ਹੋਲ ਇਨਫਰਮੇਸ਼ਨ ਪੈਰਾਡਾਕਸ ਜਨਮਿਆ ਜਿਸ ਵਿਚ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਕਿ ਜੇ ਕਾਲੇ ਛੇਕ ਭਾਫ਼ ਬਣ ਕੇ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਵਿਚ ਪਈ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਾ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੈਰਾਡਾਕਸ ਅਜੇ ਵੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਵਿਚ ਇਕ ਕੇਂਦਰੀ ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਵਾਂਟਮ ਗਰੈਵਿਟੀ ਦੀ ਸਮਝ ਲਈ ਇਕ ਚੁਣੌਤੀ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਹਾਕਿਨਜ ਨੇ ਰੋਜਰ ਪੈਨਰੋਜ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਸਿੰਗੂਲੈਰਿਟੀ ਥਿਊਰਮ ਵਿਕਸਿਤ ਕੀਤੇ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਆਮ ਅਪੇਕਿਸ਼ਤਾ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਫਿਰ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਟਰੇਸ ਕਰਨ ਤੇ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਮੋੜ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਫੇਲ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਸਨੂੰ ਸਿੰਗੂਲੈਰਿਟੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੇ ਬਿਗ ਬੈਂਗ ਥਿਊਰੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਤਰਕ ਮੁਹਈਆ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਇਕ ਅਤਿਅੰਤ ਸੰਘਣੇ ਅਤੇ ਗਰਮ ਬਿੰਦੂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਸਿੰਗੂਲੈਰਿਟੀ ਸਿਰਫ ਕਾਲੇ ਛੇਕਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿਚ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਪੂਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਦਾ ਅਟੱਲ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਕੁਝ ਆਮ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕੌਸਮੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਬਾਰੇ ਡੂੰਘੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਅਤੇ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ ਚਰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ। ਹਾਕਿਨਜ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸਣ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਕਿਵੇਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਇਆ ,ਸਗੋਂ ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ ਤੇ ਸਮੇਂ ਦੀ ਕੋਈ ਸੀਮਾ ਜਾਂ ਬਾਰਡਰ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਇੱਥੋਂ ਹੀ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕ ਹੋਰ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਿਚਾਰ ਨੋ–ਬਾਊਂਡਰੀ ਪ੍ਰੋਪੋਜਲ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਹੈ। ਨੋ–ਬਾਊਂਡਰੀ ਪ੍ਰੋਪੋਜਲ ਅਤੇ ਕਵਾਂਟਮ ਕੌਸਮੋਲੋਜੀ ਜੇਮਜ਼ ਹਾਰਟਲ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹਾਕਿਨਜ ਨੇ ਇਕ ਮਾਡਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੂੰ ਨੋ–ਬਾਊਂਡਰੀ ਵੇਵਫ਼ੰਕਸ਼ਨ ਜਾਂ ਹਾਰਟਲ–ਹਾਕਿਨਜ ਪ੍ਰੋਪੋਜਲ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਸੀਮਿਤ ਹੈ ਪਰ ਇਸਦੀ ਸਪੇਸ–ਟਾਈਮ ਸੰਰਚਨਾ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਲਾਸੀਕਲ ਬਾਰਡਰ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਿਨਾਰਾ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਅਕਸਰ ਧਰਤੀ ਦੀ ਸਤਹ ਦੀ ਉਦਾਹਰਣ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਉੱਤਰੀ ਧਰੁਵ ਤੋਂ ਉੱਤਰ ਵੱਲ ਜਾਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ, ਉਸੇ ਤਰਾਂ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਅਜਿਹਾ ਕਵਾਂਟਮ ਪੜਾਅ ਹੈ ਜਿੱਥੇ 'ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ' ਦੀ ਗੱਲ ਮਾਅਨੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ। ਨੋ–ਬਾਊਂਡਰੀ ਪ੍ਰੋਪੋਜਲ ਨੇ ਕਵਾਂਟਮ ਕੌਸਮੋਲੋਜੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਰੁਝਾਨ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕਵਾਂਟਮ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਜੋਂ ਵੇਖ ਕੇ ਉਸਦੀ ਵੇਵਫ਼ੰਕਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਨਫਲੇਮੇਸ਼ਨ, ਕੌਸਮਿਕ ਫਲਕਚੁਏਸ਼ਨਾਂ ਅਤੇ ਬ੍ਰਹਿਮੰਡ ਦੀ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਤੇ ਸੰਰਚਨਾ ਬਾਰੇ ਥਿਊਰੀਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਹਾਕਿਨਜ ਨੇ ਡੂੰਘੇ ਗਣਿਤਕ ਪੇਪਰਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯ ਵਿਗਿਆਨ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਕੌਸਮੋਲੋਜੀ ਅਤੇ ਭੌਤਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਆਮ ਪਾਠਕ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। 1988 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ 'A Brief History of Time' ਨੇ ਕਾਲੇ ਛੇਕਾਂ, ਬਿਗ ਬੈਂਗ,ਸਮੇਂ ਦੀ ਸੁਭਾਅ ਅਤੇ ਇਕਜੁੱਟ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਭਾਲ ਵਰਗੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸਧਾਰਨ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਦੇ ਲੱਖਾਂ ਪਾਠਕਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਾਇਆ। ਇਸਤੋਂ ਬਾਅਦ 'The Universe in a Nutshell' ਅਤੇ 'The Grand Design' ਵਰਗੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਰਾਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਅਪਡੇਟ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਥਿਊਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਟਰਿੰਗ ਥਿਊਰੀ, M–ਥਿਊਰੀ, ਅਤੇ ਕਵਾਂਟਮ ਗਰੈਵਿਟੀ ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੁਖ਼ ਬਾਰੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। 'On the shoulder of Giants' ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਕਾਪਰਨਿਕਸ, ਗੈਲੀਲੀਓ, ਕੈਪਲਰ, ਨਿਊਟਨ ਅਤੇ ਆਈਨਸਟਾਈਨ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਵਿਗਿਆਨਕਾਂ ਦੇ ਕਲਾਸਿਕੀ ਪੇਪਰ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨਾਂ ਬਾਰੇ ਜੀਵਨੀਆਂ ਅਤੇ ਲੇਖ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ। ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਗਿਆਸਾ ਜਗਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਧੀ ਲੂਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ 'George's Secret Key to the Universe' ਅਤੇ ਇਸਤਰਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਲਿਖੀਆਂ ਜਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਕਹਾਣੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕੌਸਮੋਲੋਜੀ ਅਤੇ ਖਗੋਲ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਸੰਕਲਪ ਸਮਝਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਤੀਬਰ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਡਰ ਨਾਲ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਰੋਮਾਂਚ ਅਤੇ ਹੈਰਾਨੀ ਦੇ ਭਾਵ ਨਾਲ ਦੇਖੇ।

ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਗਿਆਨਕ ਯੋਗਦਾਨਾਂ ਦੀ ਮਾਨਤਾ ਵਜੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਨਮਾਨ ਮਿਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਰੌਇਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੀ ਫੈਲੋਸ਼ਿਪ, ਕਮਾਂਡਰ ਆਫ਼ ਦ ਆਰਡਰ ਆਫ ਦ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਐਮਪਾਇਰ (CBE) ਅਤੇ ਹੋਰ ਉੱਚੇ ਪਦਕ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਨੋਬਲ ਇਨਾਮ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਸਕਿਆ, ਪਰ ਕਾਲੇ ਛੇਕਾਂ ਸਿੰਗੂਲੈਰਿਟੀ ਅਤੇ ਕੌਸਮੋਲੋਜੀ ਵਿਚ ਕੀਤੇ ਕੰਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਸਦਾ ਲਈ ਇੱਕ ਅਮਰ ਨਾਂ ਬਣ ਚੁੱਕਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦੇਣ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿਚ ਖੋਜੀਆਂ ਨੂੰ ਰਾਹ ਦਿਖਾਉਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਵਿਗਿਆਨ ਦਾ ਇਹ ਸਪੂਤ 14 ਮਾਰਚ 2018 ਨੂੰ ਕੈਮਬ੍ਰਿਜ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਸਰੀਰ ਛੱਡ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਵਿਗਿਆਨ ਜਗਤ ਨੂੰ ਸਦਾ ਚਾਨਣ ਦਿੰਦਾ ਰਵੇਗਾ।

ਜਸਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੁਪਾਲ

ਕਮਾਲ ਦਾ ਫਕੀਰ... !

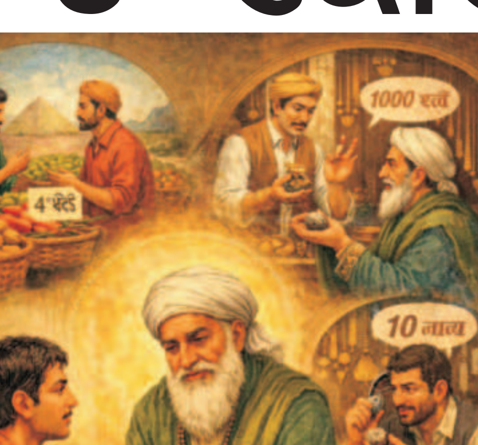

ਮਿਸਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕਮਾਲ ਦਾ ਫਕੀਰ ਸੀ, ਝੁੰਨੂਨ। ਇੱਕ ਨੌਜਵਾਨ ਨੇ ਆ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਮੈਂ ਵੀ ਸਤਸੰਗ ਦਾ ਚਾਹਵਾਨ ਹਾਂ। ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਗ੍ਹਾ ਦਿਓ।"

ਝੁੰਨੂਨ ਨੇ ਉਸਦੇ ਵੱਲ੍ਹ ਦੇਖਿਆ – ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕੁਝ – ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਤੂੰ ਇੱਕ ਕੰਮ ਕਰ। ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੱਥਰ ਕੱਢ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਚਲਾ ਜਾ ਅਤੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰਾਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛ ਕਿ ਇਸਦੇ ਕਿੰਨੇ ਪੈਸੇ ਮਿਲ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਸ ਕੀਮਤ ਪੁੱਛ ਕੇ ਆ, ਵੇਚਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਉਹ ਭੱਜਿਆ ਗਿਆ। ਉਸਨੇ ਜਾ ਕੇ ਸਬਜ਼ੀ ਵੇਚਣ ਵਾਲਿਆਂ ਤੋਂ ਪੁੱਛਿਆ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਲੋੜ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਫਿਰ ਕੀਮਤ ਦਾ ਕੀ ਮਤਲਬ? ਕੀਮਤ ਤਾਂ ਲੋੜ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹਟਾਓ ਆਪਣੇ ਪੱਥਰ ਨੂੰ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਠੀਕ ਹੈ, ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੋਲਣ ਦੇ ਕੰਮ ਆ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਦੋ ਪੈਸੇ ਲੈ ਲਓ, ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਲਓ, ਤੇ ਪੱਥਰ ਵੀ ਰੰਗੀਨ ਹੈ।

ਪਰ ਝੁੰਨੂਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ,"ਵੇਚਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਬਸ ਕੀਮਤ ਪੁੱਛ ਕੇ ਵਾਪਸ ਆ ਜਾਣਾ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿੰਨੀ ਕੀਮਤ ਮਿਲਦੀ ਹੈ?"

ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਪੁੱਛ ਕੇ ਆ ਗਿਆ ਪਰ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਆ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੋਈ ਵੀ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਲੈਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਤਾਂ ਝਿੜਕਿਆ ਕਿ ਚਲੋ ਜਾਓ ਇੱਥੋਂ, ਸਵੇਰ ਦਾ ਸਮਾਂ ਹੈ! ਅਸੀਂ ਗਾਹਕ ਵੇਖੀਏ ਕਿ ਤੇਰਾ ਇਹ ਪੱਥਰ ਵੇਖੀਏ! ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਆਉਣਾ। ਕੁਝ ਕੁ ਨੇ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵੀ ਦਿਖਾਈ, ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਕਿ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਤੋਲਣ ਦੇ ਕੰਮ ਆਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਅਜਿਹਾ ਵੀ ਮਿਲਿਆ ਜਿਸਨੇ ਕਿਹਾ, "ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਦਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਬੱਚੇ ਖੇਡ ਲੈਣਗੇ। ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਤੂੰ ਲੈ ਆਇਆ ਹੈਂ ਤਾਂ ਚੱਲ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਲੈ ਲੈ।" ਬਤੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਵੇਚ ਆਵਾਂ?

ਗੁਰੂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੁਣ ਤੂੰ ਇੰਝ ਕਰ, ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾ, ਉੱਥੇ ਪੁੱਛ ਕੇ ਆ ਪਰ ਵੇਚਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਕੀਮਤ ਪਤਾ ਕਰਨੀ ਹੈ। ਉਹ ਉੱਥੇ ਗਿਆ, ਉਹ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਕੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤਿਆ। ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ। ਉਸਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ। ਕਿੱਥੇ ਚਾਰ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ! ਫਰਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੀ। ਮਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵੇਚ ਹੀ ਦੇਵਾਂ। ਜੋ ਆਦਮੀ ਇੱਕ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਕੀ ਪਤਾ ਬਾਅਦ 'ਚ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਵੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਬਦਲ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਨੇ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਜ਼ਾਰ ਰੁਪਏ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੰਜ ਸੌ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਕਹੋ ਤਾਂ ਵੇਚ ਆਵਾਂ?

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਵੇਚਣਾ, ਹੁਣ ਇੰਝ ਕਰ, ਇਸਨੂੰ ਜਿੱਥੇ ਹੀਰੇ ਜਵਾਹਰਾਤ ਵਿਕਦੇ ਹਨ, ਜੌਹਰੀ ਅਤੇ ਪਾਰਖੀ ਜਿੱਥੇ ਹੋਣ, ਉੱਥੇ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਪਰ ਵੇਚਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਚਾਹੇ ਕੋਈ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਕੀਮਤ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਤੇਰੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਕਿਉਂ ਨਾ ਆ ਜਾਵੇ, ਵੇਚਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਉੱਥੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਉੱਥੇ ਤਾਂ ਲੋਕ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਦੇਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ ਉਸ ਪੱਥਰ ਲਈ। ਉਹ ਤਾਂ ਬੌਂਦਲ ਗਿਆ। ਕਿੱਥੇ ਦੋ ਪੈਸੇ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਦਸ ਲੱਖ ਰੁਪਏ! ਕਈ ਵਾਰ ਮਨ ਹੋਇਆ ਕਿ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਲੈ ਲਵੇ। ਡਰ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਪਤਾ ਇਹ ਆਦਮੀ ਫਿਰ ਦੇਵੇ ਜਾਂ ਨਾ ਦੇਵੇ। ਪਰ ਗੁਰੂ ਨੇ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਉਹ ਵਾਪਸ ਆਇਆ। ਗੁਰੂ ਨੇ ਪੱਥਰ ਲੈ ਲਿਆ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਇਹ ਵੇਚਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਸਿਰਫ਼ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣ ਲਈ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੱਚ ਦਾ ਤੂੰ ਚਾਹਵਾਨ ਹੈਂ; ਕੀ ਪਤਾ ਤੈਨੂੰ ਇਹ ਵਰਗਾ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਮਿਲਣਾ; ਪਾਰਖੀ ਹੀ ਹੈਂ ਜਾਂ ਨਹੀਂ? ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਮੈਂ ਤੈਨੂੰ ਸੱਚ ਦੇਵਾਂਗਾ ਅਤੇ ਤੂੰ ਉਸਦੀ ਦੋ ਪੈਸੇ ਕੀਮਤ ਵੱਟੇਂਗਾ। ਤੂੰ ਦੋ ਪੈਸੇ ਦਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝੇਂਗਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਪਾਰਖੀ ਹੋ ਕੇ ਆ।"

ਸੱਚ ਤਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਦੇਣ ਲਈ ਵੀ ਤਿਆਰ ਹਾਂ। ਪਰ ਸਿਰਫ਼ ਇੰਨਾ ਤਾਂ ਕਹਿ ਦੇਣ ਨਾਲ ਕਿ ਤੂੰ ਚਾਹਵਾਨ ਹੈਂ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਦੇਖਣਾ ਹਾਂ, ਆਕੜ ਤੇਰੀ ਭਾਰੀ ਹੈ। ਪੈਰ ਵੀ ਛੂਹੇ ਤਾਂ ਤੇਰਾ ਸਰੀਰ ਝੁਕਿਆ ਪਰ ਤੂੰ ਨਹੀਂ ਝੁਕਿਆ। ਹੁਣ ਦੇਖੋ-ਦੇਖੀ, ਰਸਮੀ ਜਿਹੇ ਕਿ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਝੁਕ ਰਹੇ ਹਨ, ਇਸਲਈ ਤੇਰੇ ਹੀ ਤੈਨੂੰ ਝੁਕਣਾ ਆਉਂਦਾ, ਫਿਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਹੀਰਿਆਂ ਦੀ ਇੱਥੇ ਚਰਚਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਝੁਕਣ ਨਾਲ ਹੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਝੁਕਣਾ ਸਿੱਖ ਕੇ ਆ।

ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਨਤੀਜਿਆਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਝਾਰਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖੋਗੇ, ਇੱਕ ਸਦਗੁਰੂ ਦੇ ਕੋਲ, ਉਸਨੂੰ ਸਤਸੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਭਾਸ਼ਾ ਹੋਰ ਹੈ। ਇਹ ਕੰਕਰ-ਪੱਥਰਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਸਬਜ਼ੀ ਮੰਡੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ; ਜਾਂ ਬਹੁਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਚਲਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਪਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹੀ ਲੋਕ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਦੇ ਲਈ, ਇੰਨਾ ਝੁਕਣ ਦਾ, ਇੰਨੇ ਸਮਰਪਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਤਾਂ ਮਿਟ ਹੀ ਜਾਓ।

ਫਿਰ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਸੱਚ।

— ਓਸ਼ੋ

ਅਲਫ਼ਾਜ਼ ਦੀ ਨਵੀਂ ਕਿਤਾਬ 'ਖਾਮੋਸ਼ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਹੂਕ ਲੋਕ ਅਰਪਣ'

ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਛਲਾਵਿਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ'ਨਾਲ ਰਾਤੋ ਰਾਤ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਆਏ ਕਥਾਕਾਰ 'ਅਲਫ਼ਾਜ਼' ਦਾ ਨਵਾਂ ਸੰਪਾਦਿਤ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਖਾਮੋਸ਼ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਹੂਕ' ਪੀਪਲਜ਼ ਫ਼ੋਰਮ ਵੱਲੋਂ ਬਠਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਲਿਟਰੇਰੀ ਫੈਸਟੀਵਲ ਦੌਰਾਨ ਨਾਮੀ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ,ਆਲੋਚਕਾਂ ਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਪੀਪਲਜ਼ ਫ਼ੋਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ 'ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਬਰਗਾੜੀ' ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 'ਅਲਫ਼ਾਜ਼' ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਨਵੇਂ ਜਾਵੀਏ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹੀ ਨੌਜਵਾਨ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ 'ਛਲਾਵਿਆਂ ਦੀ ਰੁੱਤ' ਨਾਲ ਅਦਬੀ ਸਖ਼ਸ਼ੀਅਤਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਸੀ, ਹੁਣ ਪੀਪਲਜ਼ ਫ਼ੋਰਮ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ 2020 ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਉਸਦਾ ਕਹਾਣੀ ਸੰਗ੍ਰਹਿ 'ਖ਼ਾਮੋਸ਼ ਖੇਤਾਂ ਦੀ ਹੂਕ' ਦਾ ਲੋਕ ਅਰਪਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾਮੀਂ ਕਹਾਣੀਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਆਰ੍ਹਾਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਿਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤੇ ਇਹ ਸਾਹਿਤ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸਾਨੀ ਅੰਦੋਲਨ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਪਹਿਲੀ ਕਿਤਾਬ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅਲਫ਼ਾਜ਼ ਦਾ ਇਹ ਕਾਰਜ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੀਆਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਵੀ ਮਾਰਗਦਰਸ਼ਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ ।

ਟੀਚਰਜ਼ ਹੋਮ ਦੇ ਖਚਾ ਖਚ ਭਰੇ ਹਾਲ਼ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਾਲ ਦੇ ਢਾਹਾਂ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੂ ਨਾਵਲਿਸਟ/ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਬਲਵੀਰ ਪ੍ਰਵਾਨਾ ,ਆਲੋਚਕ ਪ੍ਰੋ. ਜੇ.ਬੀ ਸੇਖੋਂ ,ਆਲੋਚਕ ਸੁਰਜੀਤ ਬਰਾੜ ,ਕਹਾਣੀਕਾਰ,ਨਾਵਲਿਸਟ ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਜਸਪਾਲ ਮਾਨਖੇੜਾ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਤੇ ਪੀਪਲਜ਼ ਫ਼ੋਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਖੁਸ਼ਵੰਤ ਬਰਗਾੜੀ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਹਾਜ਼ਰੀਨ ਵੱਲੋਂ 'ਅਲਫ਼ਾਜ਼' ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਜ ਦੀ ਮੁਬਾਰਕਬਾਦ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਅਲਫ਼ਾਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦਾ 2026 ਦਾ ਕੈਲੰਡਰ ਵੀ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪੁਸਤਕ ਜਾਰੀ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਖ਼ਰੀਦਣ 'ਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ ।

'ਉਡਾਣ' ਨੇ ਮਾਰੀ ਚੌਦ੍ਹਵੀਂ ਉਡਾਰੀ

ਬੋਸਟਨ, ਅਮਰੀਕਾ – ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਗਿਆਨ ਗਲਪ ਮੈਗਜ਼ੀਨ 'ਉਡਾਣ' ਹੁਣ ਚੌਥੇ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਦਾਖ਼ਲ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਸੰਪਾਦਕ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਪਾਲ ਸਿੰਘ (ਕੈਨੇਡਾ), ਹਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਮਾਇਰ (ਕੈਨੇਡਾ), ਅਜਮੇਰ ਸਿੱਧੂ (ਭਾਰਤ), ਰੂਪ ਢਿੱਲੋਂ (ਯੂ.ਕੇ.) ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਇਸ ਦਾ ਚੌਦ੍ਹਵਾਂ ਅੰਕ ਰਿਲੀਜ਼ ਕੀਤਾ। ਸੰਪਾਦਕ ਅਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਮੌਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੱਜ ਜਦੋਂ ਸਾਨੂੰ ਮਿਲਣ ਵਾਲੀਆਂ ਖ਼ਬਰਾਂ ਏਆਈ ਤੇ ਏਆਈ-ਯੁਕਤ ਸਮਾਰਟ ਉਪਕਰਨਾਂ (ਕਾਰਾਂ, ਰੋਬੋਟ, ਐਨਕਾਂ, ਆਦਿ) ਨਾਲ ਲਬਰੇਜ਼ ਹਨ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਵਿਗਿਆਨ ਗਲਪ ਕਹਾਣੀ ਜਾਂ ਨਾਵਲ ਤੋਂ ਲਏ ਗਏ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਸਾਡਾ ਇਸ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਦਾ ਹੈ? 'ਉਡਾਣ' ਦੇ ਇਸ ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਾਸਾ ਸੂਰਜ ਦੀ ਅਸਥਿਰ ਸਤ੍ਹਾ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਗਿਆਨ ਤੇ ਉਸ ਵਿਚਲੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨਕ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਗਿਆਨਕ ਬਾਲ ਕਹਾਣੀਆਂ, ਲੇਖਾਂ ਤੇ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਾਟਕਾਂ ਸੌਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੇ ਕੇ ਅਗਲੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਵਿਗਿਆਨ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਤੇ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਐਡੀਸ਼ਨ ਇਸ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ। ਮੈਗਜ਼ੀਨ ਦਾ ਆਨਲਾਈਨ ਐਡੀਸ਼ਨ ਇਸ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ (https://www.udaanpunjabi.com) 'ਤੇ ਮੁਫ਼ਤ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ਤੇ ਪਾਠਕ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕਾਪੀ ਵੀ ਆਰਡਰ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਮਹਾਨ ਖਿਡਾਰੀ

ਐਥਲੀਟ ਤੇ ਐਕਟਰ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ

ਪ੍ਰਿੰਸੀਪਲ ਸਰਵਣ ਸਿੰਘ

ਸਵਾ ਕੁਇੰਟਲ ਦੇ ਪਰਵੀਨ ਕੁਮਾਰ ਦਾ ਨਾਂ ਮੈਂ 'ਧਰਤੀਧੱਕ' ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਏਸ਼ੀਆ ਪੱਧਰ ਦੇ ਖੇਡ ਮੁਕਾਬਲਿਆਂ 'ਚੋਂ 7 ਮੈਡਲ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। ਉਦੋਂ ਡਿਸਕਸ ਥਰੋਅ ਤੇ ਹੈਮਰ ਸੁੱਟਣ 'ਚ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਉਹਦੇ ਨਾਂ ਸਨ। ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਤੋਂ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਫਿਲਮੀ ਐਕਟਰ ਵੀ ਬਣਿਆ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਉਸ ਨੂੰ ਐਥਲੀਟ ਵਜੋਂ ਘੱਟ ਤੇ ਮਹਾਭਾਰਤ ਸੀਰੀਅਲ ਦੇ ਭੀਮ ਵਜੋਂ ਵੱਧ ਜਾਣਨ ਲੱਗੇ। ਉਹਦਾ ਕੱਦ 6 ਫੁੱਟ 7 ਇੰਚ ਤੇ ਭਾਰ 125 ਕਿਲੋਗਰਾਮ ਸੀ। 50 ਇੰਚ ਸੀਨਾ, 29 ਇੰਚ ਪੱਟ ਤੇ 17 ਇੰਚ ਡੌਲ਼ੇ। ਉਹਦਾ ਧੜ ਭਰੀ ਹੋਈ ਬੋਰੀ ਵਰਗਾ ਸੀ। ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ 6 ਦਸੰਬਰ 1947 ਨੂੰ ਮਾਝੇ ਦੇ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਿੰਡ ਸਰਹਾਲੀ ਵਿਖੇ ਪੰਡਤਾਂ ਦੇ ਸੋਬਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਪਿਉ ਠਾਣੇਦਾਰ ਸੀ ਤੇ ਮਾਂ ਤਕੜੀ ਕੱਦਾਵਰ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਾਰੇ ਬੱਚੇ ਹੀ ਕੱਦਾਵਰ ਨਿਕਲੇ।

ਪਰਵੀਨ ਦੀ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਟੂਰਨਾਮੈਂਟ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜੋ ਏਸ਼ੀਆ ਤੇ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਹੱਦਾਂ ਟੱਪ ਗਈ। ਉਸ ਨੇ 65.76 ਮੀਟਰ ਦੂਰ ਹੈਮਰ ਸੁੱਟਿਆ ਤੇ 56.74 ਮੀਟਰ ਡਿਸਕਸ। 1966 'ਚ ਕਿੰਗਸਟਨ ਦੀਆਂ ਕਾਮਨਵੈਲਥ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਉਹ ਹੈਮਰ ਸੁੱਟਣ ਵਿਚ ਦੋਮ ਰਿਹਾ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸਭ ਤੋਂ ਛੋਟੀ ਉਮਰ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਕੱਦਾਵਰ ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਭਾਰਾ ਸੁਟਾਵਾ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਤਕ ਉਸ ਨੇ ਦੁਲਚੀਪੁਰ ਦਾ ਦਾਰਾ ਪਹਿਲਵਾਨ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕੱਦ ਤੋਂ ਉੱਚਾ ਵੇਖਿਆ ਸੀ।

1966, 70 ਤੇ 74 ਦੀਆਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ 'ਚੋਂ ਉਸ ਨੇ 1 ਚਾਂਦੀ ਤੇ 3 ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਗ਼ਮੇ ਜਿੱਤੇ ਸਨ। ਮਨੀਲਾ ਤੇ ਸਿਓਲ ਦੀਆਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਅਥਲੈਟਿਕ ਮੀਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਵੀ 2 ਸੋਨੇ ਦੇ ਤਗ਼ਮੇ ਜਿੱਤੇ। ਉਹਨੇ ਦੋ ਓਲੰਪਿਕ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਵੀ ਭਾਗ ਲਿਆ। 1968 ਵਿਚ ਉਸ ਨੂੰ ਅਰਜਨਾ ਅਵਾਰਡ ਮਿਲਿਆ। ਜਰਮਨੀ 'ਚ ਡੈਜ਼ਲਡੋਰਫ਼ ਦੇ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਵਰਲਡ ਕੱਪ ਸਮੇਂ ਉਹ ਏਸ਼ੀਆ ਦੀ ਅਥਲੈਟਿਕਸ ਟੀਮ ਦਾ ਕਪਤਾਨ ਬਣ ਕੇ ਤੇ ਦੁਨੀਆ 'ਚ ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਆਇਆ। 1974 ਵਿਚ ਤਹਿਰਾਨ ਦੀਆਂ ਏਸ਼ਿਆਈ ਖੇਡਾਂ ਸਮੇਂ ਉਸ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਦਲ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕੀਤੀ। ਤਹਿਰਾਨ ਦੀਆਂ ਏਸ਼ੀਅਨ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਪਿੱਛੋਂ ਉਹ ਰੀਹ ਦੇ ਦਰਦ ਦੀ ਤਕਲੀਫ਼ ਕਾਰਨ ਰਿਟਾਇਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਫਿਰ ਉਸ ਨੇ 50 ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕੀਤੇ। ਹੈਰਾਨੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੀ ਵਧੇਰੇ ਮਸ਼ਹੂਰੀ ਖਿਡਾਰੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਨਹੀਂ, 1988 ਵਿਚ ਬੀ. ਆਰ. ਚੋਪੜਾ ਦੇ ਮਹਾਭਾਰਤ ਸੀਰੀਅਲ ਵਿਚ ਭੀਮ ਸੈਨ ਦਾ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਹੋਈ। 2013 ਵਿਚ ਉਹ ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲੋਂ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਚੋਣ ਲੜਿਆ ਪਰ ਜਿੱਤ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਆਖ਼ਰ 7 ਫਰਵਰੀ 2022 ਨੂੰ ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਦਿਲ ਦੇ ਦੌਰੇ ਨਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਿਆ।

ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਹਦੇ 'ਚ ਵੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ ਸੀ। ਖੇਡ ਅਖਾੜੇ 'ਚ ਵੜਦਿਆਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਦਾ ਅੱਲੜ੍ਹ ਮੁੰਡਾ ਸੀ। ਸਰਹਾਲੀ ਤੋਂ ਅੰਬਰਸਰ ਤੱਕ ਉਹਦੀ ਦੁਨੀਆ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਉਹਨੇ ਏਨੀ ਦੁਨੀਆ ਵੇਖੀ ਕਿ ਗੱਲੀਂ ਬਾਤੀਂ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਤ ਪਾਉਣ ਲੱਗਾ। 1965 ਵਿਚ ਹੱਥ ਮੂੰਹ ਧੋਂਦਿਆਂ ਅਣਜਾਣਪੁਣੇ 'ਚ ਉਹਦੇ ਕੋਲੋਂ ਵਾਸ਼ ਬੇਸਣ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਦੋਂ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਟੀਮ ਹੋਟਲ 'ਚ ਠਹਿਰੀ। ਪਰਵੀਨ ਵਾਸ਼ ਬੇਸਣ ਵਿਚ ਹੱਥ ਧੋ ਕੇ ਪੈਰ ਵੀ ਧੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਫਿਰ ਪੈਰ ਬੇਸਣ 'ਤੇ ਟਿਕਾ ਕੇ ਪਰਨੇ ਨਾਲ ਪੂੰਝਣ ਲੱਗਾ। ਵਾਸ਼ ਬੇਸਣ 'ਤੇ ਭਾਰ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਆ ਗਿਆ ਤੇ ਚੀਨੀ ਦਾ ਖੋਲ ਥੱਲੇ ਡਿੱਗ ਕੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਖੜਕਾ ਸੁਣ ਕੇ ਨੌਕਰ ਭੱਜਾ ਆਇਆ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਇਹ ਢਾਈ ਸੌ ਦਾ ਸੀ।"

ਪਿੰਡ 'ਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੱਡੇ ਸ਼ਹਿਰ ਗਏ ਪਰਵੀਨ ਨੂੰ ਬੜਾ ਅਫਸੋਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਵਹਿੜਕੇ ਦੇ ਮੁੱਲ ਦੀ ਵਸਤ ਐਵੇਂ ਟੁੱਟ ਗਈ! ਫਿਰ ਉਹ ਨ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਗੁਸਲਖਾਨੇ 'ਚ ਵੜਿਆ ਤਾਂ ਚੀਨੀ ਦਾ ਵੱਡਾ ਟੱਬ ਵੇਖ ਕੇ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਆਹ ਟੜਾ ਟੱਬ ਹੁਣੇ ਚੁੱਕ ਲਓ। ਟੁੱਟ ਇਹ ਵੀ ਜਾਣਾ। ਫੇਰ ਕਹੋਂਗੇ, ਹਜ਼ਾਰ ਦਾ ਤੋੜਤਾ!" ਇਕੇਰਾਂ ਉਹ ਰੇਲ ਗੱਡੀ 'ਚ ਸਫ਼ਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਜਾਈ ਲੈ ਕੇ ਲੰਮਾ ਪੈ ਗਿਆ ਤੇ ਮੂੰਹ ਨੰਗਾ ਰੱਖ ਲਿਆ। ਇਕ ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਭਲਵਾਨਾਂ, ਲੱਤਾਂ ਰਤਾ 'ਕੱਠੀਆਂ ਕਰੀਂ, ਮੈਨੂੰ ਵੀ ਬਹਿ ਲੈਣ ਦੇ।"

ਲੱਤਾਂ ਉਹਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ 'ਕੱਠੀਆਂ ਸਨ। ਉਹਨੇ ਸਿੱਧੀਆਂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਪੈਰ ਰਜਾਈ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਆਏ। ਮੁਸਾਫ਼ਿਰ ਕਦੇ ਪੈਰਾਂ ਵੱਲ ਵੇਖੇ, ਕਦੇ ਸਿਰ ਵੱਲ। ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ ਬੋਲਿਆ, "ਤਾਂਹੀਏਂ!"
ਪਰਵੀਨ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤਾਂਹੀਏਂ ਕੀ?"
ਮੁਸਾਫ਼ਰ ਨੇ ਵਿਅੰਗ ਨਾਲ ਕਿਹਾ, "ਮੈਂ ਸਮਝਿਆ ਸੀ ਕੋਈ ਬੰਦਾ ਪਿਆ!"

1966 'ਚ ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਪਟਿਆਲੇ ਕੋਚਿੰਗ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਆਇਆ ਤਾਂ ਮੈਂ ਉਹਤੋਂ ਖੁਰਾਕ ਪੁੱਛੀ। ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅੰਦਾਜ਼ੇ ਨਾਲ ਪੰਜ ਛੇ ਕਿੱਲੋ ਦੁੱਧ, ਪਾ ਡੇਢ ਪਾ ਘਿਓ, ਛੇ ਸੱਤ ਆਂਡੇ ਤੇ ਕਿੱਲੋ ਸਵਾ ਕਿੱਲੋ ਮੀਟ। ਇਹ ਪਿੰਡ ਦੀ ਗੱਲ ਆ। ਜੇ ਸ਼ਹਿਰ 'ਚ ਹੋਈਏ ਤਾਂ ਭੁੱਖੇ ਵੀ ਰਹਿ ਲਈਦਾ!"

ਉਹਨੀਂ ਦਿਨੀਂ ਖਾਣ ਪੀਣ ਬਾਰੇ ਉਹ ਕਿਹਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਰੱਜਵਾਂ ਮਿਲੇ ਤਾਂ ਬੰਦਾ ਖਾਣੋ ਹੀ ਨਾ ਹਟੇ!

ਪਹਿਲਾਂ ਪਰਵੀਨ ਨੇ ਪਹਿਲਵਾਨ ਬਣਨ ਦੀ ਠਾਣੀ ਸੀ। ਉਹ ਰੋਜ਼ ਡੇਢ ਦੋ ਸੌ ਡੰਡ ਤੇ ਪੰਜ ਛੇ ਸੌ ਬੈਠਕਾਂ ਕੱਢਦਾ। ਟੋਕਾ ਗੇੜਦਿਆਂ ਦਸ-ਦਸ ਭਰੀਆਂ ਪੱਠਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਤਰ ਦੇਣੀਆਂ। ਮੈਂ ਪਰਵੀਨ ਤੋਂ ਮਨਭਾਉਂਦਾ ਸ਼ੌਂਕ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮੇਰਾ ਸ਼ੌਂਕ ਆ ਪਈ ਜੁੱਸਾ ਹੋਰ ਤਗੜਾ ਹੋਵੇ। ਆਦਮੀ ਦਾ ਜੁੱਸਾ ਏਨਾ ਤਗੜਾ ਹੋਵੇ ਪਈ ਦੇਖਣ ਆਲੇ ਨੂੰ ਦਹਿਸ਼ਤ ਆਵੇ। ਲੋਕ ਰਾਹ ਛੱਡ ਕੇ ਲੰਘਣ। ਅਸਲ ਵਿਚ ਜੂੰਨ ਈ ਤਗੜੇ ਬੰਦੇ ਦੀ ਆ। ਮਾੜੇ ਦੀ ਕਾਹਦੀ ਜੂੰਨ?"

ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਰੌੜ 'ਚ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਕਰਦਾ ਸੀ। ਦੂਰ ਇਕ ਵੱਟ ਸੀ। ਉਹਦੀ ਰੀਝ ਸੀ ਕਿ ਉਹਦੀ ਸੁੱਟ ਕਿਸੇ ਦਿਨ ਉਸ ਵੱਟ 'ਤੇ ਚਲੀ ਜਾਵੇ। ਭਾਵੇਂ ਬਾਹਵਾਂ ਵੀ ਨਾਲ ਈ ਚਲੀਆਂ ਜਾਣ!

ਫਿਰ ਉਹਦਾ ਵਾਸਾ ਜਲੰਧਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪਿੰਡ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਜਾ ਕੋਠੀ ਪਾਈ ਤੇ ਉਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੋਰ ਲਿਆ। ਪਰਵੀਨ ਖ਼ੁਦ ਬਾਰਡਰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ. ਬਣ ਗਿਆ। ਫਿਰ

ਨੌਕਰੀ ਨੂੰ ਲੱਤ ਮਾਰ ਕੇ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਬੰਬਈ ਜਾ ਪੁੱਜਾ। ਉਹ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ ਵਾਂਗ ਮਝੈਲ ਲਹਿਜੇ 'ਚ ਹਿੰਦੀ ਦੇ ਡਾਇਲਾਗ ਬੋਲਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਸੀਰੀਅਲ ਮਹਾਂਭਾਰਤ ਦਾ ਭੀਮ ਸੈਨ ਬਣ ਗਿਆ।

ਉਹ ਖ਼ਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਪੜ੍ਹਨ ਲੱਗਾ ਸੀ ਕਿ ਬਾਰਡਰ ਸਕਿਉਰਿਟੀ ਫੋਰਸ ਨੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਕੋਟੇ 'ਚ ਭਰਤੀ ਕਰ ਲਿਆ। ਨੌਕਰੀ ਤਾਂ ਨਾਂ ਦੀ ਹੀ ਸੀ, ਡਿਊਟੀ ਡਿਸਕਸ ਤੇ ਹੈਮਰ ਸੁੱਟਣਾ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਵਾਈ ਜਹਾਜ਼ ਚੜ੍ਹਿਆ ਤਾਂ ਕੁਰਸੀ ਦੇ ਮਸੀਂ ਮੇਚ ਆਇਆ। ਬੈਠਾ ਬਟਨ ਛੇੜਨ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਅਚਾਨਕ ਉਹੀ ਬਟਨ ਦੱਬਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸੀਟ ਪਿੱਛੇ ਨੂੰ ਜਾ ਢਿਲਕੀ। ਪਰਵੀਨ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਲਓ ਇਹ ਵੀ ਹੋਟਲ ਦੇ ਵਾਸ਼ ਬੇਸਨ ਵਾਂਗ ਗਈ! ਉਹਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਰ ਪੈਰਾਂ 'ਤੇ ਕਰ ਲਿਆ ਤੇ ਸਾਰਾ ਸਫ਼ਰ ਪੈਰਾਂ ਭਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ। ਉਂਜ ਨੀਵੀਂ ਪਾਈ ਵੇਂਹਦਾ ਰਿਹਾ ਕੋਈ ਢਿਲਕੀ ਸੀਟ ਨਾ ਵੇਖ ਲਵੇ! ਜਹਾਜ਼ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰਿਆ ਤਾਂ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਜਹਾਜ਼ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਕੇ ਮਗਰੋਂ

ਨਿਕਲੇ ਸਾਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਬੇਲੀਓ ਬਚ ਗਏ। ਮੈਂ ਜਿਹੜੀ ਸੀਟ 'ਤੇ ਬੈਠਾ ਸੀ ਉਹ ਵੀ ਟੁੱਟ ਗਈ ਜੇ। ਪਰ ਮੈਂ ਪੈਰਾਂ ਭਾਰ ਈ ਰਿਹਾਂ ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨੀ ਲੱਗਣ ਦਿੱਤਾ!" ਜਿਵੇਂ ਮੇਲਾ ਵੇਖ ਕੇ ਮੇਲੀਆਂ ਦੇ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਲੰਘ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਉਵੇਂ ਪਰਵੀਨ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਸੁਣ ਕੇ ਵੀ ਉਹਦੇ ਸਾਥੀ ਛੇ ਮਹੀਨੇ ਖਿੜੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਪਤਲੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਾਲੇ 'ਸਮਾਰਟ' ਨੌਜੁਆਨ ਬਾਰੇ ਪਰਵੀਨ ਦਾ ਪ੍ਰਵਚਨ ਸੀ, "ਲੱਤਾਂ ਸੀਖਾਂ ਅਰਗੀਆਂ ਅਖੇ ਅਸੀਂ ਸਮਾਰਟ ਆਂ। ਪੈਂਟ 'ਚ ਲੱਤ ਇਓਂ ਲੱਗਦੀ ਆ ਜਿਵੇਂ ਝੋਲੇ 'ਚ ਪੰਪ ਪਾਇਆ ਹੁੰਦਾ! ਗੋਡਾ ਦੇਖ ਜਿਵੇਂ ਰੱਸੇ ਨੂੰ ਗੰਢ ਦਿੱਤੀ ਹੁੰਦੀ ਆ।" ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਰਟ ਨੌਜੁਆਨ ਪਤਲਾ ਪਤੰਗ ਵਰਿਆਮ ਸੰਧੂ ਸੀ ਜੀਹਨੇ ਖੇਡ ਮੈਦਾਨ 'ਚ ਉੱਚੀਆਂ ਛਾਲਾਂ ਲਾਉਣ ਪਿੱਛੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਕਹਾਣੀ ਦੇ ਅੰਬਰ 'ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਉੱਚੀਆਂ ਛਾਲਾਂ ਮਾਰੀਆਂ।

ਪਟਿਆਲੇ ਕੋਚਿੰਗ ਕੈਂਪ ਵਿਚ 'ਬੀਡੂ' ਨਾਂ ਦਾ ਅਥਲੀਟ ਸੀ ਜੀਹਦਾ ਕੱਦ ਪੰਜ ਕੁ ਫੁੱਟ ਸੀ। ਇਕ ਰਾਤ ਮੀਂਹ ਪਿਆ ਤਾਂ ਠੰਢ ਹੋ ਗਈ। ਪਰਵੀਨ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਲੈ ਓਏ ਬੀਡੂ, ਤੂੰ ਮੇਰਾ ਝੱਗਾ ਆਪਣੇ ਉਤੇ ਲੈ ਲੈ ਤੇ ਆਵਦਾ ਖੇਸ ਮੈਨੂੰ ਦੇ ਦੇ। ਦੋਹੇਂ ਠੰਢ ਤੋਂ ਬਚੇ ਰਹਾਂਗੇ!"

ਉਹਦੀ ਫਿਲਮਾਂ 'ਚ ਜਾਣ ਦੀ ਰੀਝ ਚਿਰੋਕਣੀ ਸੀ। ਪਟਿਆਲੇ ਕੈਂਪ ਵਿਚ ਉਹ ਰੇਡੀਓ ਦੇ ਗਾਣੇ ਨਾਲ ਨੱਚਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਮਰੇ 'ਚ ਕੱਲਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਕੰਨਾਂ ਕੋਲ ਦੀ ਹੱਥ ਘੁਮਾ ਕੇ ਤੇ ਲੱਕ ਲਿਚਕਾ ਕੇ ਗੇੜੇ ਦਿੰਦਾ। ਉਹਦਾ ਹਿਲਦਾ ਲੱਕ ਇਓਂ ਲੱਗਦਾ ਜਿਵੇਂ ਬੋਰੀ ਹਿਲਦੀ ਹੋਵੇ! 1973 'ਚ ਉਹਦਾ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ। ਬੱਚੀ ਵੱਡੀ ਹੋਈ ਤਾਂ ਗੱਲਾਂ ਹਿੰਦੀ 'ਚ ਕਰਨ ਲੱਗੀ।

ਮੈਂ ਹੈਰਾਨ ਕਿ ਪਰਵੀਨ ਦੀ ਬੱਚੀ ਹਿੰਦੀ ਬੋਲੇ! ਪਰ ਇਹ 'ਕੱਲੇ ਪਰਵੀਨ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਥੇਰੇ ਪੜ੍ਹੇ ਲਿਖਿਆਂ ਦਾ ਆਵਾ ਊਤਿਆ ਫਿਰਦੈ। ਗੱਲੀਂ ਬਾਤੀਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਪਰਵੀਨ ਨੂੰ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣਨ ਦੀ ਖ਼ਾਸ ਖ਼ੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਏਥੇ ਕੋਈ ਮਰੀਅਲ ਜਿਹਾ ਐਕਟਰ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭੀੜ ਅੱਥਰੂ ਗੈਸ ਛੱਡਣ ਆਲੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਆ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਚੈਂਪੀਅਨਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਟੈਂਪੂ 'ਤੇ ਵੀ ਨੀ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦਾ! ਏਥੇ ਤਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਹੱਡ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਆ।"

ਮੈਂ ਬਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਦਾ ਅਨੁਭਵ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ, "ਓਥੇ ਰਾਹ ਜਾਂਦਿਆਂ ਨੂੰ ਮੇਮਾਂ ਵਿਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ। ਆਪਣੇ ਜਿਵੇਂ ਸਿਨਮਿਆਂ 'ਚ ਰਸ਼ ਪੈਂਦਾ ਓਥੇ ਸਟੇਡੀਅਮ ਭਰੇ ਹੁੰਦੇ ਆ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਮਿਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਬੜਾ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਆ। ਲਾਹੌਰੀਏ-ਅੰਬਰਸਰੀਏ ਇਕੋ ਜਹੇ ਜੁ ਹੋਏ। ਐਥੇ ਮੈਂ ਮੋਟੇ ਭਾਰੇ ਬੰਦਿਆਂ 'ਚ ਗਿਣਿਆ ਜਾਨਾਂ, ਬਾਹਰ ਆਮ ਵਰਗਿਆਂ 'ਚ ਆਂ। ਰੂਸ ਦਾ ਹੈਵੀ ਵੇਟ ਲਿਫਟਰ ਅਲੈਕਸੀਏਵ ਇੰਡੀਆ ਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਬੇਲੀ ਮਖੌਲ ਕਰਨੋਂ ਈ ਨਾ ਹੱਟਣ। ਉਹ ਦੋ ਕੁਇੰਟਲ ਤੋਂ ਉਤੇ ਜੁ ਹੋਇਆ। ਮੇਰਾ ਕੱਦ ਦੇਖ ਕੇ ਇਕ ਗੋਰਾ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, ਤੂੰ ਇੰਡੀਅਨ ਨੀ ਲੱਗਦਾ। ਮੈਂ ਆਖਿਆ, ਤੂੰ ਮਦਰਾਸ ਅੱਲ ਦੇ ਦੇਖੇ ਹੋਣੇ ਆਂ,

ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬਥੇਰੇ ਕੱਦਾਵਰ ਨੇ। ਜੇ ਮੈਂ ਅਮਰੀਕਾ 'ਚ ਜੰਮਦਾ ਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਤਕੜਾ ਅਥਲੀਟ ਬਣਦਾ। ਬਾਹਰ ਨੈੱਕ ਟੂ ਨੈੱਕ ਕੰਪੀਟੀਸ਼ਨ ਆਂ, ਏਥੇ ਦਸ ਸਾਲ ਕੋਈ ਮੇਰੇ ਲਾਗੇ ਨੀ ਲੱਗਿਆ।" ਪਰਵੀਨ ਦਾ ਰੰਗ ਪੱਕਾ ਕਣਕਵੰਨਾ ਸੀ। ਬੁੱਲ੍ਹ ਮੋਟੇ ਸਨ, ਸਿਹਲੀਆਂ ਸੰਘਣੀਆਂ ਤੇ ਕੱਦ ਦੇ ਲਿਹਾਜ ਮੱਥਾ ਛੋਟਾ ਲੱਗਦਾ ਸੀ। ਖੱਬੀ ਸਿਹਲੀ 'ਤੇ ਚੱਟਾਕ ਸੀ, ਸੱਜੇ ਪੱਟ 'ਤੇ ਮੋਰਨੀ ਤੇ ਖੱਬੇ ਡੌਲੇ 'ਤੇ ਲੋਦਿਆਂ ਦੇ ਵੱਡੇ ਦਾਗ਼ ਸਨ। ਉਹ ਜਦੋਂ ਹੱਸਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵੇਖਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਆਮੁਹਾਰੇ ਹਾਸਾ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਕ ਵਾਰ ਰੇਲ ਗੱਡੀ 'ਚ ਉਹਨੂੰ ਮੁਸਕ੍ਰਾਉਂਦੇ ਵੇਖ ਕੇ ਚਾਰ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦਾ ਬੱਚਾ ਹੱਸਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਜਦੋਂ ਪਰਵੀਨ ਦਿਓ ਵਾਂਗ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਹੱਸਿਆ ਤਾਂ ਬੱਚੇ ਦਾ ਹਾਸਾ ਕਾਫ਼ੂਰ ਹੋ ਗਿਆ ਤੇ ਡਰ ਕੇ ਉੱਚੀ-ਉੱਚੀ ਡਾਡਾਂ ਮਾਰਨ ਲੱਗਾ।

ਉਹ ਫਿਲਮ ਵੇਖਦਾ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਕਤਾਰਾਂ ਵਾਲੇ 'ਪਲੀਜ਼' 'ਪਲੀਜ਼' ਕਰਦੇ ਰਹਿੰਦੇ। ਇਕ ਦਰਸ਼ਕ ਕਹਿ ਬੈਠਾ, "ਭਾਅ ਜੀ, ਧੌਣ ਰਤਾ ਥੱਲੇ ਨੂੰ ਕਰਿਓ।" ਪਰਵੀਨ ਬੋਲਿਆ, "ਇਹ ਅਸਲੀ ਆ, ਨਕਲੀ ਨਹੀਂ।"

ਇਕ ਦਿਨ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ, "ਹੁਣ ਤਾਂ ਰਿਕਸ਼ਿਆਂ ਆਲੇ ਵੀ ਨੀ ਚੜ੍ਹਾਉਂਦੇ। ਦੁੱਗਣੇ ਪੈਸੇ ਮੰਗਦੇ ਆ। ਬਜ਼ਾਰ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਲਾਲੇ ਤਕੜੀਆਂ ਛੱਡ ਕੇ ਹੱਟੀਆਂ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ-ਨਿਕਲ ਵੇਂਹਦੇ ਆ। ਉੱਚੇ ਕੱਦ ਦਾ ਫ਼ੈਦਾ ਵੀ ਆ ਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ।"

ਜਦੋਂ ਉਹ ਪਿੰਡ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹਦਾ ਚੰਗੇ ਤੇ ਮਾੜੇ ਸਭਨਾਂ ਨਾਲ ਬਹਿਣ ਖਲੋਣ ਸੀ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਉਹਦੀ ਪੈੜ ਚਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਉਹਨੂੰ ਪਛਾਣ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਤੇ ਟੋਹ ਕੇ ਦੱਸ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਲਿੱਸਾ ਹੈ ਜਾਂ ਤਕੜਾ। ਪਿੰਡ 'ਚ ਉਹਦੀ ਰੀਸੇ ਕਈ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਾਂ ਪਰਵੀਨ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਨਵਾਂ ਈ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਸੀ,

"ਖੇਡ ਪੱਤਰਕਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਖ਼ਿਆਲ ਐ?"

ਉਹਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, "ਖ਼ਿਆਲ ਤਾਂ ਮੇਰਾ ਕੋਈ ਨੀ। ਪਰ ਇਕ ਗੱਲ ਆ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਇਕ ਪੱਤਰਕਾਰ ਨੇ ਲਿਖਤਾ ਪਈ ਗੌਰਮਿੰਟ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਟਰੈਕ ਸੂਟ ਦਿੱਤਾ। ਜਦ ਕਿ ਟਰੈਕ ਸੂਟ ਮੈਨੂੰ ਕਿਸੇ ਸਹੁਰੇ ਨੇ ਨੀ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਮੈਂ ਆਪ ਖਰੀਦਿਆ।"

ਇਕੇਰਾਂ ਉਹ ਅਮਰੀਕਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਡਾਢਾ ਓਦਰ ਗਿਆ। ਉਹਦਾ ਪੰਜਾਬੀ 'ਚ ਗੱਲਾਂ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜੀਅ ਕਰੇ ਪਰ ਕੋਈ ਪੰਜਾਬੀ ਬੰਦਾ ਨਾ ਮਿਲੇ। ਤਦੇ ਕਿਸੇ ਨੌਜੁਆਨ ਨੇ ਸਤਿ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਆ ਬੁਲਾਈ ਤੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਮੈਨੂੰ ਸਿਆਣਿਆਂ?"

ਪਰਵੀਨ ਨੇ ਧਾਹ ਕੇ ਜੱਫੀ ਪਾ ਲਈ ਤੇ ਕਿਹਾ, "ਬੇਲੀਆ ਸਿਆਣਿਆਂ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਹੁਣ ਤੂੰ ਮੇਰੀ ਜੱਫੀ 'ਚੋਂ ਨਿਕਲ ਨੀਂ ਸਕਦਾ।" ਤੇ ਉਹ ਏਨੇ ਚਾਂਭਲੇ ਕਿ ਸਣੇ ਕਪੜੀਂ ਪੂਲ 'ਚ ਇਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਗੋਤੇ ਲੁਆਉਂਦੇ ਰਹੇ।

ਮੈਂ ਜਿੰਨੀ ਵਾਰ ਵੀ ਉਸ ਰੰਗੀਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਨੂੰ ਮਿਲਿਆ ਸਾਂ, ਚਿੱਤ ਬੇਹੱਦ ਖ਼ੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅੰਦਰੋਂ ਬਾਹਰੋਂ ਖਰਾ, ਹਸਮੁੱਖ, ਮਖੌਲੀਆ ਤੇ ਮਿਲਣਸਾਰ। ਖ਼ੁਦ ਤਕੜਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਉਹਨੂੰ ਬਾਕੀ ਕਮਜ਼ੋਰ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਕਹਿੰਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ, "ਰੱਬ ਮੈਨੂੰ ਏਨਾ ਦੇਵੇ ਕਿ ਮੈਂ ਹਰ ਗਰੀਬ ਗੁਰਬੇ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰ ਸਕਾਂ।"

1966 ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਮੁਲਾਕਾਤ ਵੇਲੇ ਉਹਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, "ਭਾਵੇਂ ਮੇਰੀਆਂ ਬਾਂਹਾਂ ਹੈਮਰ ਦੇ ਨਾਲ ਈ ਨਿਕਲ ਜਾਣ ਪਰ ਹੈਮਰ ਢਾਈ ਸੌ ਫੁੱਟ ਚਲਿਆ ਜਾਵੇ! ਮੈਂ ਤਕਾਲਾਂ ਦੀ ਰੋਟੀ ਛੱਡ ਸਕਦਾਂ ਪਰ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਨ੍ਹੀਂ। ਤੜਕੇ ਚਾਰ ਵਜੇ ਤੋਂ ਪਿੱਛੋਂ ਸੌਣਾ ਮੇਰੇ ਲਈ ਹਰਾਮ ਆ। ਜਿਦੇਂ ਮੈਂ ਦੁਨੀਆ ਜਿੱਤੀ, ਅੰਬਰਸਰ ਸੁੱਖਣਾ ਦੇਵਾਂਗਾ।"

ਉਹ ਦੁਨੀਆ ਤਾਂ ਭਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਜਿੱਤ ਸਕਿਆ ਪਰ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਜਿੱਤੀ ਬੈਠਾ ਸੀ। ਸਰਹਾਲੀ, ਜਲੰਧਰ ਤੇ ਮੁੰਬਈ ਹੁੰਦਾ ਹੋਇਆ ਉਹ ਆਖ਼ਰੀ ਪੜਾਅ ਵਜੋਂ ਦਿੱਲੀ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ। ਉਹਦਾ ਹਾਸਾ ਠੱਠਾ ਉਥੇ ਵੀ ਸਰਹਾਲੀ ਵਾਲਾ ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਜਿਥੇ ਵੀ ਰਿਹਾ, ਹੱਸਦਾ ਖੇਡਦਾ ਰਿਹਾ ਤੇ ਹਾਸੇ ਵੰਡਦਾ ਰਿਹਾ। ਅਜਿਹੇ ਬੰਦੇ ਮਰ ਕੇ ਵੀ ਮਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਜਨਮਦਿਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼

ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲਾ ਸਦਾਬਹਾਰ ਗਾਇਕ 'ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ'

ਫ਼ਿਲਮੀ ਸੰਗੀਤ ਦੇ ਸੁਨਿਹਰੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਵਾਜ਼ ਨਾਲ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਸਫ਼ੇ ਸਜਾਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦਾ ਨਾਮ ਬੜੀ ਇੱਜਤ ਅਤੇ ਮਾਣ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਖ਼ਾਸ ਕਰਕੇ ਜਦੋਂ ਵੀ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਚਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਦਾ ਹੀ ਨਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀ ਅਥਾਹ ਪਿਆਰ, ਅਡੋਲ ਜਜ਼ਬਾ ਅਤੇ ਦਿਲੋਂ ਨਿਕਲੀ ਸੱਚੀ ਭਾਵਨਾ ਸਾਫ਼ ਮਹਿਸੂਸ ਹੁੰਦੀ ਸੀ।

ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦਾ ਜਨਮ 9 ਜਨਵਰੀ 1934 ਨੂੰ ਅਣਵੰਡੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ। ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਝਾਨ ਸੰਗੀਤ ਵੱਲ ਸੀ। ਸੁਰਾਂ ਨਾਲ ਦਿਲੀ ਰਿਸ਼ਤਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੁਪਨਿਆਂ ਨੂੰ ਹਕੀਕਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਜਵਾਨੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮੁੰਬਈ ਦਾ ਰੁਖ਼ ਕੀਤਾ। ਉਹ ਸਮਾਂ ਫ਼ਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ਪੂਰਨ ਸੀ, ਪਰ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਹੌਂਸਲੇ, ਸਬਰ ਅਤੇ ਅਟੱਲ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਮੁਕਾਮ ਖ਼ੁਦ-ਬ-ਖ਼ੁਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਪੱਕੀ ਤਾਲੀਮ ਪੰਡਿਤ ਹੁਸਨ ਲਾਲ, ਪੰਡਿਤ ਜਗੰਨਾਥ ਬੂਆ, ਉਸਤਾਦ ਨਿਆਜ਼ ਅਹਿਮਦ ਖ਼ਾਨ, ਅਬਦੁਲ ਰਹਿਮਾਨ ਖ਼ਾਨ ਅਤੇ ਤੁਲਸੀਦਾਸ ਸ਼ਰਮਾ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਉਸਤਾਦਾਂ ਕੋਲੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਪੱਕੜ ਦਾ ਅਧਾਰ ਬਣੀ। 1957 ਦਾ ਸਾਲ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਤਿਹਾਸਕ ਮੋੜ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 'ਮੈਟਰੋ ਮਰਫ਼ੀ ਆਲ ਇੰਡੀਆ ਸਿੰਗਿੰਗ ਕੰਪਟੀਸ਼ਨ' ਜਿੱਤਿਆ। ਇਸ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਜੱਜ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸੰਗੀਤਕਾਰ ਨੌਸ਼ਾਦ ਅਲੀ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤਿਭਾ ਨੂੰ ਪਛਾਣਦਿਆਂ ਆਪਣੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਸੋਹਣੀ ਮਹਿਵਾਲ' ਦਾ ਗੀਤ 'ਚਾਂਦ ਛੁਪਾ ਔਰ ਤਾਰੇ ਡੂਬੇ' ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ ਕਰਵਾਇਆ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੀ. ਸ਼ਾਂਤਾਰਾਮ ਦੀ ਫ਼ਿਲਮ 'ਨਵਰੰਗ' (1958) ਦਾ ਸੁਪਰਹਿੱਟ ਗੀਤ 'ਆਧਾ ਹੈ ਚੰਦਰਮਾ ਰਾਤ ਆਧੀ' ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਲਾਤਮਕ ਪਛਾਣ ਬਣ ਗਿਆ।

ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਅਸਲ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੀਤਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੀ। 'ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਕੀ ਧਰਤੀ ਸੋਨਾ ਉਗਲੇ', 'ਭਾਰਤ ਕਾ ਰਹਿਣੇ ਵਾਲਾ ਹੂੰ', 'ਅਬ ਕੇ ਬਰਸ ਤੁਝੇ ਧਰਤੀ ਕੀ ਰਾਣੀ', 'ਮੇਰਾ ਰੰਗ ਦੇ ਬਸੰਤੀ ਚੋਲਾ' ਵਰਗੇ ਗੀਤ ਅੱਜ ਵੀ ਹਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਿਉਹਾਰ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੇ ਜਜ਼ਬੇ ਨੂੰ ਜਗਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਦੇ ਗਾਇਕ ਵਜੋਂ ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਿਆ ਗਿਆ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਾਇਕੀ ਸਿਰਫ਼ ਇਸੇ ਦਾਇਰੇ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ। 'ਚਲੋ ਇਕ ਬਾਰ ਫਿਰ ਸੇ ਅਜਨਬੀ ਬਣ ਜਾਏਂ', 'ਨੀਲੇ ਗਗਨ ਕੇ ਤਲੇ', 'ਤੁਮ ਅਗਰ ਸਾਥ ਦੇਨੇ ਕਾ ਵਾਦਾ ਕਰੋ', 'ਕਿਸੀ ਪੱਥਰ ਕੀ ਮੂਰਤ ਸੇ', 'ਤੁਣਕਾ ਪਿਆਰ ਦਾ', 'ਇਕ ਕੁੜੀ ਜਿਹਦਾ ਨਾਂ ਮਹੁੱਬਤ' ਵਰਗੇ ਰੋਮਾਂਟਿਕ ਅਤੇ ਦਰਦ ਭਰੇ ਗੀਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੁਰਲੀ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਰਾਠੀ, ਭੋਜਪੁਰੀ ਆਦਿ ਕਈ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਗੀਤ ਗਾਏ।

ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਮਹਾਨ ਗਾਇਕ ਮੁਹੰਮਦ ਰਫ਼ੀ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਆਪਣਾ ਆਦਰਸ਼ ਮੰਨਦੇ ਸਨ। ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਇਹ ਸੁਹਾਵਣੀ ਸਾਂਝ ਉਸ ਵੇਲੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈ ਜਦੋਂ ਦੋਵੇਂ ਮਹਾਨ ਗਾਇਕਾਂ ਨੇ ਮਿਲ ਕੇ ਫ਼ਿਲਮ 'ਆਦਮੀ' (1968) ਦਾ ਯਾਦਗਾਰ ਗੀਤ 'ਕੈਸੀ ਹਸੀਨ ਆਜ ਬਹਾਰੋਂ ਕੀ ਰਾਤ' ਗਾਇਆ, ਜੋ ਦਲੀਪ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਅਦਾਕਾਰੀ ਨਾਲ ਹੋਰ ਵੀ ਅਮਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਬੀ.ਆਰ. ਚੋਪੜਾ ਅਤੇ ਅਦਾਕਾਰ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਨਾਲ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਦੀ ਜੋੜੀ ਬੇਹੱਦ ਕਾਮਯਾਬ ਸਿੱਧ ਹੋਈ। 'ਉਪਕਾਰ', 'ਪੂਰਬ ਔਰ ਪੱਛਮ', 'ਕ੍ਰਾਂਤੀ', 'ਰੋਟੀ ਕਪੜਾ ਔਰ ਮਕਾਨ' ਵਰਗੀਆਂ ਫ਼ਿਲਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਮਨੋਜ ਕੁਮਾਰ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬਣ ਗਈ। ਟੀ.ਵੀ. ਸੀਰੀਅਲ 'ਮਹਾਭਾਰਤ' ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਗੀਤ ਅਤੇ ਸ਼ਲੋਕ ਵੀ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਹੀ ਗਾਏ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ 'ਚ ਵੱਸਦੇ ਹਨ।

1968 ਵਿੱਚ ਫ਼ਿਲਮ 'ਉਪਕਾਰ' ਦੇ ਗੀਤ 'ਮੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਕੀ ਧਰਤੀ' ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਫ਼ਿਲਮ ਅਵਾਰਡ ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਫ਼ਿਲਮਫੇਅਰ ਅਵਾਰਡ, ਮਹਾਰਾਸ਼ਟਰ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਰਾਜ ਪੁਰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 1972 ਵਿੱਚ ਪਦਮ ਸ਼੍ਰੀ ਨਾਲ ਵੀ ਨਵਾਜ਼ਿਆ ਗਿਆ। ਨਿੱਜੀ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਇੱਕ ਸਾਦੇ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਇਨਸਾਨ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ, ਤਿੰਨ ਧੀਆਂ ਅਤੇ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਰੋਹਨ ਕਪੂਰ ਹਨ। ਰੋਹਨ ਕਪੂਰ ਨੇ ਵੀ ਫ਼ਿਲਮ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਕਾਰ ਅਤੇ ਗਾਇਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਨਾਲ ਕਈ ਸਟੇਜ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਬਣਿਆ। ਮੁੰਬਈ ਵਿਖੇ 27 ਸਤੰਬਰ 2008 ਨੂੰ 74 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਇਸ ਫ਼ਾਨੀ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਅਲਵਿਦਾ ਕਹਿ ਗਏ। ਭਾਵੇਂ ਅੱਜ ਉਹ ਸਾਡੇ ਵਿਚਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗੀਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੇਸ਼ਭਗਤੀ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਵਿੱਚ ਜਿਊਂਦੀ ਰਹੇਗੀ। ਮਹਿੰਦਰ ਕਪੂਰ ਸੱਚਮੁੱਚ ਸੁਰਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਅਮਰ ਵਿਰਾਸਤ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ, ਜੋ ਕਦੇ ਮਿਟ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ।

ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਬੇਦੀ, ਜਲੰਧਰ

"ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ"

ਆਓ ਚਾਲੀ ਸ਼ਹੀਦ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰੀਏ ਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲਈਏ ਤੇ ਜਾਣੀਏਂ ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਮਾਘੀ ਦੀ ਮਹੱਤਤਾ

ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦਾ ਦੇਸ਼ ਕਰਕੇ ਵੀ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਕਿਉਂਕਿ ਇਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਐਸਾ ਮਹੀਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਿੱਥ ਤਿਉਹਾਰ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ। ਦੁਸਹਿਰਾ, ਦੀਵਾਲੀ,ਲੋਹੜੀ, ਕ੍ਰਿਸਮਸ,ਈਦ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਥੇ ਮੇਲਿਆਂ ਜਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਨਾਉਂਦੇ ਵੀ ਸਿੱਖ ਹਿੰਦੂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਅਤੇ ਈਸਾਈ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ ਰਲਮਿਲ ਕੇ ਹੀ ਹਨ। ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੱਸਿਆ ਪੁੰਨਿਆ ਨੂੰ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਤੇ ਮੇਲਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਤੱਕ ਵੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਈਚਾਰੇ ਅਪਣੱਤ ਅਤੇ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਲਈ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਪੀਰਾਂ ਫ਼ਕੀਰਾਂ ਮਹਾਂਪੁਰਖਾਂ ਦਾ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੈ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹੀ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਦੋ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇਰਾਂ ਤੇ ਚੌਦਾਂ ਜਨਵਰੀ ਵੀਹ ਸੌ ਛੱਬੀ ਨੂੰ ਲੋਹੜੀ ਅਤੇ ਮਾਘੀ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਇਹ ਗੱਲ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ ਕਿ"ਆਈ ਲੋਹੜੀ ਤੇ ਗਿਆ ਸਿਆਲ ਕੋਹੜੀ"ਭਾਵ ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਭਾਵ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਠੰਡ ਘਟਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਚਾਈ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ। ਵੈਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿੰਦੇ ਵੀ ਸੁਣਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਕਿਹੜੀ ਠੰਢ ਪੈਂਦੀ ਹੈ,ਠੰਢ ਤਾਂ ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਂਦੀ ਸੀ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਅਜੋਕੀ ਨੌਜਵਾਨ ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਇਹੀ ਠੰਢ ਝੱਲਣੀ ਵੀ ਬਹੁਤ ਔਖੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।

ਪੁਰਾਤਨ ਲੋਕ ਪਰਮ ਪਿਤਾ ਪਰਮਾਤਮਾ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਹਵਾ ਜਲ ਅਤੇ ਅਗਨੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਕਰਦੇ ਸਨ,ਇਹੀ ਰਿਵਾਜ ਅੱਜ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ ਜੋ ਪੀੜ੍ਹੀ ਦਰ ਪੀੜ ਚੱਲਿਆ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਲਮਿਲ ਕੇ ਮਨਾਉਂਣ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਅੱਜ ਵੀ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਰੂਪ ਕਾਫੀ ਬਦਲ ਚੁੱਕਾ ਹੈ,ਭਾਵ ਘਰ ਘਰ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ,ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਹਾਵਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਦੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਬੀਜ ਨਾਸ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਸੋ ਇਹ ਪਰੰਪਰਾ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਅੱਜ ਵੀ ਨਜ਼ਰੀਂ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ ਸਾਰਾ ਆਂਢ ਗੁਆਂਢ,ਗਲੀ ਮੁਹੱਲੇ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਕੱਠੇ ਹੋ ਕੇ ਨਵ ਜੰਮੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਲੋਹੜੀ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਨ, ਕਿਸੇ ਜੋੜੇ ਦੀ ਨਵੀਂ ਸ਼ਾਦੀ ਹੋਈ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਉਹ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਵੰਡਦੇ ਹਨ,ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਵਿੱਚ ਮੂੰਗਫਲੀ ਗੱਚਕ ਮੱਕੀ ਦੇ ਫੁੱਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤਰ ਵੰਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਵੈਸੇ ਕਈ ਪਰਿਵਾਰ ਮਠਿਆਈ ਦਾ ਅਦਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹੋਲਕਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦ ਹਰਨਾਖਸ਼ ਦੀ ਕਥਾ ਵੀ ਜੋੜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ (ਵੇਖਾਂ ਤੈਨੂੰ ਰਾਮ ਰੱਖ ਲੂ,ਪਾ ਲੈ ਤੱਤਿਆਂ ਥੰਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜੱਫੀਆਂ) ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਦੇ ਭਗਤਾਂ ਦੀ ਲਾਜ ਓਹ ਖੁਦ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕੜੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਹਨ। ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਭਗਤੀ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੀ ਮੰਨਿਆਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ ਠੰਢ ਪੈਂਦੀ ਕਰਕੇ ਇਨਸਾਨ ਦਾ ਇਮਤਿਹਾਨ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,ਭਾਵ ਬੰਦਾ ਕਿੰਨੀਂ ਕੁ ਠੰਢ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ। "ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਵੇਖੀਏ ਨਜ਼ਾਰੇ ਠੰਢ ਦੇ,ਸੋਹਲ ਸਰੀਰਾਂ ਤਾਈਂ ਕਿਵੇਂ ਚੰਡਦੇ,ਸੁੰਗੜ ਖਲੋਤੀਆਂ ਨੇ ਸੱਭੇ ਟਹਿਣੀਆਂ, ਪਈਆਂ ਜੋ ਮੁਸੀਬਤਾਂ ਓਹ ਪੈਣ ਸਹਿਣੀਆਂ"ਪਹਿਲੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾ, ਪਰ ਅੱਜਕਲ੍ਹ ਕਿਤੇ ਕਿਤੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚੇ ਲੋਹੜੀ ਮੰਗਦੇ ਦਿਸਦੇ ਹਨ। ਗੰਨੇ ਮੂਲੀਆਂ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਉੱਤੋਂ ਵਾਰੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਤਿੱਲ, ਮੱਚਦੀ ਲੋਹੜੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਮੂੰਹ ਵਿਚੋਂ (ਈਸਰ ਆ ਦਲਿੱਦਰ ਜਾਹ,ਦਲਿੱਦਰ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਚੁੱਲ੍ਹੇ ਪਾ) ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਚੁਸਤੀ ਆਵੇ ਤੇ ਸੁਸਤੀ ਨੱਸ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਨੇ ਵੀ ਲੋਹੜੀ ਸੁਲਗਾਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦੇ ਸਵੇਰੇ ਸਵੇਰੇ ਇਸੇ ਥਾਂ ਤੇ ਨਹਾਉਣ ਨੂੰ ਪਵਿੱਤਰ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ,ਪਰ ਇਹ ਗੱਲਾਂ ਮਿਥਿਹਾਸਕ ਲੱਗਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਹੜੀ ਦੇ ਆਲੇ-ਦੁਆਲੇ ਬੈਠ ਕੇ ਬੀਬੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਅਤੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ,ਜਿਸ ਦੀ ਭਰਪੂਰ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ ਜਿਸ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬੱਚਾ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਜਿਸ ਘਰ ਨਵਾਂ ਵਿਆਹ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇ ਓਸ ਮੁਤਾਬਿਕ ਵੀ ਗੀਤ ਗਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਅਜੋਕੇ ਸਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਡੀ ਜੇ ਲਾ ਕੇ ਵੀ ਨੌਜਵਾਨ ਮੁੰਡੇ-ਕੁੜੀਆਂ ਨੱਚਦੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਵੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਕੀ ਸਦੀਆਂ ਦੀ ਇਸ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਜਿਉ ਦੀ ਤਿਉਂ ਨਿਭਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਲੋਕ। ਇਸ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਸੂਰਮੇ ਦੀ ਸੱਚੀ ਗਾਥਾ ਨੂੰ ਵੀ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਵੇਂ ਓਸ ਨੇ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦੀ ਇਜ਼ਤ ਬਚਾਈ ਅਤੇ ਸਮੇ ਦੇ ਹਾਕਮਾਂ ਨਾਲ ਲੋਹਾ ਲਿਆ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਿ ਜੋਰਾ ਜਬਰੀ ਓਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਕਮ ਜਾਂ ਸਰਮਾਏਦਾਰ ਵਿਆਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਅੱਜ ਵੀ ਆਮ ਕਹਾਵਤ ਹੈ

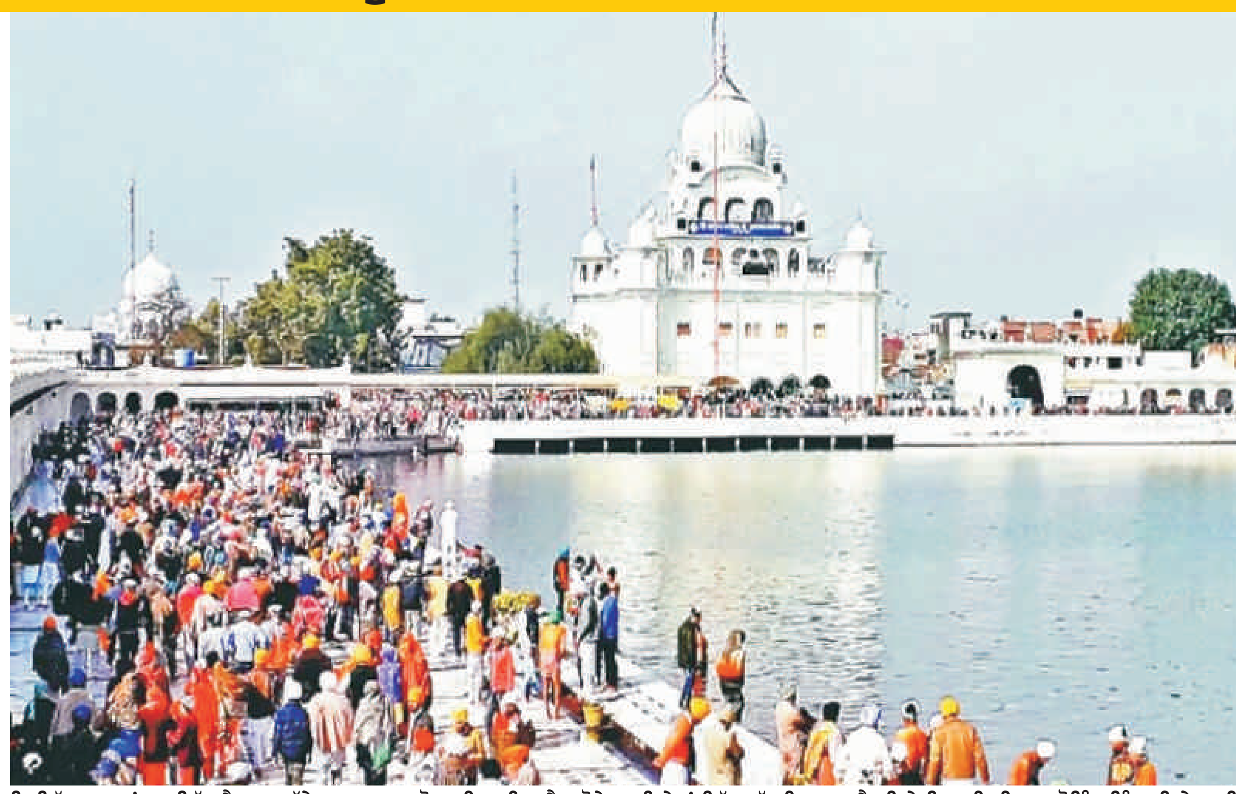

ਕਿ ਇੱਕ ਭਰਾ ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਭੈਣ ਦਾ ਦੁੱਲੇ ਵਰਗਾ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਣਾ ਹੀ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਛੋਟੇ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮੂੰਹੋਂ ਆਪਾਂ ਅਕਸਰ ਇਹ ਗੀਤ ਜੋ ਦੁੱਲੇ ਦੀ ਯਾਦ ਦਿਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਓਹ ਸੁਣਦੇ ਹਾਂ"ਸੁੰਦਰ ਮੁੰਦਰੀਏ ਤੇਰਾ ਕੌਣ ਵਿਚਾਰਾ ਹੋ, ਦੁੱਲਾ ਭੱਟੀ ਵਾਲਾ ਹੋ ਦੁੱਲੇ ਦੀ ਧੀ ਵਿਆਹੀ ਹੋ,ਸੇਰ ਸ਼ੱਕਰ ਪਾਈ ਹੋ"ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਤੱਖ ਹਾਮੀ ਭਰਦਾ ਗੀਤ ਹੈ। ਵਿਆਹੀਆਂ ਧੀਆਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਸਹੁਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਕੇ ਆਉਣ ਦਾ ਅੱਜ ਵੀ ਰਿਵਾਜ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਰੱਖੜੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਹ ਤਿਉਹਾਰ ਵੀ ਜਿਥੇ ਭੈਣ-ਭਰਾ ਦੇ ਪਿਆਰ ਮੁਹੱਬਤ ਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਹੈ ਓਥੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵੀ ਸਦਾ ਜਾਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਹੇਗਾ।
ਪਾਈ ਹੋਈ ਲੋਹੜੀ ਦਾ ਸੇਕ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਘੱਟਦਾ ਹੈ ਤਾ ਅਕਸਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ"ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਪਾਥੀਆਂ ਦਾ ਸੇਕ ਘਟਦਾ,ਮਾਘ ਵਿੱਚ ਪੋਹ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਵੱਟਦਾ, ਸਵੇਰੇ ਉੱਠ ਲੋਕ ਕੇਸੀ ਨੇ ਨਹਾਂਵਦੇ। ਉੱਚੀ ਉੱਚੀ ਬੋਲ ਰੱਬ ਨੂੰ ਧਿਆਂਵਦੇ"

ਲੋਹੜੀ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਮਾਘ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਸੰਗਰਾਂਦ ਦਾ ਦਿਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ,ਇਸ ਮਹੀਨੇ ਨੂੰ ਪੁੰਨ ਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਹੀਨੇ ਨਾਲ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੋਹ ਰਿੱਧੀ ਮਾਘ ਖਾਧੀ ਦਾ ਰਿਵਾਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਲਿਤ ਹੈ,ਭਾਵ ਪੋਹ ਮਹੀਨੇ ਦੀ ਆਖਰੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਖੀਰ,ਸਾਗ,ਦਲੀਆ,ਖਿਚੜੀ ਆਦਿ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਮੁਤਾਬਿਕ ਰਿੰਨ ਕੇ ਰੱਖ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਖਾਧਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਿਨ ਸੰਗਰਾਂਦ ਕਰਕੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਗੁਰਦਵਾਰਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸੰਗਰਾਂਦ ਦੇ ਭੋਗ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ,ਡੇਰਾ ਬੱਲਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਕਾਲਪੁਰਖ ਦੀ ਰਹਿਮਤ ਸਦਕਾ ਲੁਕਾਈ ਦੀ ਸੁੱਖ ਸ਼ਾਂਤੀ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਮੇਲਿਆਂ ਜਾਂ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਤਖਤੂਪੁਰਾ,ਡਰੋਲੀ ਭਾਈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਂਗਲਾਂ ਤੇ ਗਿਣਿਆਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੈ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਹਰ ਇੱਕ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੀ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਤਹਾਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਆਓ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰੀਏ ਜੀ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੇਲਿਆਂ ਚੋਂ ਜੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਇਸ ਦੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖਰੀ ਪਛਾਣ ਹੈ, ਇਸੇ ਦਿਨ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਮਹਾਂ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਲਿਖਿਆ ਬੇਦਾਵਾ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਓਹਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪਾੜ ਕੇ ਚਾਲੀ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਟੁੱਟੀ ਗੰਢੀ ਸੀ(ਬੇਸ਼ੱਕ ਇਹ ਦਿਨ ਹੋਰ ਸੀ,ਪਰ ਮਨਾਇਆ ਮਾਘੀ ਦੇ ਪਵਿੱਤਰ ਦਿਹਾੜੇ ਤੇ ਹੀ ਜਾਂਦਾ ਹੈ)ਇਸ ਕਰਕੇ ਹੀ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਦਾ ਨਾਮ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟੁੱਟੀ ਗੰਢੀ ਸਾਹਿਬ ਪਿਆ ਹੈ,ਹਰ ਸਾਲ ਇਸ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਲੱਖਾਂ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਅਦੁੱਤੀ ਸ਼ਹਾਦਤ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਚਰਨ ਛੋਹ ਇਸ ਪਵਿੱਤਰ ਅਸਥਾਨ ਨੂੰ ਸਿਜਦਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਤਿਹਾਸਕ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲਾ ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਿਨ ਹੀ ਭਾਵ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਸੰਗਰਾਂਦ ਦੇ ਦਿਨ ਨੂੰ ਹੀ ਸਮਰਪਿਤ ਹੈ,ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਘੱਟੋ ਘੱਟ ਦੋ ਮਹੀਨੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਠੇਕਾ ਵੀ ਕਰੀਬ ਇੱਕ ਕਰੋੜ ਇਕੱਤੀ ਲੱਖ ਦੇ ਲਗਪਗ ਚੜਿਆ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੇਬ੍ਹ ਤੇ ਹੀ ਪੈਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਜਿਥੇ ਮੇਲੇ ਦੇ ਚੰਡੋਲਾਂ ਜਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਟਿਕਟ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਓਥੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਇੰਟਰੀ ਦੀ ਟਿਕਟ ਵੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਸ਼ਰੇਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜੇਬਾਂ ਤੇ ਡਾਕਾ ਹੈ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਭਰਾਤਰੀ ਤੇ ਹੋਰ ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਡੀ ਸੀ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਬੇਨਤੀ ਵੀ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਵੇਖੋ ਕੀ ਫੈਸਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਵੈਸੇ ਜੇ ਸੋਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਮੇਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਹੀ ਲਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,ਪਰ ਹੁਣ ਇਹ ਵੀ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਭੇਟ ਚੜ੍ਹ ਗਏ ਹਨ। ਲੋਹੜੀ ਅਤੇ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਬਹੁਤ ਭਾਰੀ ਇਕੱਠ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਰਧਾਲੂ ਇਥੇ ਸ਼ਰਧਾ ਅਨੁਸਾਰ ਲੰਗਰ ਲਾਉਂਦੇ ਹਨ,ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੇ ਦਿਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਧਾਰਮਿਕ ਜਾਂ ਸਮਾਜਿਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਲੰਗਰ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਲੰਗਰ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਨਿਮਰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਦਿਨ ਲੰਗਰ ਲਗਾਏ ਜਾਣ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੇਲਾ ਕਰੀਬ ਪੰਦਰਾਂ ਵੀਹ ਦਿਨ ਪੂਰੇ ਜੋਬਨ ਤੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਭਾਵ ਬਹੁਤ ਭਰਦਾ ਹੈ,ਇਸ ਲਈ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਲੰਗਰ ਦੀ ਲੋੜ ਮਾਘੀ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਅਗਾਂਹ ਪਿਛਾਂਹ ਵੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ,ਇੱਕੋ ਦਿਨ ਐਨੇ ਲੰਗਰ ਲਗਾਉਣ ਨਾਲ ਅੰਨ ਦੀ ਬੇਅਦਬੀ ਹਰ ਸਾਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਵੈਸੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਸਥਾਨਾਂ ਭਾਵ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਬਾਬੇ ਨਾਨਕ ਜੀ ਦੀ ਅਪਾਰ ਰਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਲੰਗਰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਹੀ ਚੱਲਦੇ ਹਨ,ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਪਾਵਨ ਧਰਤੀ ਤੇ ਬਾਬਾ ਗੁਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਸੋਨੀ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਪਿਛਲੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਹਰ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਸੁਭਾ ਸ਼ਾਮ ਲੰਗਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਲਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤੇ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਤੇ ਭਾਵ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਵੀ ਇਹ ਸੇਵਾ ਨਿਰਵਿਘਨ ਚਾਲੂ ਰਹੇਗੀ। ਇਥੇ ਇਸੇ ਦਿਨ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਸਿਆਸੀ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਵੀ ਕਰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉਪਰ ਦੂਸ਼ਣਬਾਜ਼ੀ ਦਾ ਬਜ਼ਾਰ ਸਿੱਖਰਾਂ ਤੇ ਹੁੰਦਾ ਸੀ,। ਸੈਂਟਰ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਾਰੀ ਸਿਆਸਤ ਹੀ ਇਸ ਦਿਨ ਇਥੇ ਇਕੱਠੀ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਕੋਈ ਕੋਈ ਵਿਰਲਾ ਹੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਨ ਪਹੁੰਚਦਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦਾ ਅਪਮਾਨ ਹੈ,ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਕੁ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਵਾਰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਸੂਤਰਾਂ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਦੀ ਡਿਗਦੀ ਸ਼ਾਖ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨ ਲਈ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਵਾਲੇ ਵੀ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਕੋਈ ਗਠਨ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਚੋਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ) ਵੱਲੋਂ ਸਿਮਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਮਾਨ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਹਰ ਵਾਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੀ ਇਸ ਵਾਰ ਭਾਜਪਾ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਕਾਨਫਰੰਸ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਕਨਸੋਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਉਮੀਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨਫਰੰਸਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਟੁੱਟੀ ਗੰਢੀ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਥੇ ਸੱਤ ਹੋਰ ਵੀ ਇਤਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਾਹਿਬਾਨ ਹਨ, ਸੰਗਤਾਂ ਓਹਨਾਂ ਦੇ ਵੀ ਦਰਸ਼ ਦੀਦਾਰੇ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਦੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਲਈ ਇਥੇ ਹਰ ਸਾਲ ਸਰਕਸ,ਝੂਲੇ, ਚੰਡੋਲਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਸਾਧਨ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਬਹੁਤ ਦੂਰੋਂ ਦੂਰੋਂ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਆਪੋ ਆਪਣੀ ਰੋਜ਼ੀ ਰੋਟੀ ਲਈ ਇੱਕ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪਹੁੰਚਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਆਪੋ ਆਪਣੀਆਂ ਦੁਕਾਨਾਂ ਸਜਾਉਣ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ,ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕਿਰਾਇਆ ਕਰਕੇ ਓਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਈ ਵਾਰ ਬਹੁਤ ਘਾਟਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਓਹ ਠੰਢ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਯੂਸ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜਦੇ ਹਨ, ਜੇਕਰ ਕਿਰਾਇਆ ਥੋੜਾ ਘੱਟ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਓਨਾਂ ਦੇ ਪੱਲੇ ਕੁਝ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਾਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਿਕਸਤ ਨਵੀਆਂ ਤਕਨੀਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਭਰਮਾਰ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸਮਾਂ ਜਨਵਰੀ ਅਤੇ ਫਰਵਰੀ ਵੀਹ ਸੌ ਛੱਬੀ ਤੱਕ ਦਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਲਾ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਲਈ ਵਧੀਆ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਇੰਤਜ਼ਾਮ ਹਰ ਵਾਰ ਹੀ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਵੀ ਇਥੇ ਹਰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਲਗਾਈਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਕਿ ਕੋਈ ਅਣਸੁਖਾਵੀਂ ਘਟਨਾ ਨਾ ਵਾਪਰ ਜਾਵੇ, ਵੈਸੇ ਤਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਮਾਘੀ ਦੇ ਇਸ ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋੜ ਮੇਲੇ ਤੇ ਮੀਂਹ ਵੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ,ਇਸ ਵਾਰ ਵੇਖੋ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਕੀ ਰੰਗ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹਨ ਭਲੀ ਕਰੇ ਕਰਤਾਰ, ਕਿਉਂਕਿ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਨਾ ਉਠਾਉਣੀ ਪਵੇ ਇਸ ਵਾਰ ਉੱਤਰੀ ਰੇਲਵੇ ਵੱਲੋਂ ਮੇਲੇ ਮਾਘੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ ਜ਼ਿਆਦਾ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰੇਨਾਂ ਵੀ ਚਲਾਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਤਾਂ ਕਿ ਆਉਣ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸ਼ਰਧਾਲੂਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਤਕਲੀਫ਼ ਨਾ ਆਵੇ ਇਹ ਵੀ ਆਪਾਂ ਸਭਨਾਂ ਨੇ ਅਰਦਾਸ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨੀ ਹੈ ਜੀ,ਸੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਪਾਵਨ ਪਵਿੱਤਰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਹਿਣਾ ਆਪਣਾ ਸਭਨਾਂ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਹੈ, ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਲੰਗਰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਛਕਣਾ ਅਤੇ ਸਾਫ ਸਫਾਈ ਦਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ ਲੈ ਕੇ ਚਾਲੀ ਮੁਕਤਿਆਂ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿੱਚ ਓਨਾਂ ਨੂੰ ਨਮਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਸਟੇਟ ਐਵਾਰਡੀ ਲੇਖਕ
ਜਸਵੀਰ ਸ਼ਰਮਾਂ ਦੱਦਾਹੂਰ
ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ
95691-49556

ਆਉ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਖੇੜੇ ਵੰਡੀਏ... !

ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਆਖਿਆ ਹੈ ,
ਵੰਡੀਏ ਖੁਸ਼ੀ ਤਾਂ ਹੋਵੇ ਦੂਣੀ,
ਵੰਡੀਏ ਗਮੀ ਤਾਂ ਹੋਵੇ ਊਣੀ।
ਖਾਣੇ ਨੂੰ ਅੱਧਾ ਕਰ, ਪਾਣੀ ਨੂੰ ਦੁਗਣਾ,
ਤਿੰਨ ਗੁਣਾ ਕਸਰਤ ਹਾਸੇ ਨੂੰ ਚੌਗੁਣਾ।

ਅੱਜ ਦੀ ਭੱਜ ਦੌੜ ਵਾਲੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਆਦਮੀ ਨੂੰ ਹੱਸਣਾ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਪਰ ਨਾ ਹੱਸਣਾ ਵੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਲੋਕ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਕੋਲੇ ਦੁੱਖਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਡਾਕਟਰਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਸਣਾ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਟਾਨਿਕ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਮੈਰੀਲੈਂਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਡਾਕਟਰ 'ਜੂਡੀ' ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਇਲਾਜ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਸ਼ਹੂਰ ਸਨ। ਉਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਦਿਲ, ਫੇਫੜਿਆਂ, ਜ਼ਿਗਰ ਦੀ ਕਸਰਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਹੱਸਣ ਦਾ ਕੋਈ ਪੈਸਾ ਨਹੀਂ ਲੱਗ ਦਾ। ਪਰ ਲਾਭ ਬਹੁਤ ਹਨ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਹਾਰਮੋਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਸਿਹ

ਤ ਲਈ ਫਾਇਦੇਮੰਦ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਸਿਰੋਟਿਨ, ਐਂਡੋਰਫਿਨ ਹਾਰਮੋਨ ਆਦਿ । ਇਹ ਹਾਰਮੋਨ ਸਾਡੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ । ਪਰ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਇਹ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਣਦੇ ਹਨ। ਜ਼ਿਆਦਾ ਖੁੱਲ ਕੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਲਹੂ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਦੀ ਗਤੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪਾਚਨ -ਕਿਰਿਆ ਠੀਕ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਆਕਸੀਜਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਹੁੰਚਦੀ ਹੈ ,ਅਤੇ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਜ਼ਿਆਦਾ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਦੀ ਹੈ । ਖੁੱਲ ਕੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਪਾਚਨ ਕਿਰਿਆ ਵੀ ਠੀਕ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਪੇਟ ਦੀ ਮਾਲਿਸ਼ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਖੁੱਲ ਕੇ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਊਰਜ਼ਾ ਦਾ ਸੰਚਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਸਰੀਰਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵਧਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਠਿਆਂ ਦਾ ਖਿਚਾਅ, ਸਟ੍ਰੈੱਸ ਹਾਰਮੋਨਸ, ਬੀਪੀ, ਦਿਲ ਦੇ ਰੋਗਾਂ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਘਟਦਾ ਹੈ। ਸਿਗਮੰਡ ਫਰਾਇਡ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹੱਸਣਾ ਤਣਾਅ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਰੋਗਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਹੱਸਣਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਖ਼ੁਰਾਕ ਹੈ । ਵਿਗਿਆਨੀਆਂ ਖੋਜ ਅਨੁਸਾਰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ 10-15 ਮਿੰਟ ਹੱਸਣ ਨਾਲ 20 ਤੋਂ 40 ਕੈਲੋਰੀਜ਼ ਦੀ ਖ਼ਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ,ਅਤੇ 400 ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਹਰਕਤ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਪਸੀਨਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚਮੜੀ ਦੇ ਮੁਸਾਮਾਂ ਖੋਲਦੇ ਹਨ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੀ ਗੰਦਗੀ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਉੱਚੀ -ਉੱਚੀ ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਢਿੱਡ ਦੇ ਅੰਗ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਦਿਲ, ਫੇਫੜੇ ,ਛਾਤੀ ਪੇਟ ਵੀ ਠੀਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੀ ਅੰਦਰਲੀ ਤੇ ਬਾਹਰੀ ਕਸਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਚੁਸਤੀ -ਫੁਰਤੀ ਬਣੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਸਿਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜਲਦੀ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਫਿੰਗ -ਥਰੈਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ । ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਡੇ ਦਿਲ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਮਜਬੂਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਸਾਡੀ ਰੋਗ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸ਼ਕਤੀ ਵੱਧਦੀ ਹੈ । ਹੱਸਣ ਨਾਲ ਚਿੰਤਾ ਤੇ ਗੁੱਸਾ ਸ਼ਾਂਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ । ਮਨੁੱਖ ਲੰਮੀ ਉਮਰ ਭੋਗਦਾ ਹੈ। ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਹੱਸਣਾ ਸਾਨੂੰ ਉਦਾਸੀ ਦੀ ਦਲ -ਦਲ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇ ਰਸਤੇ ਤੇ ਤੋਰਦਾ ਹੈ । ਖੁਸ਼ੀ ਤੇ ਹਾਸਾ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ । ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਸਾਰੇ ਸੰਗਤ ਮਾਨਣਾ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿੰਨਾ ਹੱਸਦੇ ਖੇਡਦੇ ਰਹੋਗੇ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣ ਦੀ ਤਮੰਨਾ ਉਹਨੀਂ ਹੀ ਵਧੇਗੀ। ਹਾਸੇ ਦਾ ਸਬੰਧ ਦਿਆ ਨਾਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਊਲ -ਜਲੂਲ ਹਰਕਤਾਂ ਨਾਲ । ਹਲਕੇ ਚੁਟਕਲਿਆਂ ਨੂੰ ਹਾਸ -ਰਸ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਸਾ ਦਿਮਾਗੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਹਾਸਾ ਉਦੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਾਡਾ ਮੂਡ ਤਣਾਅ ਰਹਿਤ ਹੋਵੇ । ਹਾਸੇ ਦੀਆਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਹਨ, ਨਿਰਛਲ ਹਾਸਾ, ਮਸੂਮ ਹਾਸਾ, ਗੁਝਾ ਹਾਸਾ, ਮੁਸਕੜੀਏਂ ਹੱਸਣਾ, ਖਿੜ -ਖਿੜਾ ਕੇ ਹੱਸਣਾ, ਠਹਾਕੇ ਮਾਰ ਕੇ ਹੱਸਣਾ। ਹਾਸਾ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੇ ਘਰ ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਰਨ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਸਾਨੂੰ ਹੱਸਣਾ ਨਹੀਂ। ਅਸਲ ਹਾਸਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਸੁਭਾਵਿਕ ਹੋਏ ਦਿਖਾਵੇ ਦਾ ਨਹੀਂ। ਗੰਦੇ ਮਜ਼ਾਕ ਕਰਕੇ ਹੱਸਣਾ ਮਾੜਾ ਹੈ । ਅਜਿਹਾ ਹਾਸਾ ਕਈ ਵਾਰੀ ਹਾਸੇ ਦਾ ਤਮਾਸ਼ਾ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਲੜਾਈ ਦਾ ਸਬੱਬ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਹਾਸਾ ਖੁਸ਼ੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ । ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਜੀ ਚੁੱਪ ਕੀਤੇ ਸਨ ,ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਾਸੇ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਝਲਕਦੀ ਸੀ । ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜਰਮਨੀ ਦਾ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹ ਹਿਟਲਰ ਨਾ ਆਪ ਹੱਸਦਾ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੱਸਣ ਦਿੰਦਾ ਸੀ । ਹਾਸਾ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਆਪਣੇ ਸੁਭਾਅ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਸੇ ਤੇ ਖੁਸ਼ ਰਹਿਣ ਦੀ ਭਾਵਨਾ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਪਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਅਤੇ ਸੁਹੱਪਣ ,ਅਮੀਰੀ, ਸ਼ਾਨੋ ਸ਼ੌਕਤ ਤੋਂ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। 40% ਕੁਦਰਤੀ ਸੋਮੇ ਵਾਂਗੂ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਅੰਦਰੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਖੁੱਲ ਕੇ ਹੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਤੇ ਤਣਾਅ ਮੁਕਤ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜਿਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਤਾਹੀਓ ਤਾਂ ਕਹਿੰਦੇ ਨੇ ਸੱਜਣ ਜੀ ਹੱਸਦਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਵੱਸਦੇ।
ਸ਼ੁਭ ਚਿੰਤਕ ਪਾਠਕ।

ਡਾਕਟਰ ਨਰਿੰਦਰ ਭੱਪਰ ਝਬੇਲਵਾਲੀ,
ਪਿੰਡ ਅਤੇ ਡਾਕਖਾਨਾ ਝਬੇਲਵਾਲੀ।
ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, 6284145349

ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਰੂਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ

ਅਧਿਆਪਨ ਕੋਈ ਪੇਸ਼ਾ ਨਹੀਂ ਇੱਕ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਲਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਉਸਦੀ ਰੂਹ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਜਾਨ ਵੱਸਦੀ ਹੈ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿੱਚ। ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਨ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਇੰਨੇ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ ਚੀਜ਼ ਆਮਲੇਟ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਟ ਮਿਲਕ ਚੋਕਲੇਟ ਪਿਆ ਕੇ ਤੋਰਨ। ਬਹੁਤੇ ਤਾਂ ਤੰਗੀਆਂ ਤੁਰਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਉਨਾਂ ਨੇ ਚੰਗੀ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਾਰਮਰ ਪਾ ਕੇ ਉੱਤੇ ਸਕੂਲ ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਦਾ ਸਵੈਟਰ ਤੇ ਫਿਰ ਬਲੇਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਹੁੰਦਾ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪਾਈ ਹੁੰਦੀ ਉਹ ਵਰਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘ ਦਾ ਕੋਈ ਨਾਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਕਈ ਵਾਰ ਉਹ ਭੁੱਖੇ ਪੇਟ ਹੀ ਸਕੂਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਖਾਲੀ ਪੇਟ ਸਕੂਲ ਆਇਆ ਬੱਚਾ ਅੱਧੀ ਛੁੱਟੀ ਦਾ ਇੰਤਜ਼ਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਮਿਡ ਡੇ ਮੀਲ ਮਿਲੇਗਾ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਵਾਂ ਸਵੇਰੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਉੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੰਮ ਤੇ ਜਾ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਰੁੱਖੀ ਮਿੱਸੀ ਪਕਾ ਕੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਦੇ ਘਰ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਬੱਚੇ ਲਈ ਭਰਵੇਂ ਪਰੌਂਠੇ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਸਹੂਲਤਾਂ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਕੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਵੀ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਕਿ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਸਵਾਰਨਾ ਹੈ। ਇਹ ਫਿਕਰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਹੈ। ਮਾਂ ਪਿਓ ਦੇ ਝਗੜੇ ਤੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਨਕੇ ਚਲੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਫਿਕਰ ਉਸਦੇ ਅਧਿਆਪਕ ਨੂੰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਕਈ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਮਾਂ ਪਿਓ ਦੋਨੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਭੂਆ ਜਾਂ ਚਾਚੇ ਦੇ ਘਰ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਸਕੂਲ ਤੋਂ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਹ ਘਰ ਦਾ ਸਾਰਾ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੁਹੱਬਤ ਵਿਹੂਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀ ਰਹੇ ਇਹ ਬੱਚੇ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਪਿਆਰ ਤੋਂ ਹੀ ਮੁਤਮਈਨ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਹੀ ਸਭ ਕੁਝ ਹੁੰਦਾ। ਅਧਿਆਪਕ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਲਈ ਬੱਚਿਆਂ ਵਾਂਗ ਲੜਦੇ ਹਨ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦੀ ਜਮਾਤ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਅਧਿਆਪਕ ਅੜ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੇਰੇ ਬੱਚੇ ਅਜਿਹੇ ਨਹੀਂ। ਇਹ ਪਿਆਰ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ? ਇਹ ਸਿਰਫ ਨੌਕਰੀ ਨਹੀਂ। ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਬੇਬਸ ਅਧਿਆਪਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦਿਲਾਸਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਘਰ ਦੇ ਮਾਹੌਲ ਨੂੰ ਬਦਲਣਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਰ ਜੋ ਟੀਸ ਅਧਿਆਪਕ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਉੱਠਦੀ ਹੈ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਨਹੀਂ। ਤੁਹਾਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਆਪਕ ਛੁੱਟੀਆਂ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ। ਜੀ ਨਹੀਂ ! ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣਾ ਉਡੀਕਦੇ ਹਨ। ਅਕਸਰ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇੱਕ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਭੁੱਲ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹੋ ਉਵੇਂ ਅਸੀਂ ਅਧਿਆਪਕ ਆਪਣੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਫਿਕਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਰਾਹ ਸੁਝਾਉਂਦੇ ਹਾਂ। ਮੌਸਮ ਦੇ ਮੱਦੇ ਨਜ਼ਰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀਆਂ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਕੋਲ ਉਹ ਸਹੂਲਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਹ ਜਮਾਤ ਦੇ ਕਮਰੇ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪੜ੍ਹ ਸਕਣ। ਠੁਰ ਠੁਰ ਕਰਦੇ ਉਹ ਬੱਚੇ ਜਿਨਾਂ ਦੇ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਪਤਲੀਆਂ ਜਿਹੀਆਂ ਨਾਈਲੋਨ ਦੀਆਂ ਜਰਾਬਾਂ ਹਨ, ਕੋਟੀਆਂ ਜਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿੱਘ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਵਾਸਤੇ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਇਹ ਛੁੱਟੀਆਂ। ਸਾਈਕਲਾਂ ਤੇ ਚਾਰ ਚਾਰ ਪੰਜ ਪੰਜ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਜਾਣਾ ਅਜਿਹੀ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਧੁੰਦ ਵਿੱਚ ਸੌਖਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਰਜਾਈ ਵਿੱਚ ਬਹਿ ਕੇ ਕੁਝ ਵੀ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਬਹੁਤ ਸੌਖਾ ਹੈ ਪਰ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਆਪ ਜਾ ਕੇ ਵੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਫਿਰ ਸਮਝ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਪਕ ਤਾਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਕੂਲ ਲੱਗਣ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਦਿਨ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਅਧਿਆਪਕ ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਦੁਹਰਾਈ ਦਾ ਮਹੀਨਾ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ। ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੇਪਰਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜਿਵੇਂ ਤੁਸੀਂ ਘਰ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰੀ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹੋ। ਜੇ ਕੋਈ ਬੱਚਾ ਪੇਪਰ ਦੇਣ ਨਾ ਪਹੁੰਚੇ ਤਾਂ ਉਹਦੇ ਘਰ ਵਾਰ ਵਾਰ ਫੋਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਉਸਨੂੰ ਲੈਣ ਵੀ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਇੱਕ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਘਾਲਣਾ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝ ਸਕਦੇ। ਜਿਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ ਜਿਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਬਾਰੇ ਸਾਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਉਹਨਾਂ ਬਾਰੇ ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਉਡੀਕਦੇ ਹਾਂ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਲਈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਆਲੀਆਂ ਭੋਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ, ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਆਪਕ ਪ੍ਰਤੀ ਪਿਆਰ ਅਧਿਆਪਕ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਤੁਹਾਡੇ ਦਫਤਰ ਦੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਟੇਬਲ ਤੇ ਰੱਖ ਕੇ ਘਰ ਆ ਜਾਈਏ। ਇਹ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਸਾਡੇ ਜ਼ਿਹਨ ਵਿੱਚ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪੜਾਉਣ ਦੀ ਨਹੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਦੀ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਬਣ ਜਾਣ ਦੀ ਦੁਆ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਅਧਿਆਪਕ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਸੰਧੂ

...ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਕਲਾਵਾ...

ਨਹਿਰੋਂ ਪਾਰ ਵਾਲੀ ਬੰਬੀ..ਪਿੱਪਲ ਦਾ ਰੁੱਖ..ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਅਤੇ ਰੂਹਾਨੀਅਤ ਦਾ ਨਿੱਘਾ ਕਲਾਵਾ..ਭਾਵੇਂ ਜਿੰਨੀ ਮਰਜੀ ਗਰਮੀਂ ਚੁਮਾਸਾ..ਇਸਦੇ ਹੇਠਾਂ ਇੱਕ ਵਿਚਿੱਤਰ ਠੰਡਕ ਤਸੱਲੀ ਅਤੇ ਧੁਰ ਅੰਦਰ ਤੀਕਰ ਉੱਤਰ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਸੁਖ-ਸੁਕੂਨ..।

ਤਣੇ ਕੋਲ ਡਾਹੀ ਸਾਣੀਂ ਮੰਜੀ..ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਬਿਸਤਰਾ..ਕੋਲ ਰਖਿਆ ਘੜਾ..ਉੱਤੇ ਪਿਆ ਸਿਰਹਾਣਾ..ਹੱਲ ਵਾਹ ਕੇ ਥਕੇਵਾਂ ਲਾਹੁਣ ਲਈ ਰੱਬੋਂ ਬਣ ਗਈ ਇੱਕ ਧਰਮਸਾਲ..ਜਿਥੇ ਬੈਠਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਿਰਾਇਆ ਜਾਂ ਮੁੱਲ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ.. !

ਕੋਲੋਂ ਤੁਰੇ ਜਾਂਦੇ ਅਕਸਰ ਹੇਠਾਂ ਆਣ ਬਹਿੰਦੇ..ਫੇਰ ਦੂਰ ਨਹਿਰ ਕੰਢੇ ਪਟਦੀ ਤੁਰੀ ਜਾਂਦੀ ਟਾਵੀਂ ਟਾਵੀਂ ਮੋਟਰ ਕਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਬਦਲ ਗਏ ਜਮਾਨੇ ਦੀ ਗੱਲ ਤੋਰ ਛੇੜ ਲਿਆ ਕਰਦੇ.. !

ਮੈਂ ਕੋਲ ਬੈਠਾ ਹੈਰਾਨ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ..ਐਸਾ ਕਿਹੜਾ ਜ਼ਮਾਨਾ ਵੇਖਿਆ ਜਿਸਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰ ਕਰ ਹੰਝੂ ਵਹਾਈ ਜਾਂਦੇ..ਫੇਰ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਹੁੰਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚਾਰਾਂ..ਕਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰੋਂ ਚੱਲਦੇ ਮੋਰਚੇ ਬਾਰੇ ਤਵਸਰੇ ਕਦੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲ ਟੌਹੜੇ ਵੱਲੋਂ ਆਖੀਆਂ ਦੋਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ..ਕਦੇ ਸੰਤਾਂ ਦੀਆਂ ਬੇਬਾਕ ਲੂ ਕੰਢੇ ਖੜੇ ਕਰਦੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਦੀ ਬੱਲੇ-ਬੱਲੇ..!

ਕੋਲ ਹੀ ਲੁਕਣ ਮੀਚੀ ਖੇਡਦੇ ਅਸੀਂ ਕਿੰਨੇ ਸਾਰੇ ਜਵਾਕ..ਡੂੰਘੇ ਖੂਹ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਣ ਦੀ ਸਖਤ ਮਨਾਹੀ..ਇੱਕ ਵੇਰ ਬਿਨਾ ਵਜਾ ਹੇਠਾਂ ਲਮਕਦੀ ਟਾਹਣੀ ਤੋੜ ਸੁੱਟੀ..ਭੱਜੇ ਫਿਰਦੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਤੇ ਜੂ ਆਣ ਵੱਜੀ ਸੀ..!

ਮਿੱਠੀ ਝਿੜਕ..ਤੈਨੂੰ ਪਤਾ ਇਸਨੂੰ ਕਿੰਨੀ ਪੀੜ ਹੋਈ ਹੋਣੀ ਏ..ਮੈਂ ਪੁੱਛਿਆ ਇਹ ਰੋਇਆ ਤੇ ਹੈ ਨਹੀਂ..?

ਜਿਥੋਂ ਟਾਹਣੀ ਤੋੜੀ ਸੀ ਓਥੋਂ ਨਿੱਕਲਿਆ ਦੁੱਧ ਵਰਗਾ ਪਦਾਰਥ ਵਿਖਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਇਸਦੇ ਹੰਝੂ ਚਿੱਟੇ ਹੁੰਦੇ..ਦਲੀਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹ ਰਹੇ ਸਨ ਕੇ ਜੇ ਲਹੂ ਚਿੱਟਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਹੰਝੂ ਕਿਓਂ ਨਹੀਂ.. !

ਮੀਂਹ ਹਨੇਰੀ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸਾਰੇ ਇਸਦੇ ਹੇਠ ਹੀ ਨੱਸੇ ਆਉਂਦੇ..ਇੱਕ ਆਸਰਾ ਇੱਕ ਮਾਂ ਵਰਗੀ ਤਾਣੀ ਹੋਈ ਛਤਰੀ ਇਕ ਕਵੱਚ ਇੱਕ ਸੰਜੋਅ ਇੱਕ ਮੋਟਾ ਵਸਤਰ..ਪਿੱਪਲ ਸਿੰਘ ਸਿਆਲ ਵੇਲੇ ਛਾਂ ਤੋਂ ਦੂਰ ਧੁੱਪੇ ਡਾਹੀ ਮੰਜੀ ਵੱਲ ਵੇਖ ਕਦੇ ਵੀ ਗੁੱਸਾ ਨਾ ਕਰਦਾ..ਸ਼ਾਇਦ ਸੋਚਦਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਕੇ ਕੁਝ ਹਫਤਿਆਂ ਮਗਰੋਂ ਹੀ ਤੇ ਮੇਰੀ ਓਟ ਵਿਚ ਆਉਣਾ ਹੀ ਪੈਣਾ.. !

ਪਿੱਪਲ ਤੋਂ ਯਾਦ ਆਇਆ..ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਢਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗੁਮਟਾਲੇ ਜੇਲ ਦੀ ਅੱਠ ਨੰਬਰ ਬੈਰਕ ਦੇ ਐਨ ਬਾਹਰ ਇੱਕ ਪਿੱਪਲ ਅਤੇ ਬੋਹੜ ਦਾ ਰੁੱਖ..ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਇੰਝ ਇੱਕ ਮਿੱਕ ਕੇ ਕੱਲੇ ਨੂੰ ਵੱਢਣਾ ਨਾਮੁਮਕਿਨ..ਦੱਸਦੇ ਪਿੱਪਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬੋਹੜ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਦੇ ਦੋ ਸਿੰਘ..ਬੰਦੀ ਵੇਲੇ ਇਕੱਠਿਆਂ ਨੇ ਲਾਏ ਸਨ..ਫੇਰ ਸ਼ਹੀਦ ਵੀ ਇਕੱਠੇ ਹੋਏ.. !

ਦੋਗਲੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਖੱਟੀ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਲੌਂਗੋਵਾਲੀਆਂ ਤੇ ਬਣੀ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੱਲ..ਕੇਰਾਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਇੱਕ ਸਿਧੜਾ ਸਿੱਖ ਜਾ ਵੜਿਆ..ਅਖ਼ੇ ਰਾਤੀ ਸੁਫ਼ਨੇ ਵਿਚ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਆਏ ਸਨ..ਘੋੜਾ ਮੰਗਦੇ ਸਨ..ਇੱਕ ਵੇਰ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਆਖ ਵੇਖ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ..ਜਦੋਂ ਦੂਜੀ ਵੇਰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਅੰਦਰ ਵੜ ਇਹੋ ਗੱਲ ਫੇਰ ਆਖੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਨੇ ਖਹਿੜਾ ਛੁਡਾਉਣ ਖਾਤਿਰ ਆਖ ਦਿਤਾ..ਸਾਨੂੰ ਬੱਸ ਘੋੜਾ ਮੰਗਦੇ ਦਸਮ ਪਿਤਾ ਵਿਖਾ ਦੇ ਅਸੀਂ ਤੈਨੂੰ ਘੋੜਾ ਲੈ ਦਿੰਨੇ..!

ਉਹ ਸਿੰਘ ਅੱਗੇ ਲੱਗ ਤੁਰ ਪਿਆ ਤੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਮਗਰ ਮਗਰ..ਲਾਚੀ ਬੇਰ ਕੋਲ ਅੱਪੜੇ ਤਾਂ ਅੱਗਿਓਂ ਅਵਾਜ ਆਈ..ਸਿੰਘਾ ਤੈਥੋਂ ਇੱਕ ਘੋੜਾ ਮੰਗਿਆ ਸੀ ਤੂੰ ਤੇ ਏਨੇ ਸਾਰੇ ਗਧੇ ਲਈ ਔਨਾਂ.. !

ਕਾਗਜ ਕੋਲੇ ਅੱਗ ਨਾ ਰਖੀਂ..ਕਮਲੇ ਦੇ ਸਿਰ ਪੱਗ ਨਾ ਰਖੀਂ..ਵਾਰਿਸ਼ ਸ਼ਾਹ ਦੀ ਮੰਨ ਲੈ ਮਿੱਤਰਾ..ਕੌਮ ਦਾ ਰਖਾ ਠੰਗ ਨਾ ਰਖੀਂ।

ਹਰਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਜਵੰਦਾ

ਸੋਝੀ

ਮਾਲਕ ਨੇ ਹਰ ਜੀਅ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੋਝੀ
ਦਾਤੇ ਦੀ ਨਦਰਿ ਬਖਸ਼ੀ ਰੋਟੀ ਰੋਜ਼ੀ।
ਕਾਲ ਯੁੱਗ ਮਚੀ ਵਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਅੱਗ
ਨੌ ਮਾਸ ਪੁੱਠਾ ਲਮਕ ਤੱਕਿਆ ਜੱਗ॥

ਗਰਭ ਅਗਨਿ ਤੋਂ ਔਖਾ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਇਆ
ਹਾੜੇ ਕੱਢ ਜਨਮਿਆ ਪੀੜਾਂ ਸਤਾਇਆ।
ਧਰਤ ਮਾਇਆ ਨਗਰੀ ਰੰਗ ਚਹੁ ਪਾਸੇ
ਭੁੱਲਿਆਂ ਰੱਬ ਅੱਖੀਂ ਵੇਖਿਆ ਰੰਗ ਤਮਾਸ਼ੇ॥

ਸੱਚਾ ਨਾਂ ਛੱਡ ਜਿੰਦ ਕਾਦਰ ਸੰਗ ਧ੍ਰੋਹ ਕਮਾਇਆ
ਜਿਸ ਸਿਰਜਿਆ ਰੂਪ ਆਪਣਾ ਉਸ ਭੁਲਾਇਆ।

ਉਮਰ ਸਾਰੀ ਬਿਤਾਈ
ਮਾਇਆ ਦੀ ਵਿੱਚ ਭਾਲ
ਨਾਸ਼ਵਾਨਤਾ ਸਮਝਿਆ ਜਦੋਂ ਆਉਣ ਘੇਰਿਆ ਕਾਲ॥

ਨਾਮ ਜਪਣਾ ਤਿਆਗ ਨਾਮ ਬਣਵਾਇਆ
ਬਖਸ਼ਿਆ ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਫ਼ਲਸਫ਼ਾ ਭੁਲਾਇਆ।
ਵੰਡ ਛੱਕ ਇੱਕ ਮਿਕ ਹੋਣਾ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈਆਂ
ਕਿਰਤ ਘੱਟ ਆਖ ਕੀਤੀਆਂ ਹਰਾਮ ਕਮਾਈਆਂ॥

ਢਹਿ ਜੋ ਜਾਣੀ ਭੋਇ ਵਿੱਚ ਪੱਕੇ ਮਹਿਲ ਉਸਾਰੇ
ਤਨ ਧੋ ਪਵਿੱਤ ਕੀਤਾ ਮਨ ਵਿਕਾਰਾਂ ਪੈਰ ਪਸਾਰੇ।
ਮੌਤ ਦੀ ਕਚਹਿਰੀ ਵਿੱਚ ਮੁਜ਼ਰਮ ਦਾ ਨਾ ਸੁਣਨਾ ਬਿਆਨ
ਆਖੇ ਸੁਰਿੰਦਰ ਤਨ ਮਨ ਨਾਲ ਦਾਤੇ ਦਾ ਧਰ ਧਿਆਨ॥

ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰਪਾਲ ਸਿੰਘ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ।

ਪੰਜਾਬ ਸਟਾਰ
www.punjabstar.com

ਲੁਧਿਆਣਾ 'ਚ 69ਵੀਆਂ ਕੌਮੀ ਸਕੂਲ ਖੇਡਾਂ ਸ਼ੁਰੂ

ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ; ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਕਰੀਬ ਖਿਡਾਰੀ ਲੈ ਰਹੇ ਨੇ ਹਿੱਸਾ

69ਵੀਆਂ ਕੌਮੀ ਸਕੂਲ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਅੱਜ ਇੱਥੋਂ ਦੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਟੇਡੀਅਮ ਵਿੱਚ ਉਦਘਾਟਨ ਹੋਇਆ। ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਹਰਜੋਤ ਸਿੰਘ ਬੈਂਸ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮਹਿਮਾਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ ਤੇ ਖੇਡਾਂ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ 'ਚੋਂ ਆਏ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਆਉਣ 'ਤੇ ਜੀ ਆਇਆਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਕੂਲਾਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੇ ਗਿੱਧੇ ਅਤੇ ਭੰਗੜੇ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਸਮਾਗਮ ਦਾ ਆਰੰਭ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਮਾਰਚ ਪਾਸਟ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਕੌਮੀ ਖਿਡਾਰਨ ਸੰਦੀਪ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਖੇਡ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਦੀ ਸਹੁੰ ਚੁਕਾਈ; ਮਿਸ਼ਾਲ ਜਗਾਉਣ ਦੀ ਰਸਮ ਅਸ਼ਮੀਤ ਸਿੰਘ, ਖੁਸ਼ਵੀਰ ਕੌਰ ਤੇ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਨਿਭਾਈ। ਉਦਘਾਟਨੀ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦਿਆਂ ਸ੍ਰੀ ਬੈਂਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ ਹਰ ਖੇਡ ਵਿੱਚ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਕੀ, ਕ੍ਰਿਕਟ ਤੇ ਫੁੱਟਬਾਲ ਦੀਆਂ ਕੌਮੀ ਟੀਮਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਪੰਜਾਬੀ ਕਪਤਾਨ ਹੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਸੂਬੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਨ ਦੇ ਮਕਸਦ ਨਾਲ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡਾਂ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ 3100 ਨਵੇਂ ਸਟੇਡੀਅਮਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਕਾਰਜ ਜੰਗੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਚਲਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਉਣ ਤੇ ਰੰਗ-ਬਿਰੰਗੇ ਗੁਬਾਰੇ ਛੱਡ ਕੇ ਖੇਡਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਦੀ ਰਸਮ ਅਦਾ ਕੀਤੀ।

ਕੌਮੀ ਸਕੂਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਜੂਡੋ ਅੰਡਰ-16 (ਲੜਕੇ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ), ਤਾਈਕਵਾਂਡੋ ਅੰਡਰ-14 (ਲੜਕੀਆਂ) ਅਤੇ ਗੱਤਕਾ ਅੰਡਰ-19 (ਲੜਕੇ ਤੇ ਲੜਕੀਆਂ) ਦੇ ਰੋਮਾਂਚਕ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਪਗ 1000 ਖਿਡਾਰੀ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਮੁਕਾਬਲੇ 11 ਜਨਵਰੀ ਤੱਕ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣਗੇ। ਖੇਡਾਂ ਮੌਕੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ 36 ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 'ਚ 8 ਵਿਕਟਾਂ ਨਾਲ ਹਰਾਇਆ

ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ: ਭਾਰਤੀ ਅੰਡਰ-19 ਟੀਮ ਇਸ ਸਮੇਂ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੇ ਦੌਰੇ 'ਤੇ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਮੈਚ ਵਿਚ ਹਰਾ ਕੇ ਤਿੰਨ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਲੜੀ 2-0 ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਲਈ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਹਿਲਾ ਮੈਚ ਧ.ਲ.ਸ਼ ਵਿਧੀ ਰਾਹੀਂ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜਾ ਮੈਚ ਅੱਜ 5 ਜਨਵਰੀ ਨੂੰ ਖੇਡਿਆ ਗਿਆ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਇਸ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ। ਵੈਭਵ ਸੂਰਿਆਵੰਸ਼ੀ ਨੇ ਤੂਫਾਨੀ ਅਰਧ ਸੈਂਕੜਾ ਲਗਾਇਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮੈਚ ਜਿੱਤਣ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਮਿਲੀ। ਵੈਭਵ ਸੂਰਿਆਵੰਸ਼ੀ ਨੇ 24 ਗੇਂਦਾਂ 'ਚ 68 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਖਰਾਬ ਰਹੀ। ਓਪਨਰ ਜੋਰਿਚ ਵੈਨ ਸ਼ਾਲਕਵਿਕ ਨੇ 20 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 10 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ ਅਤੇ ਅਦਨਾਨ ਲਾਗਡੀਅਨ ਨੇ 24 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 25 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਕਪਤਾਨ ਮੁਹੰਮਦ ਬੁਲਬੁਲੀਆ ਵੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 14 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 14 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੌਥੇ ਨੰਬਰ 'ਤੇ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਜੇਸਨ ਰੌਲਸ ਨੇ ਸੈਂਕੜਾ ਬਣਾਇਆ। 113 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 114 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰੀ ਵਿੱਚ 7 ਚੌਕੇ ਅਤੇ 3 ਛੱਕੇ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ। ਡੈਨੀਅਲ ਬੋਸਮੈਨ ਨੇ ਵੀ 63 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 31 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਦੱਖਣੀ ਅਫਰੀਕਾ ਨੇ 49.3 ਓਵਰਾਂ ਵਿੱਚ 10 ਵਿਕਟਾਂ 'ਤੇ 245 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਭਾਰਤ ਲਈ ਕਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 8.3 ਓਵਰਾਂ ਵਿੱਚ 46 ਦੌੜਾਂ ਦੇ ਕੇ ਚਾਰ ਵਿਕਟਾਂ ਲਈਆਂ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੀਪੇਸ਼ ਦੇਵੇਂਦਰਨ ਨੇ ਇੱਕ ਵਿਕਟ ਲਈ। ਆਰ.ਐਸ ਐਂਬਰੀਸ ਨੇ ਦੋ ਵਿਕਟਾਂ ਲਈਆਂ।

ਆਈਸੀਸੀ ਟੀ-20 ਰੈਂਕਿੰਗ: ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਰੈਂਕਿੰਗ 'ਚ ਇਜ਼ਾਫਾ

ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀਲੰਕਾ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਮੈਚ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਮੈਚ ਜੇਤੂ ਪਾਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤੀ ਕਪਤਾਨ ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਮੰਗਲਵਾਰ ਨੂੰ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਤਾਜ਼ਾ ਆਈਸੀਸੀ ਮਹਿਲਾ ਟੀ-20 ਆਈ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੋ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਕੇ 13ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ 30 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਸਮਾਪਤ ਹੋਈ ਪੰਜ ਮੈਚਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਲਈ ਹੂੰਝਾ ਫੇਰਦੇ ਹੋਏ ਇਹ ਮੈਚ 15 ਦੌੜਾਂ ਨਾਲ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ। ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ 43 ਗੇਂਦਾਂ 'ਤੇ 68 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪਲੇਅਰ ਆਫ ਦਿ ਮੈਚ ਬਣੀ। ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਮੰਧਾਨਾ ਅਤੇ ਸ਼ੈਫਾਲੀ ਵਰਮਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਆਪਣੇ ਤੀਜੇ ਅਤੇ ਛੇਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਹਨ ਤੇ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੀ ਬੇਥ ਮੂਨੀ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਮੀਮਾ ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਚੋਟੀ ਦੀਆਂ 10 ਖਿਡਾਰਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋ ਕੇ 12ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਆ ਗਈ ਹੈ।

ਦੀਪਤੀ ਸ਼ਰਮਾ ਨੇ ਗੇਂਦਬਾਜ਼ੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੰਜਵੇਂ ਟੀ-20 ਮੈਚ ਵਿੱਚ 28 ਦੌੜਾਂ ਦੇ ਕੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿਕਟ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਸੀ ਜੋ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਦੀ ਐਨਾਬੇਲ ਸਦਰਲੈਂਡ ਨੂੰ ਸਿਖਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੀਪਤੀ ਕੋਲ ਸਦਰਲੈਂਡ ਦੇ 736 ਤੋਂ ਇੱਕ ਰੇਟਿੰਗ ਅੰਕ ਘੱਟ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਆਸਟ੍ਰੇਲਿਆਈ ਤੇਜ਼ ਗੇਂਦਬਾਜ਼ ਤੇ ਆਲਰਾਊਂਡਰ ਨੇ ਨੰਬਰ 1 ਸਥਾਨ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਅਗਸਤ 2025 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਗੇਂਦਬਾਜ਼ੀ ਰੈਂਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਖੱਬੇ ਹੱਥ ਦੀ ਸਪਿੰਨਰ ਸਿਰੀ ਚਰਨੀ ਪੰਜ ਸਥਾਨ ਅੱਗੇ ਵਧ ਕੇ 47ਵੇਂ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਗਈ ਹੈ।

ਸਮਿਥ ਨੇ ਤੋੜਿਆ 96 ਸਾਲ ਪੁਰਾਣਾ ਰਿਕਾਰਡ

37ਵਾਂ ਸੈਂਕੜਾ ਲਗਾਉਂਦਿਆਂ ਹੀ ਸਚਿਨ ਨੂੰ ਪਛਾੜਿਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ: ਸਿਡਨੀ ਕ੍ਰਿਕਟ ਗਰਾਊਂਡ 'ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੇ ਪੰਜਵੇਂ ਐਸ਼ੇਜ਼ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਸਟੀਵ ਸਮਿਥ ਨੇ ਆਪਣਾ 37ਵਾਂ ਟੈਸਟ ਸੈਂਕੜਾ ਲਗਾਇਆ। ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿਰੁੱਧ ਪੰਜਵੇਂ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਟੈਸਟ ਦੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਸਟੈਂਡ-ਇਨ ਕਪਤਾਨ ਸਟੀਵ ਸਮਿਥ ਨੇ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋੜ ਪਾਰੀ ਖੇਡੀ। ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਦੇ ਇਸ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਨੇ ਆਪਣੇ 13ਵੇਂ ਐਸ਼ੇਜ਼ ਸੈਂਕੜੇ ਨਾਲ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਦਿੱਗਜ ਜੈਕ ਹੌਬਸ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਐਸ਼ੇਜ਼ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੈਂਕੜਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਬਣ ਗਏ। ਪਹਿਲਾ ਸਥਾਨ ਮਹਾਨ ਡੌਨ ਬ੍ਰੈਡਮੈਨ ਦੇ ਕੋਲ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 19 ਸੈਂਕੜੇ ਲਗਾਏ ਸਨ।

ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਟੀਵ ਸਮਿਥ ਹੁਣ ਐਸ਼ੇਜ਼ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਦੂਜੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਖਿਡਾਰੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੈਕਬ ਹੌਬਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ। ਹੌਬਸ ਨੇ 1908 ਤੋਂ 1930 ਤੱਕ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਵਿਰੁੱਧ ਇੰਗਲੈਂਡ ਲਈ ਖੇਡੇ ਗਏ 41 ਐਸ਼ੇਜ਼ ਟੈਸਟ ਮੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁੱਲ 3636 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਸਮਿਥ ਨੂੰ ਸਿਡਨੀ ਟੈਸਟ ਵਿੱਚ ਹੌਬਸ ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਛੱਡਣ ਲਈ 84 ਦੌੜਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਦੇ ਖੇਡ ਦੇ ਆਖਰੀ ਸੈਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਸੈਂਕੜਾ ਲਗਾ ਕੇ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਆਪਣੇ ਨਾਮ ਕਰ ਲਿਆ।

ਸਟੀਵ ਸਮਿਥ ਨੇ ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਨੂੰ ਵੀ ਪਛਾੜਿਆ

ਦਿਨ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਨਾਈਟਵਾਚਮੈਨ ਮਾਈਕਲ ਨੇਸਰ ਦੇ ਆਊਟ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਸਮਿਥ ਨੇ ਫਲੈਟ ਪਿੱਚ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਪਾਰੀ ਦੀ ਲੀਡ ਨੂੰ 384 ਦੌੜਾਂ ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ, 129 ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਈਆਂ, ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਸਾਨੀ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਸੈਂਕੜਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ। ਸਮਿਥ ਨੇ ਸਿਰਫ 219 ਪਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ 37ਵਾਂ ਟੈਸਟ ਸੈਂਕੜਾ ਵੀ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ, ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ ਨੂੰ ਪਛਾੜ ਦਿੱਤਾ, ਜੋ ਕਿ 220 ਪਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਭਾਰਤੀ ਬੱਲੇਬਾਜ਼ ਦੰਤਕਥਾ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪਾਰੀ ਦੂਰ ਹੈ। ਸਮਿਥ ਦੇ ਹਮਵਤਨ ਰਿੱਕੀ ਪੋਂਟਿੰਗ ਸਭ ਤੋਂ ਤੇਜ਼ ਟੈਸਟ ਸੈਂਕੜਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 212 ਪਾਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ 37ਵਾਂ ਸੈਂਕੜਾ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਬਤੌਰ ਕਪਤਾਨ 18ਵਾਂ ਸੈਂਕੜਾਂ

ਕਮਿੰਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਕਪਤਾਨੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਸਮਿਥ ਨੇ ਕਪਤਾਨ ਵਜੋਂ ਆਪਣਾ 18ਵਾਂ ਟੈਸਟ ਸੈਂਕੜਾ ਲਗਾਇਆ। ਸਿਰਫ਼ ਗ੍ਰੀਮ ਸਮਿਥ (25), ਵਿਰਾਟ ਕੋਹਲੀ (20) ਅਤੇ ਪੋਂਟਿੰਗ (19) ਨੇ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਟੈਸਟ ਸੈਂਕੜੇ ਬਣਾਏ ਹਨ। 68 ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਔਸਤ ਨਾਲ, ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਕਪਤਾਨ ਨੇ ਇਸ ਫਾਰਮੈਟ ਵਿੱਚ ਸਮਿਥ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੌੜਾਂ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ, ਸਮਿਥ ਨੇ 10,000 ਟੈਸਟ ਦੌੜਾਂ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਾ ਚੌਥਾ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆਈ ਬਣ ਕੇ ਇਤਿਹਾਸ ਰਚਿਆ।

ਹਾਕੀ ਲੀਗ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤੀ ਟੀਮ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸੀ ਚਾਹੁੰਦੈ ਹਰਜੀਤ

ਸਾਲ 2016 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ 15 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਜੂਨੀਅਰ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਟਰਾਫੀ ਨਾਲ ਸੁੱਤੇ ਕਪਤਾਨ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀਆਂ ਤਸਵੀਰਾਂ ਕਾਫੀ ਵਾਇਰਲ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਉਸ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਦਾ ਅਗਲਾ ਸਿਤਾਰਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਦਹਾਕੇ ਬਾਅਦ ਅੱਜ ਵੀ 29 ਸਾਲਾ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਲੱਭ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਠੋਸ ਕਾਰਨ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮ 'ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਹਾਲੀ ਦੇ ਪਿੰਡ ਕੁਰਾਲੀ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ ਹਰਜੀਤ ਅੱਜ ਕੱਲ੍ਹ ਹਾਕੀ ਇੰਡੀਆ ਲੀਗ 'ਚ 'ਜੇ ਐੱਸ ਡਬਲਿਊ ਸੂਰਮਾ' ਟੀਮ ਲਈ ਖੇਡ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜੂਨੀਅਰ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤ ਦਿਵਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸ ਦਾ ਕਰੀਅਰ ਅਚਾਨਕ ਰੁਕ ਗਿਆ। ਆਖ਼ਰੀ ਵਾਰ 2018 'ਚ ਨਿਊਜ਼ੀਲੈਂਡ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਭਾਰਤ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰਜੀਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, ''ਹਰ ਜੂਨੀਅਰ ਖਿਡਾਰੀ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮ ਲਈ ਖੇਡੇ ਅਤੇ ਓਲੰਪਿਕ 'ਚ ਹਿੱਸਾ ਲਵੇ। ਮੈਂ ਸੀਨੀਅਰ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਸੀ ਪਰ ਅਚਾਨਕ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਹੋਇਆ?''

ਨੀਤਾ ਅੰਬਾਨੀ ਨੇ ਮੁੰਬਈ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜੇਤੂਆਂ ਦਾ ਕੀਤਾ ਸਨਮਾਨ

ਕਿਹਾ, ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿਲਾਂ ਨਾਲ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ ਖੇਡਾਂ

ਮੁੰਬਈ ਵਿੱਚ ਆਯੋਜਿਤ United in Triumph ਈਵੈਂਟ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜੇਤੂ ਕ੍ਰਿਕਟ ਟੀਮਾਂ – ਪੁਰਸ਼, ਮਹਿਲਾ ਅਤੇ ਨੇਤਰਹੀਣ ਮਹਿਲਾ ਟੀਮ – ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ਾਨਦਾਰ ਸਨਮਾਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਰਿਲਾਇੰਸ ਫਾਊਂਡੇਸ਼ਨ ਦੀ ਚੇਅਰਪਰਸਨ ਨੀਤਾ ਮੁਕੇਸ਼ ਅੰਬਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਨਮਾਨ ਹਰ ਭਾਰਤੀ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਲਈ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਮਾਣ, ਖੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਨਾਲ ਭਰ ਦਿੱਤਾ। ਨਵੇਂ ਸਾਲ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਇਸ ਇਤਿਹਾਸਕ ਪਲ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤਿੰਨੋਂ ਚੈਂਪੀਅਨ ਟੀਮਾਂ ਇੱਕੋ ਮੰਚ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀਆਂ।

ਨੀਤਾ ਅੰਬਾਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਖੇਡਾਂ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਜੋੜਦੀਆਂ ਹਨ। ਅੱਜ, ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਾਇੰਫ ਵਿੱਚ ਇੱਕਜੁੱਟ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਮਨਾ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਭਾਰਤ ਦੀ ਖੇਡ ਯਾਤਰਾ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।"ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤ ਮਿਹਨਤ, ਅਨੁਸ਼ਾਸਨ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨੂੰ ਸਲਾਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।ਭਾਰਤ ਦੇ ਤਿੰਨ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜੇਤੂ ਕਪਤਾਨ ਰੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ (ਰੋਹਿਤ ਸ਼ਰਮਾ ਨਿਊਜ਼), ਹਰਮਨਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਦੀਪਿਕਾ ਟੀਸੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ, ਸਬਰ ਅਤੇ ਆਤਮਵਿਸ਼ਵਾਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਟੀਮਾਂ ਨੂੰ ਇਤਿਹਾਸਕ ਜਿੱਤਾਂ ਦਿਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਭਰ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ। ਸਟੇਜ ਤੋਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਪਤਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀਆਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਅਤੇ ਟੀਮ ਭਾਵਨਾ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜੇਤੂ ਖਿਡਾਰੀ ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਬੁਮਰਾਹ, ਸੂਰਿਆਕੁਮਾਰ ਯਾਦਵ, ਸਮ੍ਰਿਤੀ ਮੰਧਾਨਾ, ਜੇਮੀਮਾ ਰੌਡਰਿਗਜ਼ ਅਤੇ ਗੰਗਾ ਕਦਮ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕੀਤੀ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਮਹਾਨ ਖਿਡਾਰੀ ਸਚਿਨ ਤੇਂਦੁਲਕਰ, ਸੁਨੀਲ ਗਾਵਸਕਰ ਅਤੇ ਰਵੀਚੰਦਰਨ ਅਸ਼ਵਿਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਹੋਰ ਯਾਦਗਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਖੇਡ ਜਗਤ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਓਲੰਪਿਕ ਅਤੇ ਪੈਰਾਲੰਪਿਕ ਚੈਂਪੀਅਨ ਮੁਰਲੀਕਾਂਤ ਪੇਟਕਰ, ਦੀਪਾ ਮਲਿਕ ਅਤੇ ਦੇਵੇਂਦਰ ਝਾਝਰੀਆ ਵੀ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ। ਫਿਲਮ ਜਗਤ ਦੇ ਅਮਿਤਾਭ ਬੱਚਨ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਰੁਖ ਖਾਨ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੇ ਇਸ ਸਮਾਗਮ ਨੂੰ ਖਾਸ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਦੰਤਕਥਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਸੰਗਮ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕ ਊਰਜਾ ਅਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣ ਗਿਆ। United in Triumph ਨੀਤਾ ਅੰਬਾਨੀ ਦੇ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਉੱਤਮਤਾ, ਸਮਾਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਏਕਤਾ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਗਮ ਸਿਰਫ਼ ਜਿੱਤ ਦਾ ਜਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਦਰਾਂ-ਕੀਮਤਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀ ਹੈ ਜੋ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਮੈਦਾਨ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਬਾਹਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਬਣਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ।